

Nam thu nhựt
Số 15 — giá 0\$ 10

TÂN-VĂN

Ngày thu bay
10 nov. 1934

Chủ-nhơn sáng lập: Mlle Trần-thị-Hiệp — Quản lý chủ-nhiệm: Phan-văn-Thiết
BAO-QUAN: N° 45 RUE GARROS-SAIGON

Trong số này

CÓ NHỮNG BÀI:

Báo và người làm báo
Một giờ tiếp chuyện với
M. Nguyễn-tiến-Lãng.
Văn chương và nhân thể
của ông Tân-Đà.
Phải lo tương lai của con trẻ
Trẻ con Nhứt-bồn
Đi viếng tháp Thiên-v
Mục Phụ nữ — Mục Nhi-dồng
Mục Cao miên — Mục Trung-
kỳ — Mục Thế-thảo.
Phương danh chư vị đáp
trúng Thái, Toán, Cờ, Đố.
Cổ kim giai vậ — Chuyện
vật Làng văn.

Lỗ. Lãm. — Hai Chữ Ân-
Tĩnh. — Liêu-Trại chi-di.
— 30 ngày xa xứ.

20 trương..... 0 \$ 10

Thiệt Hòn

Báo tây thuật một việc lạ: một người đàn ông trẻ tuổi ăn mặc sạch sẽ, bữa kia đi lần thân vào sở cảnh sát tỉnh Melun. Hỏi thì té ra anh ta quên cả tên tuổi và chỗ ở của mình. Đó là một cái hiện tượng về y khoa kêu là amnésie (mất trí nhớ). Không có tình cảnh nào đáng thương bằng một người thân thể liên lạc, nhưng cách phương phi bằng những không còn biết mình là ai nữa: Truyện tây có nói đến một người kia mất cái bóng của họ. Cho có đi nữa, họ cũng không vô phương khôn nạn bằng anh Cao-hoài-Đức đời nay mà tôi vừa thuật chuyện trên đây, vì anh ta đã mất cả linh hồn đầu óc, chỉ còn trơ trơ một cái xác mà thôi!

Lại một việc lạ nữa: bà kia kêu một cái xe tắc-xi (taxi) mà đi. Tới chỗ, leo xuống, trả tiền xe, xe chạy. Chứng ấy mới nhớ rằng mình bỏ quên cái bóp trên xe. Bây giờ chỉ còn có nước đi cớ bốt.

— Thưa ông cô, tôi làm mất cái bóp trên một chiếc taxi mà trong ấy lại có một cái giấy số quốc-gia, bà ta vừa nói vừa khóc. Ông cô lấy lời khai ấy xong xà mới hỏi: « Trong bóp còn có vật gì nữa không? Bà hãy nhớ lại coi! »

Chứng ấy, bà ta mới vừa lau nước mắt vừa nói:

— « À, trong ấy cũng có 11 ngàn quan tiền, bao nhiêu tiền tôi đã ký côm tới giờ! »

Câu chuyện ấy hiển cho ta một bài học chứa chan triết-lý mà cái triết-lý ấy có thể gọi là đẹp-đẽ cao-thượng hơn hết: triết-lý Hy-vọng! Bà kia trong cái giấy số có thể cho bà trúng độc đắc 5 triệu hơn là số 11 ngàn quan bà đã chắc lót lâu ngày kia.

Cái mà ta không có luôn luôn ta coi nó có giá trị hơn cái mà ta đã có. Mất 11 ngàn quan hiện bà không buồn bằng mất cái « hy-vọng » sẽ trúng 5 triệu quan ».

Hèn chi mới có câu phương ngôn: « Hy-vọng làm cho người ta sống! »

VIỆT-LAN

Nhà báo Tân-Văn còn cần dùng trong mỗi tỉnh một vị cố-động kiểm độc-giã. Phải có vài điều-kện, mà cần nhứt là chỉ phấn đấu, dốc lòng thẳng cái cảnh nghịch. Chỉ phấn đấu buộc mình phải siêng năng, bền chí nhẫn nại và lạc quan. Cũng cần dùng vài vị cố-động về quảng-cáo.

Bon Prime N° 38 Để lãnh đồng-hồ

Có đủ 52 cái bo ns lên tiếp cái đầu phải ở trong khoản 31 Mai về trước thì được lãnh một cái đồng hồ.

Từ bon này về sau, bon nào không có dấu « Contrôle T.V. » thì bốn-báo không thể nhận.

Báo và người làm Báo

« Một cây viết, một tờ báo còn nguyên động lực nào mạnh bằng! » « Báo chương là quyền thứ tư, sau quyền lập pháp, quyền hành chính, và quyền xử đoán » vẫn vẫn đó là những câu sáo cũ mèm mà chúng ta thường nghe nói.

Dầu sao, báo chí không khỏi là một việc cần nhứt ở những xứ văn-minh và dầu cho còn phải dưới quyền sanh sát của Chánh-phủ đi nữa, báo chí xứ này cũng không khỏi là một cái nguyên động lực!

Tình hình báo giới ở Nam-kỳ và Bắc-kỳ mấy năm nay thật có một tấn bộ lắm. Chỉ có ở Trung-kỳ thì hèn lâu vẫn thấy có một tờ Tiếng-dân trời trọi, ở Nam-kỳ và Bắc-kỳ trong khoả có vài năm mà nảy sanh ra hơn mấy chục thứ báo chí.

Nói về cái lượng thời ở Bắc-kỳ với ở triệu dân, bao nhiêu báo chí đó là vừa; còn ở Nam-kỳ với 4 triệu dân mà cũng trôm trôm bấy nhiêu thời có hơi quá chừa. Quá là vì cái phần người đọc báo ở Nam-kỳ ít hơn ở Bắc.

Ở Bắc-kỳ ai cũng biết, trong các nơi thành thị, từ ông quan cho chí tên dân quen như anh phu xe, từ cô tiểu-thơ trong khuê các cho chí chị buôn gánh bán bưng ngoài đường lộ, từ bác trưởng lão cho tới bọn thiếu niên, trong mười người có đến 5, 6 người đọc báo.

Vi vậy cho nên báo chí ở ngoài ấy được có cơ phần chần, hơn trong Nam; mướn người viết giá rẻ, tiền công ấn loát cũng dễ chịu, người mua năm trả trước đông, kẻ mua lẻ từ số mà coi lại cũng nhiều. Còn ở trong này, mướn người viết thời mắc gấp hai, sự tốn kém ấn loát cũng trội hơn, kẻ mua năm lại quen cái lệ thiếu chịu, người mua lẻ thời có giới hạn, vì những có ấy nên sự sống của một tờ báo rất lấy làm khó khăn. (Xin nói qua rằng cái sự thể như vậy là phần nhiều do nơi thói quen của người mình không thích làm việc phải: mua báo ít có người chịu trả tiền trước, còn những đại-lý bán báo trong 10 vị có đến 3, 4, không hề chịu trả đúng lệ, làm cho nhà báo mất công viết thơ hoặc phải người đến đòi hỏi lòng đồng. Có kẻ lại có tâm gian giáo giựt của nhà báo nữa. Tôi biết rõ một tuần báo tây ở đây số in chừng vài ngàn tờ mà vẫn sống một cách

rất vẻ vang trên 10 năm nay, được vậy là nhờ những người mua năm hết thấy đều trả tiền trước, làm người mướn giúp lại mua trước cho năm ba năm nữa. Coi cái trình độ người Tây với mình khác xa với nhau biết bao nhiêu!)

Thấy đó chứ độc-giã cũng đủ rõ sự hao tổn và công-trình của những người lập nên một tờ báo ở xứ này là thế nào rồi.

Cái nghề khó khăn như thế mà có người ham là vì sao vậy? Có hai cơ: 1° háo danh, 2° tham tài.

Bà con hãy thử nghĩ: muốn làm thầy thông thầy ký, ông huyện hay ông commis, một câu thanh-niên phải có bằng này bằng nọ, phải thi cử năm ba ngoại mới được, chứ có nghề nào được dễ dàng như nghề làm báo đâu? Bởi thế cho nên cái nghề mua văn bán chữ là chính cái nghề mà những cậu thanh-niên « lỏ hàng bờ » kia rất thích lựa chọn vậy. Thi rớt, xin vô làm quan không được (làm quan là sở vọng của họ), không thể cười vợ giàu sang như bạn tác v.v. họ tức mình mới xoay ra nghề làm báo! Ý có tiền sẵn của cha mẹ họ lập ra một tờ báo, mới đầu hôm sớm mai

Thiệt hay giá?

Trông hình người đàn ông trên đây chắc có nhiều bạn đọc tưởng là một vị võ-quan đi dạo ngoài đường.

Sự thiệt thì đó là hình người sắt tên « Robot » do quang-diễn (ombres électriques) khi đi như một người thường vậy, cách mấy tháng nay ở Londres.

họ liền lên mặt chủ-nhiệm chủ bút rồi! Ngày nay có sẵn giấy mực trong tay, tức thì họ khởi ra chưởi mắng những người mà làm cho họ thất vọng xưa kia đó: các quan trường chưởi họ rớt, cha mẹ không gả con cho họ, người kia người nọ không tôn kinh họ văn văn, và họ cũng không từ cái chưởi-phủ thiên-vị không biết tài họ mà mà không chịu bỏ họ làm ông trời ông đất!!! Nói tóm, vì tính tự kiêu, hề cứ cái gì không thích với tánh họ thì họ dùng cây viết rủa hèn của họ mà bôi lọ bôi lem cho đã nư giận!

Nhưng khôn thay, cái nọ (COI TIẾP TRƯỞNG SAU)

Con người ta hề « bạo phát bạo tàn ». Anh thanh tra mật thám Paul Mariani ở Lille (bên Pháp) vừa làm viên quan vừa làm đầu đảng một bọn du côn ăn cướp. Bọn anh ta bán á phiên lậu thời anh ta xuống ra đi dò thám nã tróc. Nhờ vậy mà anh ta cửa nhà rất huy hoát, vợ đẹp hầu non, lên xe xuống ngựa. Ăn lương một tháng chỉ độ hai ngàn quan, anh ta xài có đến một đôi muôn lạng. Trọn chín năm trời, trong sở làm thì nhờ có người trên đỡ đầu, anh ta mặt tỉnh tác oai tác phước, còn ở ngoài vì anh ta đủ ngón xoay tiền nên các tay anh chị đều phục anh ta sát rạt, bị anh ta làm khó dễ đủ đều. Nhiều khi giận cảm gan, muốn ăn tươi nuốt sống anh ta lặn, ngặt sợ cái bánh công đôi của anh ta mà không dám hó hé.

Bởi vậy nên chừng anh ta bị bắt thì bọn anh chị họ mới há hơi cho!

Không có việc ác gì mà anh ta không dám làm.

Khi kia anh ta muốn cho Phan-vân-Đông một người Annam buôn thuốc phiện lậu ở Lille khai tên những người có giao thiệp với va, mà Đông không chịu khai, anh ta bèn gài bày làm cho Đông mắc một tháng tù, rồi bị đánh khảo quá mà chết. Đông có người bạn là kẻ tâm phúc của ông Thượng Sarraut, ông ra lệnh tra xét công việc của Mariani rất nghiêm nhặc. Vì vậy mới đỡ bề, Mariani ngày nay ngồi tù mà chờ ngày ra tòa Đại-Hình.

Có điều buồn cười là trọn 9 năm trời sao và làm nhiều điều đại ác mà bọn tự xưng là « anh chị » lại không dám làm gì và để trả thù.

Vậy cho biết làm người mang cái lối « anh hùng » mà vẫn nhát như thỏ.

Trọn 9 năm trời, lương có một va xài đến 10 mà kẻ bề trên va và công chúng không có một ai lấy làm lạ. Nhưng ở đời, làm khi chỉ có một giọt nước mà làm cho một bồn nước phải tràn đổ ra ngoài cả. Mariani làm vô số điều ác mà vẫn bình an cho đến khi hai Phan-vân-Đông mới bị hại lại. Vụ Phan-vân-Đông chính là giọt nước đã làm tràn cả bồn vậy.

Những kẻ bất tài nhờ lợi dụng cơ hội mà được một chút địa vị thời hay làm phách lối, không còn coi ai ra gì có. Chúng tưởng chúng là người tài ba lợi lạc, khôn ngoan vô song, không ai làm gì nổi chúng. Đến khi bị người ta giựt cái mặt nạ hư danh đi rồi thì coi lại chúng vẫn là một người rất hèn hạ dễ tiện: tài không mà đức cũng không. Lúc đắc thế nung thời lên mặt lên mây, lúc hoạn nạn suy vì thì khóc than rên siết.

Bao nhiêu người hiện nay làm từ ông linh, ông làng, ông tổng cho đến ông thông, ông quận, ông đầu phòng, ông chủ sở v.v., các ông hãy nghĩ rằng ngày mai mình có thể gặp một cảnh ngộ như Mariani vậy mà bớt bớt cái phách lối khoát nạt dân lành đi thời thật là một việc hay lắm đó!

Càng hay làm nếu các ông biết giựt mình mà sửa đổi tánh nết, cải tà qui chánh hầu trở nên người nói tóm là người có hạnh kiem, có nhơn-hận.

PHỤ-CHÍNH

Báo và người làm báo

(TIẾP THEO TRƯƠNG NHỨT)

báo bài vở không ngờ chỉ có những chuỗi mắng kích bát như thế thét rồi cũng nhảm chán độc giả quá, nên số in lần lộn phải thụt lùi...

Cần phải kiếm phương làm cho ra tiền! Chúng đó họ mới dờ ra thói « hát xướng » (chantage). Họ « hát » lên vài hơi, đem việc nhà của ông kia, kéo dài từ cửa bà nọ ra trước mắt công chúng cho đến chừng nào người « mất nạn » (la victime) lấy năm bảy bộ lư dẫn cái tay họ không cho họ viết nữa! Lắm khi không có tới bộ lư (kinh-tế!) thì cũng có vài ba con công nhẩy ra cắn tay họ kéo lại!

Nói tóm, họ dùng cái sự « lường gạt » làm phương châm Lương gạt kẻ cộng sự làm không cho họ, lường gạt độc giả quá tin nơi họ, lường gạt kẻ giàu sang quyền thế... lường gạt ai được tề tề thì họ cứ việc làm cho đến chừng nào người ta dè họ xuống mà sửa trị hay lôi họ ra tòa thời họ mới chịu thôi!

Thế mà họ chê người kia dờ người nọ bắt tài, vắn vắn, vì chẳng khác chạch chạch - lương, gà trách phụng vậy! Làm như thế, họ có cái đã tâm gây cuộc bút chiến để làm quảng - cáo giùm cho tờ báo họ. Nhưng cái cách trẻ ranh ấy chỉ có gạt trở lại họ chứ có làm cho ai mất điểm được đâu!

Nếu kể về cái lượng, thời báo giới ở Nam-kỳ này nó đã bộn rồi, nếu kể về cái phẩm thời số báo chỉ nhồi sọ ấy nó làm cho hư óc nhơn dân và làm trở ngại cho bước đường của các báo đúng đắn đi.

Tuy sự sợ hãi cũng có phần hữu lý nhưng sự thiết thời không có gì là phải lắm lo sợ. Dân xứ này đã khôn hơn xưa nhiều rồi, họ dự biết biện phân trái phải, trắng đen, không đến nỗi lầm lạc! Quan Toàn-quyền Robin mới đây, nhơn dự cuộc lễ báo giới tiếp rước Ngài, Ngài có nói một câu rất đáng để ý: « Giá trị kẻ chủ-trương một tờ báo đến đâu thời giá trị của tờ báo cũng đến đấy! » (Tant vaut le journaliste, tant vaut le journal).

Câu nói ấy nó đúng với sự thật làm sao! Trước mắt chúng ta thường thấy, cũng một tờ báo tên X đó mà sao khi ông Mít đứng chủ trương nó thời

nó truy lạc tiêu điều, còn tới phiên ông Xoài thì nó lại phần chán thanh-vượng?

Vì lẽ ấy cho nên chúng ta cũng như về mọi việc khác. Cái thuyết « công lệ tuyển chọn » (sélection naturelle) nó sẽ đào thải lần lần những chất xấu mà để lại những chất tốt đẹp, đáng sống mà thôi.

Muốn cho tới cái kết quả ấy anh em chí em trong nước nên làm phận sự công dân là lựa một tờ báo xứng đáng mà đọc. Đã đọc được một tờ báo xứng đáng rồi thì phải lo làm cho tròn trách nhiệm độc-giã, nghĩa là trả tiền cho tờ báo mà khuyến khích người chủ trương và cổ-động trong chỗ quen lớn cho có nhiều người đọc thêm hoài hoài.

Chỉ như thế thời không bao lâu dè thường trong xứ sẽ không còn cái thứ « báo hại » nữa!

MẬT SẮT

M. Võ-văn-Xã đi cổ-động cho bốn-báo miền Nam-Vân và Châu-đốc - M. Lê-chánh-Dinh cổ-động miệt Gò-cong, xin đồng bào chiếu-cổ.

Nói trước hay hơn

Gần đây có một ít người có một cái quan niệm riêng về nghề làm báo, hay đem việc cá-nhân của người ra mà nói. Tôi lâu nay rất thanh nhả với đồng nghiệp trong sự giao tế, tôi trọng đời tư của người cũng như tôi muốn cho người trọng đời tư của tôi. Bởi vậy nên tôi xin thưa cùng cả thấy anh em biết trước rằng nếu ai vì ý-tưởng mà chỉ dạy chỉ thị tôi xin vui lòng thỉnh giáo, còn nếu ai vì thù oán ganh ghét mà động tới việc tư của tôi thời tôi không buộc mình phải lấy lễ phép mà đối họ nữa. Tôi sẽ đối với họ như đối với một đứa trẻ thất giáo, nghĩa là như con chó dại, đầu đánh, chửi, giết, bắn cũng không lỗi với lương tâm.

PHAN-VĂN-THIỆT

Số Tương-Tê

Số độc đất 8000\$ sẽ về ai?

Hãy mau mau mua số, mỗi số giá 1\$.

Chẳng nên trì hoãn, vì nhất định ngày 25 Décembre tới đây thì sẽ xổ chẳng sai

Một ít con số thương kể

Hiện nay, tại kinh-dô Bá-lê (Paris) nước Pháp, những con đường mở ra cho dân-sự giao-thông gồm được cả thấy 5.000, nối lại kéo dài ra được 3.000 cây số (bằng ba lần con đường thiên-lý Saigon-Hanoi), choán hết 1.800 mẫu đất! Thử hỏi người nào sanh đẻ tại Bá-lê, trót đời có đi cùng khắp mấy con đường đó không? Người ta lấy bức trung-binh tính ra có 45.000 cái xe (trong đó có 8.000 camions) chạy qua lại trên đại-lộ trước phát Opéra! Những con đường có trồng cây ngay thẳng, tính ra có trên 250 cây số bề dài; trên những con đường ấy, người ta trồng được 85.511 cây, và giao cho một trăm người tiểu-phu trồng-nom.

Có 800 cái xe hơi để rửa lộ và đổ rác (2.000 tấn mỗi ngày!) Bốn cái nhà máy không-lò nấu đồ dờ ra làm gạch, phân, giấy, hơi-diễn v. v. ... Đó là bằng-cớ chứng cho ta biết rằng bên Âu-Mỹ không bỏ thứ gì hết; đến nỗi rác rến là đồ dờ đồ bỏ mà người ta cũng có thể dùng phép hóa-học chế nó ra thành vật đặc-dụng! Thử xét bên ta coi thế nào???... Có

4.500 nhơn công-công làm việc trong số này.

Số vườn hoa và vườn cây để cho khách nhàn-du ngoạn-cảnh choán hết 146 mẫu; nên kể thêm rừng Bouloane (863 mẫu) và rừng Vincennes (927 mẫu). Có 556 người trông-nom việc trồng tỉa và kiểm-xét.

Dưới đất đường xe điện, dây thép nối, ống dẫn nước, dẫn điện, dẫn hơi, v. v. ... kéo dài ra được 132.773 thước.

Những con đường mương dưới đất (égouts) nối dài ra được 1.189 cây số! Có 800 dân lao-động làm việc trong số này. Ai có coi bộ sách « Les Misérables » của nhà đại-văn hào V. Hugo, mới rõ cách sanh-hoạt khổn-khổ của bọn ấy.

XUY-PHONG

Điểm Nguyên

Cái-mơn. — Dân tổng Minh-ly (Cái-Mơn) than phiền trường học sở tại hư nát, dột bẩy bết. Lúc mưa nắng rất tội nghiệp cho học trò không có chỗ nào dụt thân được. Mong làng tổng xin quan chánh chủ tỉnh xuất ra vài chục đồng tu bổ lại.

Tân-thời-Nhứt (Hocmôn). — Dân miệt ấy kêu nài cái khám tại nhà việc bít bùng bó rọ không cho thông hơi làm cho tội nhơn bị nhốt như ở trong lò lửa. Có lần nhốt bọn cộng-sản, đến chừng kêu ra hỏi thì thấy chúng nằm dài mất thở phải đập chõ hồi lâu mới tỉnh hồn. Khoét cho năm bảy cái lỗ hơi không tổn kém bao nhiêu mà tránh được họa hại cholàng ngày sau, rất mong các ông tại mặt trong hương thôn đề ý.

Bentre. — Sẽ đóng cửa trường học Hưng-Điền.

Vì trường học Hưng-Điền (Bentre) đã hư nên quan chủ-tỉnh Bentre nhứt định đến 1er Janvier 1935 sẽ đóng cửa cái trường ấy lại.

Nếu trường học Hưng-Điền đóng cửa rồi thì một số đông trẻ em ở làng Phú-hưng phải chia ngu-dốt, còn báo chúng nó đến trường tỉnh Bentre mà học thì xa lắm, đương đi đến 4 cây số gần lặn.

Vậy ước mong quan Chủ-tỉnh Bentre hãy cho thầy giáo đem học trò vào đình làng Phú-hưng mà dạy dỗ cũng được, kéo tội nghiệp cho số phận của những trẻ em này. H. V.

NGUYỄN-NHƠN CỦA BÌNH

MỘNG-TINH DI-TINH và HUỆT-TINH

Muốn sửa cái đồng hồ hư, anh thợ cần phải biết trước, tại làm sao hư, và hư chỗ nào, mới có thể sửa mau chóng đặng và không cạy phá tan tành cái đồng hồ.

Muốn chữa bệnh gì, ông lương-y cần phải biết trước, bệnh tại nơi đâu, nghĩa là phải biết rõ nguyên-nhơn của bệnh, thì cho thuốc mới nhảm, và không làm cho bệnh ít hóa ra nhiều, phải hao tiền tốn của vô ích.

A. — Bởi thọ bẩm tiên-thiên bất túc, hậu-thiên thất nghi, tuổi còn nhỏ mà quá ư sắc dục, quân hỏa động, nhi tướng hỏa tùy mà thành ra.

B. — Bởi lúc tuổi còn nhỏ, sức lực mạnh mẽ tham dục, tâm trí còn non không tự chủ dặng mình, chơi « cách thủ-dâm » làm cho ngọc-quan lớn mà thành ra.

C. — Bởi người bị lậu độc uống thuốc công kích sát phạt và thông lợi tiểu tiện nhiều làm cho thận thủy suy ngọc-quan lớn mà thành ra.

Bởi ba nguyên-nhơn kể trên mà sanh ra ba chứng bệnh: «Mộng-Tinh», «Di-Tinh» và «Huệt-Tinh».

1. Năm chiêm bao thấy giao cấu cùng đàn bà, tinh khí xuất ra là Mộng-tinh, tỷ như bình chứa đầy mà tràn, bệnh không nặng.

2. Lúc ngủ không nằm chiêm bao mà tinh khí xuất ra khi thức dậy mới hay, trong mình bần thần, tay chơn nhức mỏi là Di-tinh, tỷ như bình chứa nước nghiêng mà tràn ra, bệnh đã nặng.

3. Bất luận ngày đêm tinh khí cứ chảy ra hoài, hoặc thấy sắc hay là mơ tưởng việc tình dục cũng chảy ra, hoặc đi tiểu, tiểu rặng mạnh cũng chảy ra là Huệt-tinh, tỷ như bình chứa nước lũng đầy mà nước chảy ra, bệnh rất nặng và rất khó trị.

Người mắc phải ba chứng kể trên thường hay đau thắt ngang lưng, nước tiểu vàng, tay chơn nhức mỏi, trong mình mệt nhọc, ăn ngủ chẳng đặng, hình vóc tiêu tụy, gương mặt xanh xao càng ngày càng ốm. Nếu không điều trị để lâu ngày thủy suy hỏa vượng, hư hỏa lừng lên đốt tim phổi, làm cho tim nóng phổi yếu, rang tức nơi ngực thành ra bệnh ho.

Người mắc phải 3 chứng kể trên hãy uống «Tam-tinh Hối-cầu-Bổ-thận hoàn» (số 2) của nhà thuốc VỎ-VĂN-VÂN Thudaumot thì bệnh hết dứt mà lại dặng bổ thận tráng dương cố tinh, ích chí, bồi bổ sức lực trong mình, 10 người uống không sai một, đã dặng chẳng biết bao nhiêu bức thơ khen tặng.

XIN LƯU Ý: Người thận suy, tinh hàn, tinh khí loãng, ngọc-quan yếu, sự tình dục không dặng bền bỉ, có vợ lâu mà không con, uống thuốc này bổ thận, bồi tinh, tráng ngọc-quan, cứu chữa bất quyền, tiền tinh trực xạ từ-cung mới có thể sanh con nối hậu.

Người tửu sắc quá độ hao tổn tinh thần, thận suy tinh kiệt, dương hoải, kiến sắc điệc hoa, uống thuốc này bổ thận tráng dương, điều tinh ích chí.

Giá mỗi hộp

1\$00

uống 5 ngày

VỎ-VĂN-VÂN

DUỐC PHÒNG

Chủ-nhơn: Y học sĩ VỎ-VĂN-VÂN bảo chế

THUDAUMOT

Có bán:

Mme TRẦN - THỊ - Ý
49, rue Aviateur Garros
và Mme NG. - THỊ - KÍNH
Saigon và các nhà bán
thuốc Annam khắp nơi.

CÙ - LÀ CÙ - LÀ CÙ - LÀ

Dầu CÙ-LÀ Thoại-Dư-Đường, trị bá chứng mau chóng không thứ nào sánh bằng. Hãy coi chứng cho kỹ, hiệu cầu chứng con « SU-TỬ » đứng trên trái đất. Các tiệm thuốc, các nhà gare và mấy tiệm ngoài đều có trữ bán. Giá 0\$10 một thố.

THOẠI-DƯ-ĐƯỜNG

133. Rue de Paris -:- CHOLON

MỘT GIỜ TIẾP CHUYỆN CÙNG ÔNG

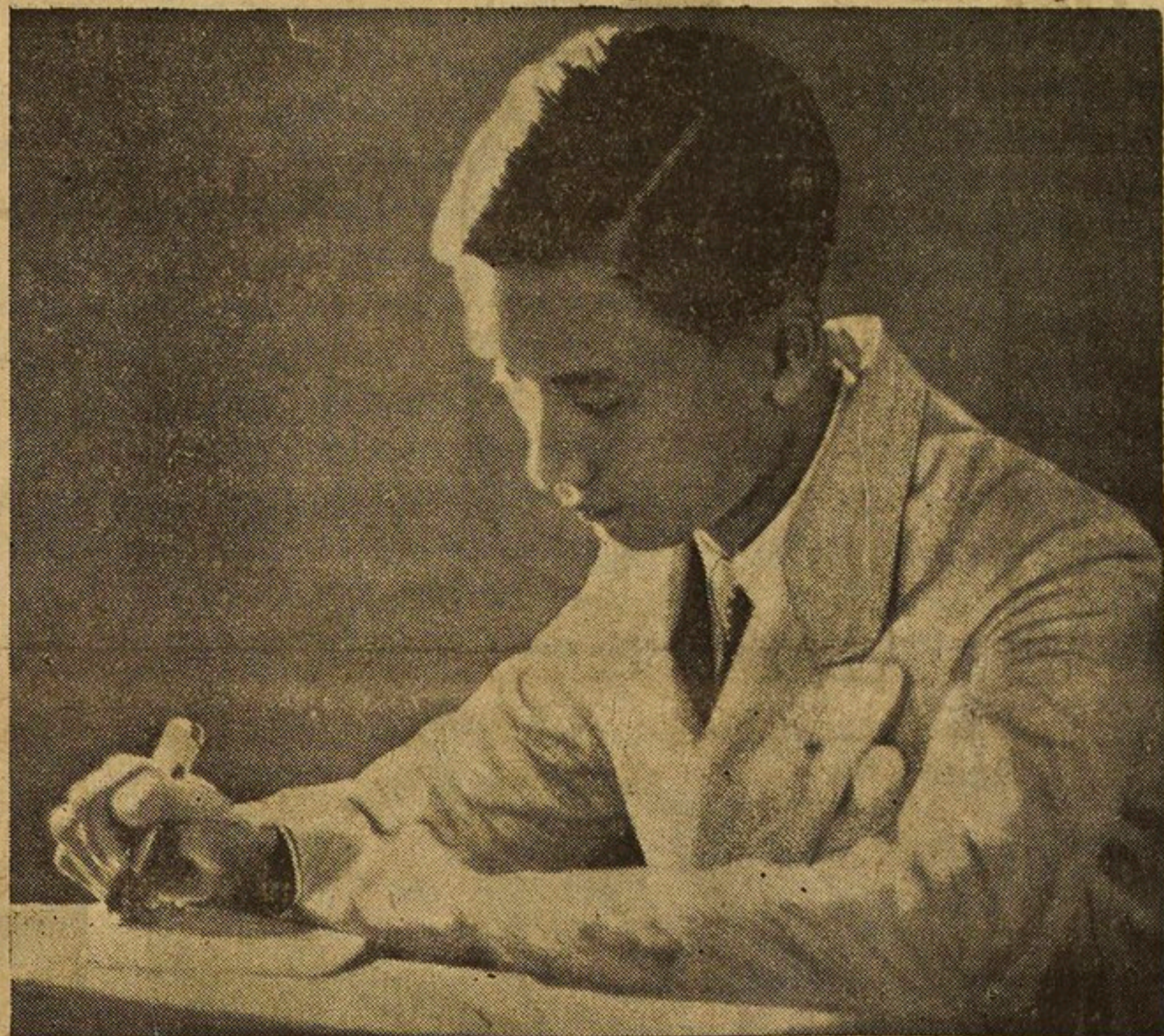
NGUYỄN - TIỀN - LĂNG

« Ông Hàn-thu Nguyễn-tiến-
« Lăng ! Nhà thanh-niên văn-sĩ
« Bắcký ấy, còn ai mà không
« nghe tên ? Tuy vẫn trẻ tuổi
« lắm, nhưng sự nghiệp văn-
« chương của ông nhiều bạn
« làng văn chúng ta cũng
« không khỏi khâm phục thêm
« thường ! Nào là giải-thưởng
« văn-chương của báo Indo-
« chine, nào là những bài văn
« xuất sắc trong các báo tây
« nào là những cuộc diễn-
« thuyết chỗ này chỗ nọ, bao
« nhiêu công việc vừa hay ho
« vừa đặt sắc đã làm cho tên
« ông từ Bắc đi thẳng vào Nam
« không còn chỗ nào mà không
« nghe tên ông !
« Đều đáng khen hơn hết là
« ông có lẽ là nhà văn-sĩ đầu
« tiên được đem ý kiến mình
« mà bày tỏ trên các báo Pháp
« có tên tuổi ở Paris như
« Nouvelles littéraires, Vendé-
« miaire, Vu, vân. vân.

« Mang chuông đánh ở nước
« người thấy tiếng chuông cũng
« kêu trong trẻo thanh tao, cái
« công của ông Hàn-Thulâm cho
« công chúng Pháp ở chánh
« quốc chủ ý đối chút đến dân
« Việt-Nam lu lờ tự mấy thế-
« kỷ này tưởng không phải là
« nhỏ vậy ! Ông René Maran
« nhờ quyền Batouala mà làm
« cho dư luận Pháp không
« còn coi rẻ dân da đen
« thuộc-địa, không coi rẻ cho
« đến đối có lúc ông Diagne
« lên làm phó tổng-trưởng
« ở bộ Thuộc-địa mà không
« có một tờ báo nào để cái
« vấn đề chủng tộc ra mà nói
« cả ! Cứ như cái kỳ vãng
« của ông Hàn-Thu, biết đâu nay
« mai đối với người Đông Pháp
« ta ông không lãnh được một
« vai tuồng như ông René
« Maran đối với người da đen.

« Đó cũng chỉ là vì cảm tình
« riêng đối với ông mà chúng
« tôi hi vọng như thế, sự hi
« vọng ấy xin phó mặt thời
« gian phân đoán, nay chỉ xin
« nói rằng như dịp ông Lăng
« theo quan toàn-quyền Robin
« vào Nam-kỳ và sau khi vì
« tình đồng-nghệp ông đến
« viếng tòa báo Tân-Văn bốn
« báo chủ nhiệm có đến thăm
« ông mà chúc cho ông cuộc
« lưu ngụ ở Nam-kỳ được vui vẻ

« và phỏng vấn ông về công
« việc ông tính làm về sau.
« Vì tình quen lớn đối với
« nhiều vị trợ bút cho Tân-văn
« như là với hồn - báo chủ-
« nhiệm và ông Đào-trinh-Nhất.
« Ông Hàn-thu vui lòng hiến
« cho quý độc-giả Tân-Văn một
« bài luận rất xác đáng về thân
« thể và sự nghiệp văn-chương
« của ông Tân-Đà. Bài luận
« ấy chia làm ba phần, khởi sự
« đăng trong số báo này.
« Những bài ấy, hiệp với những
« bài-luận của cô Uyên-diễm
« trước kia và sau này sẽ là
« những tài liệu rất quý cho
« bạn làng văn muốn khảo-cứu
« văn-chương của ông Tân-
« Đà. (1)

ÔNG NGUYỄN-TIẾN-LĂNG
Ngồi nơi văn-phòng.

« Sau đây xin đăng bài phỏng
« vấn ông Hàn-Thu của bốn-
« báo chủ-nhiệm. T.V.

(1) Bài luận ấy, vì có ông chủ
« trường Doumer là M. Leurret de
« Ferroux thỉnh cầu, ông Lăng định
« đọc ở trường này nhưng ông
« không thể làm theo ý muốn vì
« chức-trách ông hiện-thời có
« một phần thiên về chánh-trị,
« chánh - phủ muốn ông không
« nên thường diễn-thuyết hoặc viết
« báo một cách thường trực như lúc
« trước vậy.

Trong phòng làm việc ở tầng
« dưới Soái-phủ, ông Nguyễn-
« tiến-Lăng ngồi ở trước một
« cái bàn ở trên đầy những báo
« chí. Sau khi chào hỏi, ông nói:
« Ông coi đây, thấy rõ công
« việc thường ngày của tôi. Quan
« Toàn-quyền Robin muốn thực
« hành ở xứ này một chánh
« sách mới, thích hợp với nguyên
« vọng của dân Pháp Nam, cho
« nên Ngài hằng đề ý đến dư-
« luận các báo. Có một vị quan
« Tây và tôi luôn luôn trình
« cùng ngài các ý kiến chúng tôi
« thấy trong khắp các báo chí.
« Như vậy là ông đọc nhật
« trình thay cho quan Chánh-
« soái ?

— Còn tập-chí Nam - phong
« của ông ?
« Tập-chí Nam - phong từ
« khi ông Phạm Quỳnh bằng
« lòng để lại cho tôi trông nom
« tòa soạn, tôi đã đặt thêm một
« phần chủ Tây cho hợp với
« phong trào bấy giờ, và đã đăng
« nhều bài quốc văn của thanh-
« niên bàn về những vấn - đề
« thanh-niên. Nếu sau này tôi
« theo đuổi được mãi thì sẽ
« còn sửa đổi nhiều. Nhưng
« tôi đa đoan quá cho nên
« không dám chắc có đảm-đương
« Nam-phong được mãi chăng ?
« Vả, theo ý tôi, việc quan trọng
« thứ nhất trong văn nghiệp tôi
« vốn là những bài tôi viết và
« những sách để mong sẽ
« xuất bản ở Paris kia. Tôi rất
« yêu mến quốc-văn và bắt đầu
« viết báo Hữu-Thanh từ năm
« tôi mười bốn tuổi: hồi đó,
« ông Đào-trinh-Nhất hiện viết
« Tân-Văn đang làm tổng thư ký
« tòa soạn Hữu-Thanh. Vậy tôi
« không phải là vô tình với
« quốc - âm. Nhưng tôi xét ra
« nước mình cần phải có những
« người biết góp ăn góp nói
« cùng người ta ở ngay tại đất
« nước người ta. Tôi mắc công
« việc đến đâu, cũng không thời
« giúp mấy tờ báo bên Tây và
« viết sách để sau này xuất bản
« ở Pháp.

— Nếu ông muốn vậy, tương
« cần sang Pháp ?

— Tôi cũng mong được sang
« Pháp. Nhưng phải đợi dịp rỗi
« mới thỏa chí được. Vả gần
« nay tôi lại « hứng » viết quốc-
« văn. Tôi muốn làm nhiều việc
« quá ! Ở nước nhà mình gần
« đây lại có nhiều về hoạt-động
« đáng chú ý và hi-vọng. Ngay
« nhà báo giới của mình. Tôi
« nghe nói Tân-Văn là một tờ
« tuần báo được nhiều người
« đọc nhất trong này, dù Tân-
« Văn chẳng có nhiều tranh về
« như Loa, chẳng chọc đời như
« Phong-Hóa như vậy, chẳng tỏ
« ra rằng độc giả An-nam càng
« ngày càng tăng trí thức và biết
« thưởng thức văn chương ư ?
« Tức thay các báo trong này
« đều bán hơi mắc một chút,
« nên ít tiên thụ ra Bắc.

— Ông quan sát Nam-kỳ có
« cái cảm tưởng thế nào ?

— Nói về phong cảnh thì
« Nam-kỳ ít danh lam thắng
« cảnh, nhưng chỗ nào cũng có
« cây tươi tốt, có vẻ êm đềm.
« Nói về người thì phải tri-thức
« vì thâm nhiễm Âu - hóa hơn
« Bắc và Trung, cho nên cách
« bảo thủ quyền lợi của mình,
« có vẻ khôn ngoan hơn. Song
« việc đó có một phần tại cá
« nhân mà lại có một phần tại
« chính sách thực-trị. Song có
« một điều lạ, là người Nam-kỳ
« bình như ít chuộng mỹ-thuật.
« Ngay như cách trang sức của
« phụ-nữ, tôi coi lỗi bạn áo ngắn
« và mùi lùa loét hoặc mang
« nhiều đồ nữ-trang, tôi thấy thật
« theo con mắt của tôi thời lấy
« làm lạ. Song đó là một việc
« rất nhỏ, và có lẽ tại tôi quan
« sát ít lắm cho nên chưa xét
« tới nơi : tôi ít thì giờ rảnh, có
« được đi đến đâu, t. ấy chỉ đâu.
« Cứ cái chỗ tôi được thấy, tôi
« lấy hai điều này làm quý-hóa
« nhất : người Nam-kỳ rất có
« bụng « liên-tải », mến văn học,
« khuyến khích cho nhà văn,
« không đem lòng đố-ky ; người
« Nam-kỳ có cái tinh-thần quốc-
« gia rất nồng nàn, dù bề ngoài
« có vẻ « đặc tây », nhưng trong
« lòng vẫn không quên cái nghĩa
« « Nam Bắc Trung » cùng là
« đất nước nhà. Tôi mong rằng
« Nam-kỳ khi qua khỏi nạn kinh
« tế này, sẽ trở nên một vực
« tiên phong trong cuộc tiến hóa
« của An-nam về phương diện
« chính - trị và xã - hội. Còn
« phương diện văn chương và
« mỹ-thuật, đó có lẽ là nhiệm
« vụ dành cho Bắc-kỳ và Trung-
« kỳ. »

P.V.T.

Xin chur tôn bấy lưu ý

Muốn hết thuốc thang thiết tốt,
« xin mời đến hết thuốc của tiệm
« Nhuận-đức-Đường ở tại Cholon cũ
« đường Jardin số 87 ngang nhà giấy
« thép mới cất. Tiệm này có bao chế
« đủ các thứ thuốc bắc giá rẻ thuốc
« mới tốt nhất hạng. Hết thuốc thang
« tốt người đau uống uống mau mạnh
« không giải đãi nhiều thang. Bồn
« đường cũng có chế đủ các thứ Cao
« Đơn Hườn Tân chuyên trị hay như
« thần, như là Cứu cấp Đơn nhân
« con cá trị về chứng đau bụng, ỉa
« đàm ăn không tiêu oi và mửa uống
« vào thấy hết bệnh liền. Nói tóm lại :
« Hết thuốc thang của bồn đường
« thì được tốt hơn hết còn Cao đơn
« hườn tán cũng thiết hay. Xin chur
« tôn dùng thử :

Nhuận-đức-Đường
Cần cáo

Từ Thanh Hóa vô Nam

- 1/ Thuốc Bắck-ứng của Hải-ngọc-đường chữa huyết tích, ăn mà
tích, bụng có cục hay đau, ăn nước độc rồi vàng da, to bụng, phù
nề v.v. Mỗi ve 0\$25.
 - 2/ Thuốc Vạn-bảo của Hải-ngọc-đường chữa đau bụng đi tả, kiết
ly v.v. Mỗi ve 0\$25.
 - 3/ Thuốc Cổ-xỉ tán của Hải-ngọc-đường chữa răng sưng đau, lung
lay chảy máu, xiết ăn vàng răng hoặc mòn răng, miệng hôi v. v.
Già trẻ thông dụng. Mỗi bao 0\$17.
 - 4/ Thuốc Hóa-phong của Hải-ngọc-Đường chữa 1/ cúm cảm, phát
nóng, ngai rét, nhức đầu, đau mình, tịt mũi, ho, nòn, mửa, ỉa ;
2/ Chữa trúng phong, méo mồm xéch mắt, giệt tay giệt chân, đờm
dãi sặc sụa. Uống vào khỏi ngay.
- Những thuốc trên này đều là hiệu nghiệm, nổi tiếng đã lâu. Do
« ông Nguyễn-huy-Cừ, Tú-tài, làng Hoàng-nghĩa, phủ Hoàng-hóa, tỉnh
« Thanh-Hóa. Đại-lý trong Nam :

Thanh-Thanh, 120, Bd. de la Somme. Saigon.

Doctorat!... Doctorat!...

Là kiểu áo do An-Thành mới chế, toàn
« bằng len, kiểu thanh-nhã, lịch-sự, chặc các
« ngài chưa từng thấy ở Đông-Dương, mà chỉ
« bán có 3p.50 1 cái, thế các ngài mới biết
« rằng An-Thành lúc nào cũng lưu tâm về công-
« nghệ. Kiểu áo DOCTORAT ở Hanoi năm 1934
« mới có là một. Thật là :

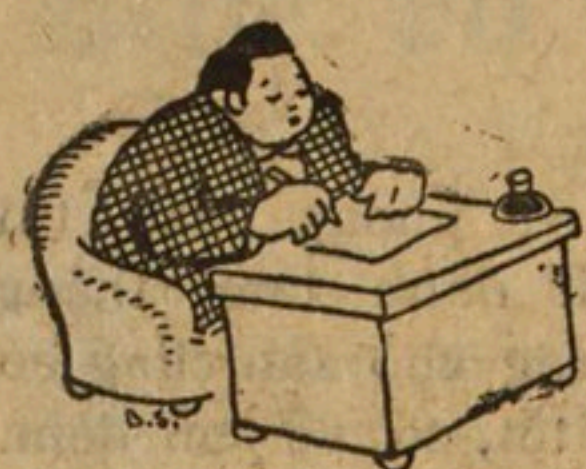
Khắp Đông-dương chợ cùng quê,
« Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta,
« An-Thành kiểu mới chế ra...

Áo len của các bà, có tay 4\$50, không tay 3\$50
« một cái. Áo cotton từ hạng 0p.30 trở lên. Bán buôn giá đặc biệt.

Lụa trắng khổ đồng rộng 0m90 giá 0p.90 một thước
« Lụa trắng khổ nan rộng 0m75 giá 0p.52 »
« Ai mua hàng từ 9p.90 trở lên thì không mất tiền cước.

An-Thành 41 phố Hàng-Đào Hanoi

Phương danh các vị đáp trúng thai, toán, đồ

Đáp trúng thai « Câu Kiều »

Trần-văn-Triệu Saigon, Lê-Cầu Baclieu, Nguyễn-văn-Nguyên Giadinh, Nguyễn-thị-Cảnh Giadinh, Ngô-văn-Chiêm Rach-kiên, Lê-hàng-Cầm Saigon, Huỳnh-v-Hương cadas'e Saigon, Nguyễn-thanh-Son Camau.

Đáp trúng bài toán « Mua người »

Nguyễn-v-Ngôi Baclieu.

Đáp trúng thể cờ « Mục-đồng dao-chỉ... »

MM. Nguyễn-Thuận Saigon, Nguyễn-hưng-Trí Kompong-chuang, Nguyễn-phủ-Chiêu Saigon, Huỳnh-v-Hương cadastre Saigon, Lê-minh-Đức Baclieu, Dương-v-Cho Bangtra, Trần-v-Vang Mytho, Châu-anh-Hồng Baclieu, Kỳ-son Lagi, Đặng-nhâm-Tý Govap, Phạm-duy-Cường Cai-lây, Lê-Cầu Baclieu, Ngô-v-Nguyên Baclieu, Nguyễn-văn-Hòa Phú-nhuận, Hồ-thành-Sốc Kandal, Đặng-v-Dương Vinhlong, Võ-v-Hĩ Biênhòa, Võ-tấn-Hương Sadec, Hoàng-Hy Nhatrang, Hoàng-Kiệt Nhatrang, Dương-đức-Phi Saigon, Bửu Trésor Ppenh, Nguyễn-v-Thinh Cailây, Dương-qá-Tòng Soctrang, Phạm-v-Mên Ppenh, Huỳnh-v-Ruộng Long-thành, Trần-v-Phan Hai-phong, Hoàng-Nginh Huế, Nguyễn-v-Ngôi Baclieu, Lê-v-Quế Barai, Nguyễn-hưng-Trí Ppenh.

ĐÁP TRÚNG BÀI TOÁN

« ĐÔI BẠC » (N° 12)

Lê-văn-Thời Núi sập ; Ng-hào-Cường Phú-mỹ ; Nguyễn-văn-Ngôi Baclieu, Bùi-v-Quốc Rachgia ; Ngô-từ-Bửu Rachgia ; Trần-văn-Phương Siem-réap ; Phạm-văn-Hay Biênhòa, Nguyễn-văn-Đương Phanthiết, Nguyễn-v-Chân Baclieu ; Bùi-văn-Kính Thuduc ; Lê-văn-An Cholon ; Lê-q-Hanh Ppenh, Nguyễn-Đam Thudamot ; Nguyễn-thị-Bảy Long-hương ; Nguyễn-duy-Phong Vinhlong ; Hứa-văn-Quốc Hocmon ; Tạ-q-Lưu Trảng-bàng ; Trần-q-Ấn Ppenh, Nguyễn-v-Hoàng Nhatrang ; Trương-bá-Thành Gò-công, Nguyễn-văn-Thọ Cholon ; Võ-văn-Hích Hocmon ; Phó-lê-Như Nhatrang ; Lâm-hồng-Long Lagi ; Hồng-Phúc Govap ; Trần-v-Gồng Ppenh ; Huỳnh-thị-Kim-Liên Ppenh ; Nguyễn-ái-Chương Soctrang ; Lê-thị-Thời Soctrang ; Nhan-Chí Govap ; Phạm-v-Khoé Tâyninh ; Đặng-dinh-Thọ Tourane ; Saigon : Văn-bằng, Henri Trần-thanh-Sử, Phạm-văn-Ơn, Nguyễn-bình-Tĩnh, Trịnh-h-Tĩnh, Lâm-văn-Huê, Phạm-v-Vàng, Chương-văn-Trù.

N-B. Những tên có gạch dít trúng luôn thai « Câu Kiều ».

Đáp trúng thể cờ « Khả-lân vô định »

M.M. Nguyễn-Thuận Saigon ; Nguyễn-văn-Đặng Saigon ; Ng-

phủ-Chiêu dit Hàm Saigon ; Bử-Phan Biênhòa ; Hồ-thành-Sốc Kandal ; Nguyễn-v-Thinh Cailây ; Trần-v-Vinh Saigon ; Trần-hòa-Lạc Ppenh ; Phạm-văn-Thinh Biênhòa ; Huỳnh-văn-Ruộng Biênhòa ; Nguyễn-ngọc-Cư Saigon ; Ngô-văn-Nguyên Baclieu.

Đáp trúng thể cờ « Quan-công quá quan »

Đặng-dinh-Hòa Tourane.

3. — ĐỒ CHỮ

Đáp trúng bài toán « Gà, Thỏ » (số 10)

Đặng-dinh-Thọ (Tourane) ; Bùi-v-Kính (Thủ-đức) ; Dương-ái-Kiệt (Tourane) ; Ngô-bá-Thường (Phan-thiết) ; Huỳnh-ngọc-Sâm (Bangtra) ; Nguyễn-rung-Châu (Ninh-Hòa) ;

Đáp trúng câu thai « Cá tra »

Nguyễn-thị-Cảnh (Giadinh) ; Huỳnh-văn-Hương (Cadastre Saigon).

Đáp trúng « Hình vẽ sái » (số 11)

M. Lê-hàng-Cầm (Serv. Jud. Saigo) ; Nguyễn-văn-Liêu (Giadinh) ; Lê-văn-Thọ (Inst. H. K. N.) ;

Đáp trúng bài toán « Tề-Thiên »

Lâm-văn-Tươi Saigon, Diệp-văn-Tốt Phú-nhuận, Nguyễn-văn-Giai Soctrăng, Trang-cộng-Hỷ Cholon, Tô-thị-Ba Saigon, Lý-như-Tôn Saigon, Nguyễn-v-Sang Saigon, Trần-quang-Ấn Phom-Penh, Thái-kim-Chi Lấp-vò, Đđ-cai-Thuận Saigon, Nguyễn-văn-Dương Saigon, Dương-ái-Kiệt Tourane, Trần-v-Gồng Phom-penh, Võ-v-Ba Saigon, Trần-thị-Lang Saigon, Huỳnh-kim-Mãng Châudoc, Nguyễn-thị-Cảnh Giadinh, Nguyễn-văn-Hồ Saigon, Lê-trung-Chánh Saigon, Đặng-Quyên Nhatrang, Nguyễn-ái-Chương Soctrang, Nguyễn-v-Chương Nhatrang, Huỳnh-Thành Tourane, Ng-Chước Nhatrang, Phan-thành-Hai Saigon, Nguyễn-tấn-Nhựt Giadinh.

Đáp trúng bài toán « Hồ Sen »

Trần-văn-Ty Tầuđinh, Lê-văn-Thời Núi-Sập, Nguyễn-thể-Hanh Sốc-sái, Võ-thành-Lân Saigon, Võ-văn-Hích Hocmon.

Đáp trúng cờ thể « Quan-Công kỳ xích-thố... »

MM. Nguyễn-v-Đặng Saigon, Trần-v-Chúa Hậu-Thành Sóc-trang, Nguyễn-văn-Đặng com mis des P. T. Cap Saint Jacques, Huỳnh-văn-Ruộng Long-Thanh Biênhòa, Hoàng-Hy Nhatrang, Trần-Nam-Vân Saigon, Nguyễn-Hoài-Trang Soc-trang, Hoàng-Kiệt Giadinh, Lê-văn-Thời Cholon, Dương-văn-Cho Bangtra Mỏ-cây, Hồ-Thành-Sốc Kandal, Phạm-duy-Cường Cai-lây, Nguyễn-tấn-Huỳnh Saigon, Nguyễn-hữu-Tưng thừa-phái Cưng-son (Phủ-yên), H. T. N. chez M. Lê

Nguyễn-Tràvinh, Nguyễn-văn-Hòa Phú-nhuận, Bửu Trésor Phnom-penh.

GIẢI THỂ CỜ « KHẢ LÂN »... (trắng đi trước)

Xe 2 tấn 3 (ăn pháo) — Xe 7 bình 8 (ăn xe) —

Xe 5 tấn 1 — Xe 8 bình 5 (ăn xe).

Pháo 1 bình 6 — Sĩ 4 thối 5.

Mã 4 thối 5 — Chốt 5 bình 4.

Tướng 6 tấn 1 — (ăn chốt) — Mã 5 thối 3.

Tướng 6 tấn 1 — Mã 3 thối 2 (bắt pháo).

Mã 5 tấn 6 — Mã 2 thối 4 (ăn pháo).

Mã 6 tấn 5 — (ăn xe) —

Tướng 4 bình 5 (ăn ngựa).

Chốt 7 bình 6 — (ăn ngựa).

Mỗi bên chỉ còn hai chốt, nhẽ.

(Số tới sẽ đăng thể mới)

Thơ Tỉn

Cùng M. X... Sẽ đăng, nhưng vì các bạn gửi rất nhiều đoán thiên nên sự đăng phải chậm, chờ nói gì bài L.V.N.N. Đ.V.T.E. thì số tới sẽ đăng ngay. — Có nhiều đoán thiên gửi đến 5 tháng nay mà chưa đăng được.

Cùng M. Nh... C S N T Saigon. — Lúc nào rảnh ông xách lại nhà báo đóng dấu cho. Cái đó là vì quên sót một hai khi vậy thôi.

Độc-giã đối với Tân-Văn

Từ T.V. một ngày một thêm xuất sắc, trong tỉnh tôi hiện giờ chỉ thấy có một mình T.V. là được thiên-hạ yêu mến hơn hết... (ông N.V.H. médecin indochinois à Biênhòa).

Dầu Khuyh-Diệp

Dầu Khuyh-Diệp tốt và chạy thiết, nếu không thì ông Viên-Đế ở Huế đầu đám mở mang cơ sở hiệu Khuyh-Diệp một cách rất to tát như vậy ; hiện nay đã có ba sở nấu dầu Khuyh-Diệp : 1. Phương xuân ở Quảng-Bình 2. Sa-lung ở Quảng-Trị 3. An-nông ở Thừa-thiên ; nhân công thương xuyên làm trông các sở Khuyh-Diệp trên 2000 người đủ thấy cái thế lực Khuyh-Diệp là thế nào.

Dầu Khuyh-Diệp có thêm mấy món của sở Khuyh-Diệp phát hành như kẹo ho Khuyh-Diệp mỗi hộp 0\$25 ; dãn Hoá phát giá 0.60, sữa Trưông-xuân giá 0.80 Brillantine idéale giá 0.30 dầu Ba cô chỉ giá 1.00, Ba cô em 0.40, Ba cô út 2.50, Phấn Ba cô hộp lớn 0.50, hộp nhỏ 0.30, có trữ bán tại tiệm Thanh-Thanh 120 Bd de la Somme.

Saigon

VỚI

Savon « X »

quần áo tôi giặt không
đặng sạch mà lại mau rách

Từ ngày tôi dùng savon hiệu

« La Liberté »

quần áo tôi giặt đã sạch lại
trắng mà không hại quần áo

CÓ TRỮ BÁN KHẮP MỌI NƠI

Liếc mắt năm Châu

NGƯỜI NHỰT SẮP MỞ HỘI-NGHỊ
ĐÔNG-DƯƠNG HỌC-THUẬT

Cháu Của Không-Tử Sẽ Được Mời Qua Nhựt-Bồn

CÒN NHÀ NHO NƯỚC NAM?

Chắc nhiều người mình không ngờ đâu rằng 50 năm nay nước Nhựt văn-minh cực diêm, mà ở gần thành Đông-kinh, họ vẫn để y đèn thờ Không-tử và mỗi năm đều có cúng tế hân hoi lắm.

Vài năm nay trong nước Nhựt càng đề-xương việc tôn Không hơn nữa. Hiện thời họ đang mở mang sửa soạn đền thờ cụ Không cho thêm lớn ra, và định qua mùa xuân năm tới đây thì mở ra một cuộc cúng tế Không-tử rất lớn.

Cứ theo tin báo Nhựt hồi tháng rồi, thì Nhựt đã nhứt định tháng 4 sang năm mở cuộc đại tế Không-tử, sẵn dịp đó sẽ mời trên 100 các cụ nhà nho ở Trung-quốc, ở Triều-tiên và ở Đại-loan qua Đông-kinh dự tế Không-tử rồi mở ra một cuộc đại diễn-giảng về học thuật Đông-phương.

Nước Nam mình cũng là môn - đồ cụ Không, thế mà không nghe Nhựt-bồn thêm mời m. t vài ông nhà nho nào của nước Nam qua dự tế Không-tử và dự cuộc diễn-giảng kia, nghĩ có buồn không?

Người Nhựt lại định tới lúc đó sẽ gởi thiệp mời người cháu 77 đời của Không-tử là Diễn-thành-công Không-đức-Thành cùng ông chủ ruột là Không-linh-Sán, và mời luôn cả con cháu họ Mạnh, họ Nhan qua Nhựt dự tế nữa.

Chưa biết rằng Nhựt mời mà Không-đức-Thành sẽ đi hay không?

Báo Tàu thấy Nhựt dự bị

việc này thì cho là Nhựt có chỗ dụng tâm khôn ngoan xảo quyệt, chắc chú cháu Không - linh - Sán và Không-đức - Thành không đi đâu. Người Tàu nói không lẽ Nhựt-bồn hiệp bức làm nhục nước Tàu như mấy lần nay, mà giờ con cháu cụ Không lại đi qua Nhựt làm chi.

Mới đây có người Nhựt là Phong - Điền qua viếng đất Khúc-phụ (ở tỉnh Sơn-đông, quê hương Không-Tử), có xin vô yết-kiến người thừa tự là Không-đức-Thành, nhưng mà Đức-Thành không tiếp. Đức-Thành lại định từ nay trở đi có người Nhựt nào đến Khúc-phụ cũng tránh mặt làm lơ cả, kéo để người trong nước nghị luận nọ kia. Như vậy thì sang năm Nhựt-bồn bày ra cuộc đại-tế Không-Tử, chắc có mời Không-đức-Thành cũng không đi rồi.

Người Nhựt sắp mở cuộc đại diễn-giảng về Đông-phương Học-thuật mà không đếm xỉa mời một nhà nho nước Nam, thật tôi buồn quá. Hình như họ không kể nước Nam mình còn nhà nho, và cũng không kể nhà nho nước Nam vào hàng môn-đồ họ Không hay là biết học-thuật Đông-phương là gì.

Viễn-dông Vạn - động - hội, mình không có ai mời, nay có cuộc này cũng không ai kể mình, té ra về văn về võ người Việt-nam này đều không ra dáng gì cả, buồn chưa? Thử hỏi ta có nên phát phát tự-cường hay không?

V. A.

Nga tính xây một cái châu thành dưới hầm đất

Kinh-thành Moscow của nước Nga vốn là một nơi đô hội lớn lao quan hệ, cuộc buôn bán to và số dân cư đông lắm, sợ nay mai có trận thế-giới đại chiến thứ nhì xảy ra, người ta đánh nhau bằng những máy bay trái phá và thuốc ngạt, thì hơn dân ở thành Moscow nguy hiểm.

Các nhà chấp chánh nước Nga phòng sợ chỗ đó, nên chỉ đã trù định cái chương trình dựng ra một cái châu thành ở dưới đất, để khi có giặc thì dân rút xuống đó ở cũng như ở trên mặt đất vậy.

Kỹ-sư đã làm xong cái kế hoạch này rồi, chắc nay mai khởi công liền.

Châu thành dưới đất, sẽ làm dài 20 dặm và sâu xuống 2 trượng, có nhiều đường lối giao thông, xe hơi xe điện chạy được, và cũng có những nhà hàng tiệm buôn, rạp rạp vui vẻ. Người Nga tính cất cái châu thành ở dưới đất này tốt đẹp long lắm, khiến cho ai xuống đó cũng tưởng mình tới cảnh đảo nguyên vẹn.

Song tính sơ khoản tiền cần dùng lớn lắm, cho nên hiện nay chánh-phủ còn đang trù khoản chưa xong. Các nhà chuyên-môn kiến-trúc đều nói rằng châu thành dưới đất này cất xong rồi, nếu có chiến tranh, dầu cho bên nghịch có thứ trái phá mạnh đến thế nào cũng không làm sao phá nổi được.

Hồng-Huê

Đường Lefebvre 62 - SAIGON
Ngang Nhà Bàng Đông-Pháp
Tiệm bán cơm Annam, và có lán nấu cơm tháng. Mỗi buổi sớm mai có đồ diêm tâm. Chiều tối từ 7 giờ có nem nướng.
Xin quý ông quý thầy chiếu cố.

Sang năm 1935, có 5 lần nhựt thực và 2 lần nguyệt thực

Theo như sổ Khí - tượng Nghiên-cứu ở thành Nam-kinh nước Tàu đã xét nghiệm, thì qua năm 1935, có 5 lần nhựt-thực, nhằm những ngày: 5 Janvier, 3 Février, 1er Juillet, 30 Juillet, mặt trời bị che hết 1 phần; đến lần chót năm 26 Décembre thì bị che hết.

Còn nguyệt-thực thì 2 lần: 19 Janvier và 16 Juillet.

Ta nên nhớ những ngày ấy để coi.

Người đông con cháu nhứt thế-giới 45 con, 87 cháu

Hiện thời ở Hồng-mao có ông lão tên là Tư-Đặng, năm nay 86 tuổi. Từ năm 16 tuổi lấy vợ cho tới giờ, trước sau sanh-hạ 45 người con; 28 con trai, 17 con gái.

Cháu trai cháu gái cộng 87 đứa.

Như vậy thì lão thật là người đông con cháu bậc nhứt thế-giới.

Từ nhỏ tới giờ, lão lấy 4 đời vợ. Một mình bà vợ trước hết sanh hạ vừa trai vừa gái 29 người con.

Một sự muốn lạ kỳ

Tại thành Géróna (Tây-ban-nha), chị đàn bà chữa Mercédès Morales bữa kia nói với chồng: « Tôi muốn ăn gan quạ » — chồng cười mà trả lời: « Có khó gì, cứ ra chợ mua về ăn » — Vợ nói: « Không! tôi nói muốn ăn gan, là ăn gan của mình kia! »

Chồng tưởng là lời nói chơi, cười mà bỏ qua.

Té ra một đêm kia, chị Mercédès thức dậy, nhúm lửa bắt chảo lên, đổ dầu vô xong xả rồi lấy dao vô giỡng mà mổ bụng anh chồng. Anh vô-phước này la lên chói lói, lối xóm chạy kêu có hót. Đến khi có hót tới nơi động cửa vô thì trong nhà bay mùi chiến xào nực mũi còn chị Mercédès thì đương ăn... Chị ta nói với nhà chuyên-trách: « Các ông bắt tôi thời bắt, tôi xin vàng chịu, nhưng để tôi ăn miếng gan chồng tôi đã vì tôi thèm lắm. » Đó rồi chị ta cắn miếng gan nóng hồi thơm ngát một cách rất ngon lành!

Thế mà tòa đại-hình Géróna lại tha bổng chị ta chớ.

Mua năm TÂN-VÂN
có rất nhiều đều lợi

Chất Thorium và việc trao đổi nhan sắc

Ngoại trừ những bác sĩ đại-danh như là Pasteur, Curie, mà cả thấy thiên hạ đều phục tài và cảm mến, còn có vô số nhà bác-học công-chúng không thể rõ hết tên tuổi và công việc làm cho đáng. Trong số những vị có đại công với nhơn loại sau đây, ta nên nói đến bác-sĩ Albert Fronin vậy.

Chính ông hồi năm 1920 đã gởi tờ thông-tư cho Y-khoa Hàn-lâm-V ện mà công-bố rõ ràng rằng những vị thuốc có chất Thoradium rất hợp với da thịt con người vì nó làm tiêu tan các chất độc ngoài da, máu trong mình lại sạch sẽ và điều hòa, các ung-độc nhơn đó mà lặn mất, sau hết nó còn có thể giết các thứ vi-trùng ngoài da nữa.

Nhờ những ảnh hưởng quý báu mới kể trên, vừa bỏ cho da thịt lại vừa trừ độc rất hay, có thể ngừa bệnh cho lớp da lành mạnh mà cũng có thể chữa những lớp da đã hư, nên chỉ lần lần da hết nhăn, mờ trên da mặt lại tiêu đi hết, công việc chữa da mặt được hoàn toàn thành tựu.

Có một vị bào-chế sư là bác-sĩ A. Moussalli, học-trò của ông A. Frouin đã ra công tìm kiếm và chế ra những vị thuốc rất linh-nghiem như trên đây. Bởi đó mà trong các hiệu thuốc tây người ta đều có trữ bán những món thuốc có chất thorium làm gốc, cả thấy đều chế theo toa của bác - sĩ A. Curie, nhứt là món Crème Tho - Radia, vì theo ta này thì nhơn có chất quang-tuyến (Radium) hiệp với chất thorium nên sự công hiệu không thứ nào sánh kịp.

Vậy vì sự công-ích ấy nên chắc từ nay về sau không khi nào quý vị quên đăng nhà bác-sĩ rất khiêm tốn đã công bố cái hiệu-quả của chất thorium và vị bác-học trừ danh đã tìm đăng chất quang tuyến vậy.

Luôn dịp xin mời quý ông bước qua tiệm may

TÂN-TÍN-THÀNH

có đủ thứ Serge, Tussor, Palbech. Cắt khéo, may kỹ, giá phải chăng. Thiết một chỗ đáng tin cậy của quý ngài.

Bazar TÂN-TIẾN
TÂN-TÍN-THÀNH
86-88, Bđ de la Somme
SAIGON

TRƯỜNG LÊ-BÁ-CANG

Nos 32 à 44 Rue Aviateur Garros :—:SAIGON

Dạy từ Cours Supérieur đến lớp 4e Année

DIRECTEURS DES ETUDES

M. Lê-Bá-Cang

M. Hồ-Văn-Ngà

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Pédagogie d'Hanôï
Ancien Professeur à l'Ecole Normale d'Instituteurs de Saigon
Ancien Professeur au Pensionnat Huỳnh-Khương-Ninh (Lettres)

Ancien élève de l'Ecole Centrale (Paris)
Ancien Professeur au Pensionnat Huỳnh-Khương-Ninh (Sciences)

TRUNG KỲ

NHỎN VIẾNG T HÁP THIÊN-Y

Khách du lịch đến Nha-thành không khỏi chú ý đến tháp Thiên-y dựng trên một hòn núi nhỏ, khếch bên bờ sông cái. Nền ngày nay ta được trông cảnh tượng nguy nga, ngấm những tháp tượng có kiến trúc và mỹ-thuật lạ lùng, ta không phải cảm ơn trường Bác-cổ Viễn-dông có công tu-bồ, mà chính là nên nghĩ đến cái tành mê-tin của người Nam ta.

Từ vua Lý-thái-Tôn cho đến con cháu chúa Nguyễn-Hoàng, không đời nào mà việc đi đánh Chiêm-thành không vào những việc quan-trọng trong chính trị đời ấy.

Đến đoạn rất vẻ vang của lịch-sử ta đó, ta có khen thì khen công đi đánh nước người, chứ cũng nên chê chính sách cai trị của ta. Ngày nay gặp phải nước Pháp bảo-hộ, nước Nam không khỏi thẹn thãm, ngấm nghĩ đến oan-trái của trời để dành cho đó.

Ta thường hay than vắn về tánh độc ác của một đôi người Pháp ở Đông-dương ý thể hà hiếp người bản-xứ. Sự oan ức của ta thời kỳ này có bằng dấu đặng cái oan ức của đám dân Chiêm-thành mấy trăm năm về trước. Trời trả báo đó, hỏi các nhà di-đoan ơi!

Họ cũng là dân tộc văn-minh (biểu hiện của văn-minh ấy là những tháp còn sót lại đến bây giờ và những chữ khắc trên mấy bức thành, bia đá...) thế mà cũng vì chữ-nghĩa đế quốc, vì cái ý muốn mở rộng bờ cõi của nước ta, một là để thỏa cái sở-thích giết người cho ra sức mình, hai là vì sự thiếu ăn mà phải cướp của, mà cả dân tộc đứng nói rằng không lớn lao, phải đến nỗi tiêu-diệt. Dân ta có phải vì lý tưởng cao xa, đem truyền bá văn-minh cho những lũ mọi rợ đâu, dân ta đánh phá không kể gì nữa, dân bà hay con nít, trẻ hay già ai ta cũng giết; ta không biết gì là đẹp gì là hay, nhà cửa lâu đài, đều đốt và phá tan hết. Đối với giặc thì ta không còn chút cảm tình nào nữa; như vua Thái-Tôn khi giết được vua Chiêm-thành là Xạ-Đầu, đem vợ của Xạ-đầu là nàng My-Ê qua thuyền rồng để ép liêu nài hoa; nhưng Hời mặc dầu, nàng My-Ê vẫn có tấm lòng trinh-tiết nên đành chết để khỏi điều xấu hổ với vong-linh chồng. « Thương cho ai mà thẹn cho ai » Câu của nhà thi-sĩ cũng lần ý trách cũ-chỉ vua Thái-Tôn vậy.

Tánh hung bạo của người

Nam đã lớn mà tánh di-đoan còn hơn tánh hung bạo nữa. Khi thấy những đền thờ, thấy những tượng đồng hình kỳ dị, thì ta lại ngừng grom giáo, không dám quấy phá nơi mấy chỗ coi rằng « linh thiên ». Nhờ vậy mà các tháp Chăm rải rác ở phía Nam Trung-kỳ là đất nước Chiêm-Thành hồi trước, mới còn hạnh phúc sót lại mà nhắc cho người đời sau biết đến cái văn-minh Hời.

Đứng trước cảnh huyền-bí của người khác giống, dân ta kiêng sợ, rồi chẳng biết người ta thờ gì và cách tế tự ra làm sao, ta cũng đem hương đèn đến cúng lạy. Đã vậy, lại gây ra những chuyện huyền hoặc không có chút giá-trị của các thần thoại phương tây.

Cái tháp Thiên-y ở Nhatrang cũng có cái chuyện của nó, chuyện đã được nhiều người chung quanh đây biết mà chính ở trên tháp một cái bia do « Hiệp ta đại học sĩ, Lê Bộ Thượng-thư Phan-thanh-Giăng » dựng lên, kể sự tích của A-na-tiên - nữ, là vị người ta thờ trong tháp ấy.

Tục truyền rằng ở làng Đại-Điền Đông, chách Nhatrang 12 ngàn thước, có hai vợ chồng đã già không con cái, hằng ngày chăm nom trồng hái dưa rau ! Một hôm thấy một người thiếu-nữ rất xinh đến phá dưa mới bắt lại rồi nuôi làm con. Một trận lụt đưa đến nơi vườn cây trảm thật lớn. Người thiếu-nữ leo lên khúc cây ấy chơi, thì cây trảm trôi ra ngoài biển cả, rồi trôi, trôi thẳng qua Tàu, tấp vào một bến ở Kinh-đô. Dân thấy khúc cây lạ, rủ nhau kéo lên, nhưng mấy mươi người cũng không sao nhấc nổi. Sau Thái - Tử Tàu đi ngang qua đó, thân hành xuống kéo lên, mình, đem về để trong cung điện. Cứ mỗi buổi khuya, khi tỉnh cơ thức vậy, Thái Tử dòm ra sân thì thấy một người đàn bà múa nhẩy, Thái-Tử lấy làm lạ mới rình để bắt, mê sắc đẹp của người ấy, Thái-Tử lấy làm vợ, sau sinh được hai con. Nhưng ngày kia, A-na-tiên-nữ, nhớ nhà, nhớ đất nước, trốn về... Thái-Tử thương vợ, qua tìm, tàu vừa đến cửa bể thì phải lên nử làm cho đắm, vì tiên-nữ không còn muốn bỏ xứ mà đi theo chồng nữa.

Những người qua mê-tin, chỉ mấy hòn đá ở giữa sông Cái mà cho rằng đây là di-tích chiếc tàu của Thái-tử. Họ lại còn nói rằng cũng vì « Bà »

biết yêu mến quê hương như thế, cho nên những đàn bà ở các tỉnh trong, có lấy chồng xa xứ cũng không rời bỏ xứ. Phải chăng từ đó mới sanh ra câu ca-dao :

Một duyên, hai nợ, ba tình. Lấy ông tôi lấy, về kinh không về.

Thôi, ta trả tánh mê-tin cho những người hay mê-tin; giữa thời buổi khoa - học, đám ấy rồi sẽ mòn dần; họ tin chuyện tháp Thiên-y cũng như họ tin truyện nàng Âu - Cơ để một trăm người con, tin truyện Thần kim - qui với nõ vàng. Đối với ai là kẻ biết nghĩ việc đời, những danh tích như tháp Thiên-y này nên coi là những bài học hay.

Kiếp chung của muôn vật là chết. Người cũng vậy, mà dân tộc, hay văn - minh cũng vậy. Ta khóc người Chiêm-thành, thì ta nên lo cho thân ta, sợ cho dân-tộc ta, không biết có đủ sức mà chống với phong trần, hay là rồi cũng tiêu diệt trong cõi hư-vô mà khổ hơn người Chiêm-thành, là không có vết tích gì để lại...

Ta thấy tháp Chăm, nhớ đến những trang lịch-sử vẻ vang của nước nhà; ta đứng nên trách chủ nghĩa đế-quốc ngày nay của mấy nước văn-minh hơn ta. Bản tính của con người muốn sống là phải làm cho nảy nở nhân-cách, cổ làm cho xuất-chúng. Nhiều nhà triết học đã từng bàn đến, như Hobbes gọi nguyên-nhơn các việc hành động của con người như thể désir du pouvoir, Mandeville gọi là instinct de souveraineté, Nietzsche gọi là volonté de puissance, mà một nhà triết-học mới, Seillière, dựa theo công cuộc của thời đại lại gọi là impérialisme; bao nhiêu chữ cũng đều bao hàm nghĩa tựa như nhau: tánh ao ước sự oai quyền, muốn cai trị kẻ khác... Tánh tình của cá nhân hợp lại thành ra tánh chung của quốc-gia, của chủng-tộc; nước Pháp cũng như nước Anh muốn thi-hành chủ-nghĩa đế quốc; nước Nhật cũng kiểm thế cho có thuộc địa; bọn quốc-gia xã-hội của Hitler cũng mơ ước chiếm hết hoàn-cầu; bọn phá-xít của Mussolini cũng biết mơ-tưởng cái thời kỳ vẻ vang của nước La-mã hồi xưa.

« Mạnh được, yếu thua », ấy là cảm-tưởng của tháp Chăm nhắc ta nên ghi sâu vào trí để lo cuộc phấn-đấu, như ta chưa muốn chết...

CUNG-GIỮ-NGUYỄN

Chính đồn y phục

Quý ông quý bà, ai là người kén chọn y phục Annam, hãy đến tiệm HUYNH-NGUYỄN may thử một lần thì biết. Người đứng các đồ đã làm việc lâu năm, biết độ theo cách an mặc lịch sự của quý ông quý bà mà sửa cách may đồ cho hợp lối kim-thời.

Đã được nhiều bà khen tặng Tiệm HUYNH-NGUYỄN 50, Rue Vassoigne, 50 (gần chợ Tân-định)

14

VÔ-ĐÌNH-DÂN

Danh

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

323, rue des Marins - CHOLON

PHÂN CUỘC: 118 Rue d'Espagne, Saigon

(Đại-lý ở khắp nơi)

năm

tiếng

Đau nhức trong gân. Tật rung tay. Mất ngủ vì não động thần-kinh. Hay cảm-xúc phiền muộn. Làm việc nhiều, đau mỏi xát-thịt. Bệnh nhức đầu. Bệnh kinh. v. v. ...

KIM-TINH-ĐƠN

KIM TINH ĐƠN là một thứ thuốc mới tìm ra, ở trong nước chưa có Dược-Phòng nào biết chế. Chuyên trị về các bệnh thuộc Thần-kinh, như là tay rung, trong lòng hồi hộp, hay sâu cảm, hay giận hờn, tánh tình quạu quọ không chừng đời. Ban đêm hay thao thức khó ngủ, hay đau nhức tay chân.

KIM TINH ĐƠN trị thiệt hay những tật kinh của người lớn, trẻ con. Trị được những chứng mà người thường gọi là bệnh lạ như :

- 1-) Đang ngồi vụt xảy xầm, ngáp dài, bất gục mặt xuống bàn.
- 2-) Đang đi hay bị máu xầm, té xuống bất tỉnh.
- 3-) Ngủ hay nghiêng rặng, mơ lớn tiếng mà không chiêm-bao.
- 4-) Cười khóc quạu quọ với chuyện không đáng.

Còn những người tởi ngày làm lưng mệt nhọc, hoặc làm việc bằng trí, đêm nằm xuống bất oải, đau nhức từ chỗ, khó ngủ, uống KIM-TINH-ĐƠN thì hết đau hết nhức, ngủ được ngon. Sáng dậy trong mình thoả thoải khoan. Bệnh nhức đầu thường, uống 1 ve hết liền, nhức đầu đông, uống hai ngày hết tuyệt.

Đàn bà có thai già ngày tháng hay nhức mỏi, uống KIM-TINH-ĐƠN thiệt hay. Để rồi mấy ngày đầu mỗi mẻ rêm mình, uống 1 ve KIM-TINH-ĐƠN thấy khoẻ khoan, ngủ ngon ăn được nhiều.

Thật là một thứ thuốc quý lạ như thế mà nhà thuốc VÔ-ĐÌNH-DÂN dám đem danh giá mười mấy năm của mình đảm bảo cho sự hiệu nghiệm.

Giá 1 ve Op. 25

1 hộp 10 ve 2p. 40

Thuốc đại bổ tinh khí, cường-khiến sức lực. Uống mau lên cân. Một uống tức thì khoẻ. Trị bệnh mất máu, huyết kém. Già cả hay mệt đau lưng, mất ăn ngủ. Thanh niên đa sắc dục bại nhược. Thận hư óc lỏng. Tinh thần mờ mịt, lảng trí. Hồi hộp. Trị những chứng đàn bà hư huyết, ốm xanh con mắt có quầng đen, bạch đới, bạch đàm bởi có bệnh hậu, bởi đa sắc dục, bởi có bệnh ở tử-cung, hoặc bởi sanh đẻ nhiều lần mà con người phải hư hao.

Con nít chậm lớn bởi thiếu khí lực, học sanh quá lo lắng nên trí não thấy lộn xộn, thần kinh bị não động, đêm ngủ hay đau lưng đau ngực, khạc ra huyết.

CÁC CHỨNG TRÊN ĐÂY HÃY UỐNG

CỬU-LONG-HOÀN

(Thuốc có danh như ở Đông-Dương, có đại-lý tận bên Hương-cảng, Đài-loan, Tinh-châu, Xiêm-la).

Giá hộp 10 hoàn 5.p50 Hộp 4 hoàn 2p. 20 bán lẻ 1 hoàn Op. 55.

Văn tặc

Sắp có trạm làng

Lâu nay ở Tỉnh Quảng-Nam nhân-dân thường kêu với sở Bưu-diện vì thơ từ và báo phát cho trạm (Relais) hay bị trễ và mất luôn. Nay muốn trừ cái nạn ấy nhà-trách-nhiệm có sức cho xã thôn phải đặc một người hương-thor để thường ngay coi về thơ từ và báo các nơi gửi đến cho người trong làng và mỗi làng mua một cái thùng thơ giá là 2 \$ 20 nếu làng nhỏ thì 2, 3 làng kế cận chung mua một cái cũng được. Thùng này để ở nhà hội làng ai muốn gửi thơ thì tới đó mua timbre dán vào gửi đi khỏi phiền tới nhà giấy thép. Theo lời trong trác thì tiền lương của Hương-thor lấy công quỹ làng cấp. Nếu trong hạt Quảng-nam mà thi-hành trạm làng thì họa may trong thôn quê mới hết cái họa Trạm làm trễ thơ và mất báo chẳng.

Cái nạn phá chà.

Tam-kỳ. — Ngày 14 Octobre 1934 ở làng An-hòa có một đám người nhóm lại khá đông, hỏi ra mới biết vì có bọn Lê-Nguyên làm nghề đánh cá người ở làng Đông-yên tỉnh

Quảng - ngải ra địa phận An-hòa (Quảng-nam) mà phá chà bết chà (chà là thứ đặt ra để cho cá ở) nên dân mới bắt đem về có trình với Thương-chánh, và báo quan Địa-phương. Chính bừa đó quan phái viên Chánh-tổng về giải chúng nó 'ên phủ, nhưng chúng cường ngạnh tây rút cọng lái và cầm dao ngồi dưới ghe không chịu đi và nói ai tới gần thì chúng sẽ đánh chết, viên chánh-tổng phải nhịn thua; sau nói giã với chúng bảo tên Lái và tên Phụ lên nhà hội làng đặng cho y thỏa xừ. Khi chúng nó lên đương đối nại với Chánh-tổng, thỉnh linh dân áp tới hồ trời, chúng nó liệu hành hung không được nên mới để cho dân trời cả bọn 7 người giã lên quan, hiện nay chúng nó bị giam, nhưng chưa biết quan xử tội chúng nó ra thế nào. Ở miền biên bị cái nạn chặt chà cũng như làm nông bị voi phá lúa. Nhà Trách nhiệm nên để ý.

Độc giả đối với Tân-Văn

Tôi rất khen tờ Tân-Văn khéo sắp đặt lại bài vở hay. Tôi thích nhất là những bài chánh-trị thế-giới luận rất kỹ lưỡng do các hiện tượng trong kỷ vãng mà bàn việc tương-lai, chứ không phải dịch cang trích bưng ở các báo Tây như... (ông N.Đ.C. professeur de caractères chinois en retraite à Thuduc).

MỘT VỊ CÔNG-THẦN NAMKY PHU'Ố C-QUỐC-CÔNG HỒ-VĂN-BÔI

(Tiếp theo và hết)

Cậu Giám cho tôi biết rằng cái sườn nhà này trước kia là nhà nghỉ mát và chỗ vua Tự-Đức đọc sách, nên trên khuôn có khắc nhiều bài thơ của đức « Vua văn sĩ ». Sau lúc đức Duy - Tân lên ngôi, ngài có đi viếng thấy nhà cũ đột, hư gần sập, Ngài ban sắc chỉ dời nhà mát đem về cất lại tại chỗ bây giờ.

Hai bên hông nhà có hai cái buồng, để cho người giữ đèn thờ ở.

Tôi hỏi cậu Giám có mấy anh em, thì cậu trả lời rằng, hai người ở giữ đèn là con của bác cậu, người lớn tên là Hồ-văn-Cán, người em là Hồ-văn-Tiêm, cậu Giám tên Hồ-văn-Hiệp.

Tôi nói với cậu Giám cho tôi biết lịch sử của cụ Phước-quốc-Công, thì cậu bèn áo dài, bịt khăn đen, dắt nhan khăn vái xin phép thỉnh các cái sắc chỉ của vua ban đem ra cho tôi xem. Trong các sắc ấy có nói rõ công trạng và chức tước của cụ Quốc-công.

Hết thấy có mười cái sắc chỉ, bằng tơ vàng, dài 1 thước 5 tấc, ngang 5 tấc. Chung quanh bia có thêu rồng xanh đốm trái châu. Chữ sắc thì viết bằng mực tàu đen, còn cái đầu ngọc-ấn của vua thì in bằng mực đỏ.

Có cái sắc chỉ của Thiệu-Trị viết bằng mực đen trên 24 tờ giấy bạch, tới nay cũng còn gìn giữ nguyên vẹn. Trong sắc ấy, Đức Thiệu - Trị giao cả thành trì, thành ngoài, cả kinh-dô Huế cho người cậu ngài, là anh của Bà Tá-Thiên-Nhân Hoàng - Thái - Hậu. Vua Thiệu-Trị giao kinh-dô cho cậu đứng đi ra Bắc-kỳ Bản sắc đó kêu là « sắc-chỉ lưu-kinh », để ngày 19 tháng giêng, năm Thiệu-Trị thứ hai.

Nguyên cậu của vua Thiệu-Trị tên là Hồ-Thập làm quan võ tới chức Thống-chế. Ngày vua Thiệu - Trị ngự giá Bắc-tuần ngài giao quyền coi ngó thành-trị cung-diện, tất cả các bộ các sở cho quan Thống-chế và cho chức « Khâm-mạng lưu-kinh đại-thần », ở lại kinh-dô với Hoàng-tử con của Đức Thiệu-Trị, tức là đức Tự-Đức ngày sau vậy. Trong bộ sắc-chỉ, vua kể một cách kỹ-càng những việc gì phải giao cho quan Khâm-mạng, như quan thay mặt ngài mà trị nước lúc ngài đi vắng vậy. Tôi thấy Ngài kể có giao cái ấn ngọc và Hoàng-tử cho quan Khâm-mạng gìn giữ, có giao mấy muông binh mã cho ngài cai quản, xin kể sơ lược, về binh Trấn-Vũ, Tinh-binh, Cẩm-y, Kim-Ngô, Võ-lâm-quân, v. v. Như dịp ấy, Ngài phong cho cậu ngài chức : « Nghiêm-Oai tướng-quân, Thượng-Hộ-Hầu, Thống-chế Hồ-hầu.

Vua hạ chỉ cho cậu ngài coi ngó bà Thái-trưởng công chúa Hoàng-Tỷ, là chị của vua và cho phép bà chúa chỉ ở trong điện mà gìn giữ báu vật của vua, và cho trọn quyền sai khiến các cung-nữ hầu hạ bà. Vua dặn quan văn và quan võ từ tam phẩm trở lên, khi nào có việc vô hầu quan Khâm-mạng Hồ-Hầu thì chỉ có phép đem theo 5 người bộ hạ mà thôi. Vua dặn vậy, vì sợ họ đem quân vô nhiều mà soán ngôi lúc ngài ra Bắc chẳng. Ngài lại cho quan Hồ-Hầu có quyền chém kẻ có tội trước rồi sẽ tâu sau (tiền tẩm hậu tấu). Nhưng trong lúc vua đi Bắc 3 tháng, ở tại đền, quan Khâm-mạng tuy có quyền lớn, nhưng cách cư xử rất nhơn đức, không hề chém giết ai, và không có làm tội quan nào cho trọng. Có 2 ông quan võ bề trên việc tập quân, ông Đề đốc đứng biểu cho quan Khâm-mạng biết. Ngài chỉ gián chức một cấp và cho đi công chuộc tội. Đến lúc vua hồi loan, ngài tâu xin vua phục chức lại cho 2 ông quan ấy, vua biết ý cậu mình phạt cho người có tội sợ mà ăn năn chữa lỗi, chớ không phải làm hư cả công danh của quan nhỏ, nên vua vui lòng phục chức cho 2 ông quan ấy.

Vua đi Bắc tuần về, thấy trong thành việc chi cũng bình an cả, ngài rất vui mừng đẹp ý, nên bửa thiết đại triều cho bá quan bá hạ mừng ngài ngự giá hồi loan vô sự, ngài kêu quan Khâm-mạng ra giữa điện mà ban lời ngợi khen và ban sắc chỉ để tặng lòng trung nghĩa của cậu ngài. Mấy đạo sắc chỉ ban khen đó (témoinages de satisfaction) dài quá và nhiều quá dầu chép lại một quyển sách e cũng không hết.

V. N. L. T. N.

Ai muốn tặng đồng-hồ rất xinh đẹp, thì hãy kiếm con niêm nhà dầy thép đã đóng dấu rồi, (timbres poste oblitérés), bất luận là thứ 5 xu, 4 xu, 2 xu, 1 xu, vân vân, cứ 1000 con, thì đổi tặng một cái đồng-hồ Chronomètre en métal (gravé ou uni), 2000 con thì đổi tặng một cái đồng-hồ để bàn giấy (Pendulette, très belle forme, en gabalith).

Viết thơ cho M. Vương-Hoa, Inspecteur de l'Extrême-Orient capitalisation, 68 Bd Charner Sai on.

Tiệm Thanh Thanh lúc này chừng nhiều thứ sách Bắc-sở quá! bộ tiểu thuyết Cổ-lâu-mộng của ông Angac Am Tô-liêm Sơn. Vô Nhật, vô Tàu, vô ta, các thứ sách thuốc của Nhật-Nam thư-quân: bộ Luận-ngữ-loại-ngữ, những áng văn hay của Nam-kỳ ấy là không kể Hán-việt tư điển, Hán-việt-thành ngữ và sách Giáo khoa của nhà in Mỹ-thang là mấy thứ sách đã giao đặt lý dạy quyền cho Thanh Thanh.

TÂN-VÂN BẢN-QUAN

Cái tin vua Nam - Tư - Lạp - Phu (Yongoslvie) bị ám - sát làm cho rung động cả năm châu. Những bức điện tin kể tình tha-thiết của dân nước ấy đối với vua tỏ rằng vua Alexandre là một đấng minh-quân. Dân khóc vua chẳng phải khóc vàng, khóc bạc, khóc tước phẩm, khóc huy chương mà thật là khóc người có công với cuộc sinh hoạt của dân, biết lo liệu giữ gìn đất nước.

Hôm 23 tháng 9 (30 Octobre) vừa rồi, ở các tỉnh Trung-kỳ là ngày lễ Vạn-Thọ (Sinh-Nhật của Hoàng-Đế Bảo - Đại). Có lệnh cho các nhà người Nam phải treo cờ. Lại có thiết ra như mọi năm một lễ bá-mạng tại Hành - Cung; dự lễ ấy là những quan Nam - Triều và những chức việc có phẩm hàm. Ngày này đáng lẽ là một ngày vui chung của dân như ngày Tết mà dân chẳng thấy tỏ ra mừng gì cả.

Điều ấy cũng là lạ. E dân mình chưa biết vui hay sao, nên chưa biết tỏ cái vui như dân các nước. Mấy bức hình trông hàng vạn người phất cờ mừng Thái Tử ở Nhật; hàng vạn thanh-niên mừng thủ-tướng ở Ý... thật hùng hồn hơn là những bài luận-thuyết dài dòng. Có lẽ nào, trong mấy triệu dân ta, không có một ít người trung-quân có thể làm những cuộc biểu-tình sùng bái?...
✕

Cái vui của dân ta ở đâu? Ở các tiệc cỗ mà người thường được no say. Cái vui phải có lợi, chớ không thể là một cái vui « trống » được. Dân các nước làm thành ra cột trụ chung một số kiếp, có còn thì còn hết, có tan thì tan hết; dân ta như những viên gạch rời, không có chút hồ gắn lại. Cảnh ngộ làm ra như thế? Hay là tự tâm làm ra như thế?
GIANG-HỒ

Độc-giã đối với Tân-Vân

Ở trong đồng bài, tôi chỉ biết lấy tờ Tân-Vân làm bạn thiết yêu quý. Mỗi tuần, tôi bửa chúa nhật, tôi nhắm chừng giờ mà ra đứng ngoài đường đón ánh trạm để lấy Tân-Vân... (Cao-Thôn Bộ-khách Phong-mỹ).

Nên ngừa bọn gian hùng

Mới đăng tin có nhiều kẻ gian bán hột giả khắp nơi mạo là hột « Xoàn mới » hiệu Ba-Quan đăng phỉnh gạt đồng-bào.

Muốn khỏi sự lầm lại, nên chúng tôi cho đồng-bào hay, hột « Xoàn mới » Ba-Quan chẳng có cho ai đi bán dạo mà cũng chưa cho ai làm đại-lý cả.

Lapidairerie — Joaillerie & Bijouterie
BA-QUAN
58, Rue Vannier, 58

(Ngang hông kho bạc) Saigon.

Ngày Bế mạc của Trung-kỳ nhân dân Đại biểu viện

Ngày bế mạc viện Dân-biểu vào ngày 23 Octobre 1934 nhưng vì bài diễn văn của ông Viện trưởng Hà-Đặng bất đồng ý với chánh phủ nên ngày khai mạc phải hoãn lại ngày 24.

Chiều 23 vì việc từ chức của Nghị-trưởng nên quan Thượng-Lai và quan Cố-Vấn cùng đồng viện thương thuyết với nhau nên các báo giới không được dự-thính song nghe đầu ông viện trưởng cũng đồng ý kiến cùng với toàn viện.

Chín giờ 24-10-34 trời mưa to gió lớn nên buổi khai mạc không được đông đúc. Có mặt chỉ có quan giám đốc Dapuy quan Cố-Vấn Dubasly quan 'hượng Thai - văn-Toàn và 4 quan Thượng khác.

Các quan tây nam dự thỉnh rất sơ sài.

Hội đồng an tọa quan Thượng-Lai đọc bài diễn văn bế mạc, kể ông Phạm-như-Phiên đọc oản dịch ra pháp văn.

Thế là xong buổi khai-mạc viện Dân-biểu Trung-kỳ.

B. N.

TAN - VAN N° 15 (10-11-34)

Bon

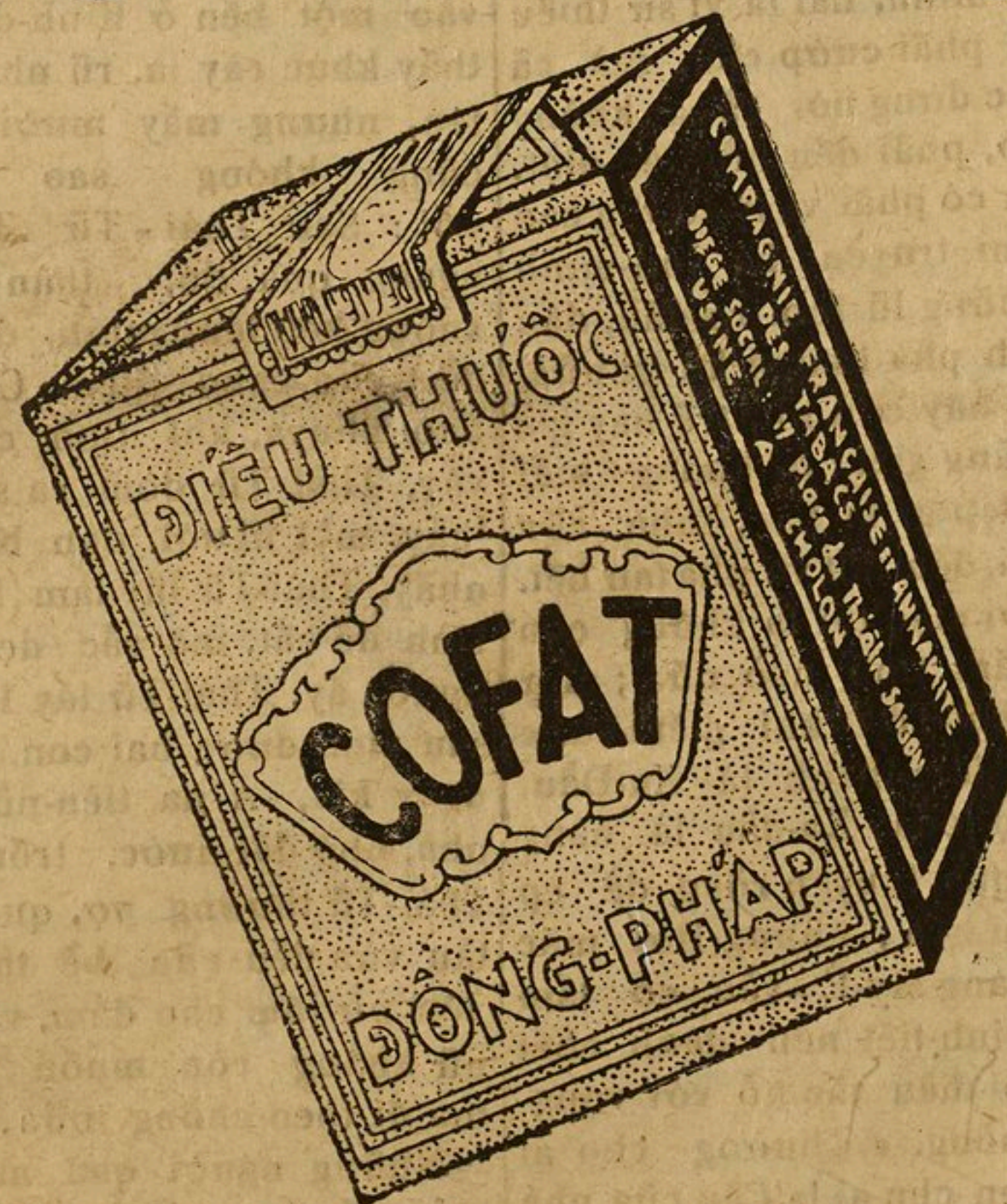
để dùng một trong các việc sau này:

1. Giải 1 thẻ cờ tướng - 2. Đáp thái, toán, đồ - 3. Dự viết một kỳ 10 hàng trong mục TIN NHẬN. (N° 13)

CIGARETTES "COFAT"

Quý vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đổi mười bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT »

20 điếu thuốc

Hay là đem đến những chỗ kể sau đây :

Ở CHOLON TIỆM TRINH-LÊ-SANH — 350 rue des Marins
Ở SAIGON TIỆM TRIỆU-THANH — 6 Amiral Courbet

Báo « Cùng-Bạn » tục bản

Mấy kỳ rày, vì ông Trần-thái-Nguyên mất đa đoan việc nhà nên không thể chăm nom cho tờ Cùng-Bạn, tờ ấy phải tạm đình-bản vài kỳ, và tuyên bố bắt đầu ra 1er Novembre với một ban chủ trương mới : chủ nhiệm M. Đoàn-bá-Kỷ, Chủ bút : M. Cao-minh-Chiến và Quản-lý : M. Nguyễn-văn-Lâm.

Xin cầu chúc cho qui đồng nghiệp tục bản chuyển này sẽ được miêng viên trên trường ngôn luận nước nhà.

Hỉ tín

Vừa được tin mừng đến ngày 5-6 Novembre, bạn tôi, chị Lý-thị Ngọc-Trinh, ái nữ của ông và bà Lý-văn-Hanh điền chủ ở Kiên-Phước (Gocong) thành hôn cùng M. Lê-văn-Toại đốc công sở tạo tác Nha-trang.

Xa xuôi, tiếc không thể đến góp vui cùng bạn, xin trân trọng chúc mừng đôi nhân duyên được lâu dài hạnh phúc.

Nguyễn thị Tuyết-Hoa

Ai tín

Đau đớn thay ! được tin Madame Lê-văn-Định giáo viên trường Thanh-Phong Minh-Trị Bểtre, là Nguyễn-thị-Ba 20 tuổi, vừa từ trần ngày 30 Octobre 1934.

Nhơn danh anh em ty giáo huấn Minh-trị, xin đề lời chia buồn cùng Monsieur Định và cầu cho hương hồn Madame Định tiêu điều nơi cõi thọ.

Ty giáo huấn Minh-trị và Lê-văn Xuân ai điếu

Nhà bảo sanh « HỒNG PHÚC »

75, Rue Mac-Mahon - SAIGON - 75

(Ngang số Trường-tiền)

Chủ-nhơn : CÔ PHẠM - THỊ-HỒNG

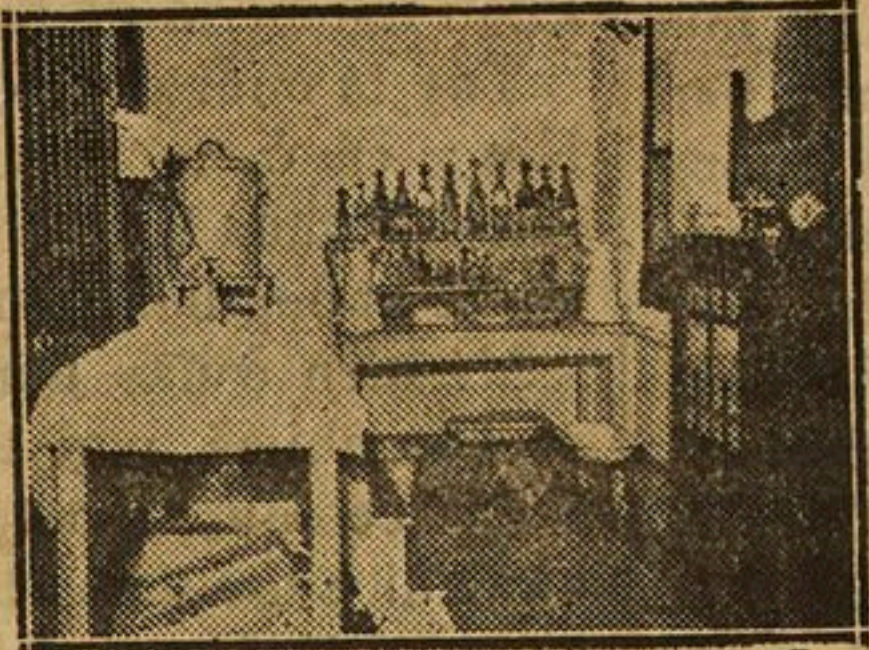
Tốt-nghiệp khoa hộ - sanh trường Y-học Đông dương Hanoi (đã làm việc nhà-nước lâu năm).

Các quan Chánh sở Vệ-sanh, Tuần-thành đã công-nhận nhà bảo sanh này đứng vào bậc nhứt trong các nhà bảo-sanh tư tại Saigon

Có quan thầy trông nom

Mỗi ngày từ 10 giờ tới 11 giờ và 16 giờ tới 17 giờ, quan thầy đến thăm bệnh và chích thuốc cho quý bà nào sanh rồi hoặc còn đương có thai mà bệnh.

Quý bà có thai gần ngày hoặc có bệnh gì xin cứ lại chúng tôi thăm giùm.

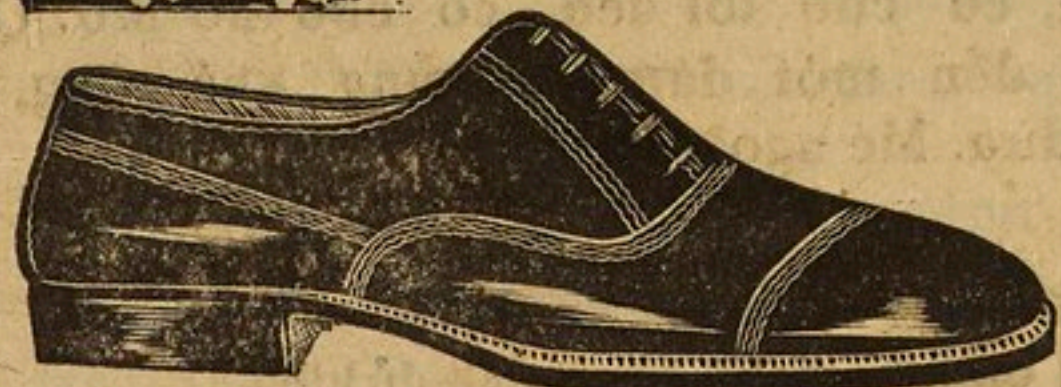

Phòng thuốc của nhà bảo-sanh

NÓN

AU

COQ D'ANNAM

Đàn-Chi
tốt mà rẻ

Đương chờ quý ông quý bà

Ở đường Bonnard số 108, SAIGON

CHỦ Ý !!

CHỦ Ý !!

Dạy thi xe hơi rẻ

tiền hơn các nơi

École-Auto

45, Colonel Grimaud

CHU-VAN-HAI

kính cáo

Chim-Oanh

Mỗi đêm, quý bà, quý ông đi đến Chim-Oanh (ngang gare Euxiac Chợ-mới Saigon) thì đừng : vui tai, đẹp mắt, ngon miệng.

Vui tai : Vì tiếng đàn, giọng ca thâm-trầm huyền-diệu của giảng đàn ca của M. Nguyễn-vân-Tĩnh.

Đẹp mắt : Vì Chim-Oanh sắp đặc trang-hoàn, sạch sẽ, mát mẻ, quý khách lui tới dịp chiều.

Ngon miệng : Vì đồ ăn uống làm thật ngon. Sớm mai có hủ-tiêu Nam-vang là món đồ điểm tâm đặc-biệt của Chim-Oanh.

CHIM-OANH kính mời

DOCTEUR

LE-VAN-HUE

N° 138, Rue La Grandière - SAIGON

Lauréat de la Faculté de Paris

Phòng: Khẩn bệnh và giảng nghiệm. Thử máu, thử đàm v. v. đủ cách chuyên trị bệnh phụ-nữ và bệnh huyết.

GIỜ KHẨN BỆNH

Sớm mai : 8 giờ tới 12 giờ.

Chiều : 3 giờ tới 7 giờ.

Cấp bệnh ước giờ nào cũng được.

Ecole Pratique de Commerce de Saigon

7, Rue René Héraud, Tân-dinh

BONNE PRÉPARATION DE PROFESSIONNELS

Comptabilité - Commerce - Dactylo - Sténo

Banque Anglais - Français Commercial

PROFESSEURS :

M. LÊ-VĂN-MỆO

M. BUI-VĂN-QUAN

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine, Chef Comptable de la Société Anonyme de Crédit-Expert-Comptable près les Tribunaux.

Diplômé des Ecoles Supérieures de Commerce de l'Indochine et de Lyon-Comptable of The Texas Company Ltd-Ingénieur-Tisseur.

Monsieur LƯƠNG-VĂN-HÀU

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine, Chef Comptable de la Pharmacie de l'Indochine, Expert-Comptable près les Tribunaux

Demandez le prospectus au Directeur : Luong-v-Hau

Muốn cho trẻ em học mau tấn - phát
quý Ông, quý Bà, nên đem gởi trẻ em cho

Trường LÊ-TẤN-CÁC

Rue Lareynière Nos 10, 11 & 12 - SAIGON

thi sẽ vừa ý. Học-phí tính nhẹ. Giáo-sư chuyên-môn cần-mẫn, diu-đắc trẻ-em từ lớp Đồng-ấu (Cours Enfantin) đến lớp nhì (Cours Moyen). Mỗi năm, đến tháng Juillet trường « Lê-Tấn-Các » có mở cuộc thi học-bổng để chọn 3 trò (khỏi trả tiền học).

École centrale de commerce

Có giáo-sư giỏi - Học-phí sụt bớt 40 %

Các vị giáo-sư :

MM. Bùi-Quang-Tiểu, diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de Paris

Huỳnh-Kim-Dur, diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de Montpellier

De Margon, diplômé d'Anglais de Londres, etc. etc.

Cần hỏi điều chi xin viết thư cho :

M. Trần-Mạnh-Nhân

Délégué de l'Académie dactylographique de France

Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce

47, Rue Vassoigne (Tân-dinh) Saigon

HAI CHỦ' AN - TÌNH

Người chép : PHÙNG-VĂN-SANH

Người dịch : PHẠM - VĂN - ĐIỀU

Trong bóng đèn ác-tăng
bồng hiện,
Nơi lầu tía hiệp-sĩ xồng vào.

— Ý, cái gì mà quái vậy ?
Sao bóng đèn nổ một tiếng rồi
lại hiện ra một vị hòa-thượng !
Người con gái đưa tay dụi
mắt rồi nói tiếp :

— Bậy, bậy rồi ! Trong đời
đâu lại có chuyện lạ như thế !
Có lẽ mắt ta hoa rồi mới trông
thấy sự phi-thường như vậy !

Dứt lời, nàng nheo mắt dòm
kỹ thời rõ thật vị hòa-thượng
mà bóng đèn nổ ra khi nãy
bây giờ đã lớn kèn, mây
mặt tóc tai rõ ràng, vẻ cười
hơn hờ, giống hệt đức Phật
Di-lặc thường thấy ở chùa.
Hòa-thượng ấy ở trên cao lơ
lửng như cõi mây nương gió ;
rồi đánh bích một tiếng đã
đứng sừng trên vầng trăng.

Trước cái cảnh tượng ghê
gớm ấy, cô gái giật hồn hoảng
vía, chỉ kêu một tiếng rồi
nhóm mình chạy đi.

Hòa-thượng ấy là gì ? Ma quỷ
hay người thiết ?

Không phải ma quỷ, hòa-
thượng ấy cũng thay phạm
xác thịt như ta. Vốn người ở
Tào-huyền, tỉnh Sơn-dông, lúc
nhỏ anh-ta có theo thầy học
vô nên tinh thông kiếm kích
còn quyền. Thầy của anh-ta
là giáo-chủ đạo Hồng-đăng có
phép vuốt dao phung lửa, tàng
hình sai quỷ. Anh-ta được

thầy thương mà dạy kỹ, tuy
không giỏi bằng thầy, song có
hơn các bạn, nên vô nghệ đã
giỏi mà phép tà cũng tinh.

Sau khi thầy đã chết, dám
học trở như rắn không đầu,
bèn tôn anh-ta lên ngôi thủ-
lãnh. Được thế gặp thời như
vậy, anh-ta bèn sanh tánh
lung lẳng, sai khiến đồ đảng
đi đánh nhà giết của. Càng
làm được càng háng, càng háng
lại càng làm lớn ; tiếng tăm lừng
lẫy động tới quan trên, nên
bị quan binh tới đánh bắt. Bộ-
hạ của anh-ta vốn bọn ó-hợp
nên chỉ chống không nổi với
quan binh ; đánh nhau mấy
trận thì lớp bị giết lớp bị bắt
còn thì tan rã cả. Gặp cảnh
nguy khốn như thế, đầu anh-ta
có tài trời phép Phật, thì một
tay vỗ cũng chẳng kêu. Vay xét
trong 36 chước anh-ta không
biết chước nào hay hơn là
chước trốn.

Một thân thui thủi, lánh nạn
lên qua phương nam ; anh-ta
tới tỉnh Hồ-bắc thấy quan trên
có treo đồ hình và giải thưởng
cho ai bắt được mình thì thất-
kinh. Bây giờ nhắm chuyện
đã hư hỏng cả rồi còn có cách
mai danh ẩn tích, gởi thân vào
chốn cửa không may mới che
mắt bịt tai thiên hạ được.
Vay anh-ta bèn cạo đầu thọ
phái vào tu trong một cảnh

chùa tại núi Đại-biệt.

Thối nào vẫn tạt nẩy, anh-
ta đã quen tánh hung hăng
dâm, dăng, nay phải ngồi xếp
tỏ trên chốn bồ-đoàn, chịu
ái cảnh vô liên tịch tịch tịch
am thanh chùa vắng thì làm
sao mà chịu nổi. Vay nên chưa
đầy hai tháng mà con yêu
chồn đã lộ đuôi, anh-ta giết
quách hòa-thượng trong chùa
rồi chiêu-tụ bọn hung-đồ tâm-
phục về mà chiếm cứ chùa ấy.
Từ đây cửa thiền chùa Phật
đã biến thành trại cướp động
yêu ; thường thường « hòa-
thượng thịt chó » này hay
xuống núi cướp tiền bắt gái.

Ngày hôm ấy, hòa - thượng
đi ngang đường Cảnh - đức
thành huyện Hàn-duơng, tới
một nơi tường vôi cao vọi,
bóng liễu sum sê, dóm vào
tòa nhà bên trong thấy nơi
cửa trên lầu có một vị nữ-lang
đứng. Nàng này xinh đẹp lắm,
có thể nói : hoa ghen thua
thắm liễu hờn kém xanh, hay
là Tây - thi thẹn mặt, Chiêu-
quán nhường phần cũng chưa
quá đáng. Cái sắc đẹp của
nàng chắc là đứng bậc trên
các mỹ-nữ vùng Hàn-duơng.
Nàng đương dựa cửa dóm
trông trọc qua cửa lầu tòa nhà
ngay ngổ mà tâm thần ngẩn
ngẩn ngơ ngơ.

Hòa-thượng thấy nàng ấy thì
thích ý lắm, đứng lại nhìn trân
một hồi rồi mới chịu bước
trở về. Về chùa chờ tới đêm
khuya, hòa-thượng lên trở lại
chỗ cũ, chỗ đã gặp hoa biết
mỏi lúc ban ngày, như bóng
trắng tỏ rạng, lựa chỗ mà nhảy
vào trong tường rào.

Vô được bên trong rồi, hòa-
thượng cất đầu dòm lên thì
thấy nơi tàng cây sum mậu kia
là góc lầu son ; trong cửa lầu,
làn ước bóng đèn rơi trên bức
màn lụa xanh lồng ánh sáng
ra ngoài. Hòa-thượng mừng
lắm, định chắc nơi ấy là khuê-
phòng của cô gái đẹp nọ.
Quyết như vậy, hòa - thượng
bèn leo lên cây, bò theo nhánh,
chuyển lên lầu rồi để mắt dòm
vào trong cửa.

Hòa-thượng trông thấy cô
gái khi ban ngày đương ngồi
một mình trước đèn, vẻ mặt
ngẩn ngơ như mơ như tưởng
thì nghĩ thầm rằng :

— Người đẹp tự ngọc tươi
hơn hoa ấy có cần dùng tình-
nhơn trong khi canh vắng đi
nửa cũng phải là hạng mặt
trắng môi son ; chớ đâu có
thèm thứ người đầu trọc giống
sơn đầu, mặt xấu xa dường
quỉ sứ như vậy. Ầ, không lẽ
đã tới đây rồi lại về, vậy ta nên
dùng phép thuật để làm cho ả

tướng là tiên Phật giáng phàm
mà kinh phục ta ; hệ kinh phục
ta tất nhiên phải vâng theo lời
ta dạy .

Ý đã định như thế, hòa-
thượng bèn đọc lầm thầm mấy
câu chú, rồi chỉ tay vào thếp
đèn. Ngọn đèn đương cháy,
bóng đèn bồng nổ tách một
mỏi tiếng rồi hiện ra một ông
sãi, lúc đầu nhỏ rồi lần lần
lớn ra. Cô gái trông thấy hoảng
kinh vụt chạy. Hòa-thượng
sợ nàng thoát thân được thì
mất miếng ngon nên lập tức
tóng cửa chạy vào ôm lại, làm
bộ vui vẻ, vừa cười vừa nói :

— Người yêu của ta ơi !
Đêm nay nàng hui quanh một
minh mà ta thì lạnh lẽo bơ vơ,
thời thì chúng ta xấp cục lại
với nhau cho vui.

Cô gái day lại dòm thấy
người ôm mình đầu trọc như
cái đầu, mặt đen, mây rậm,
mũi cao, miệng rộng, đôi mắt
thò lò, hàm xám râu ria, bộ
dáng dữ dằn, thì thất kinh,
rán dấy dựa hết sức để thoát
thân. Nhưng tội nghiệp thay,
thế nàng rất yếu, sức ve hơi
chẩu dễ chi đưa lại cộp núi
beo rừng. Nàng không lánh
mình được, cùng quá, chỉ còn
vừa khóc vừa quơ tay quào túi
bụi vào mặt tén thầy chùa
cường dâm mà thôi. Cái mặt
của hòa-thượng này tuy là dày
mo sần sùi, song cũng không
khỏi bị 10 cái móng tay nhọn
như mũi viết, bén như tim tre
kia làm cho sây da rướm máu.

(Lần tiếp)

Les Cigarettes ĐẠI-NAM

Những tiệm buôn sỉ và buôn lẻ, những người hút thuốc thường mua và dùng thuốc điếu của hãng COMPAGNIE COLONIALE DES TABACS vì những nguyên-do sau này:

1. Chúng tôi cam đoan rằng thuốc điếu của hãng chúng tôi làm bằng thuốc lá thượng hạng.

2. Những nhà buôn biết rằng mua thuốc của hãng chúng tôi về bán lại, nếu rủi bị hư hao gì thì có thể đem lại hãng đổi lại thuốc mới rất dễ dàng và không tổn hại gì cả.

3. Mỗi bao thuốc điếu đều làm rất cẩn thận, bằng máy móc tinh xảo như ý. Nhân-công giúp việc toàn là người thiện-nghệ, mà thuốc lá lại lựa chọn rất kỹ càng lắm.

4. Người hút thuốc ĐẠI-NAM được yên trí rằng mỗi điếu thuốc đều tốt và cân-lượng đúng đắn.

Các ngài thử nghiệm và so sánh giá tiền, chất thơm của các thứ thuốc của bốn-hiệu, nhất là thuốc ĐẠI-NAM, thì các ngài sẽ thấy chỗ khác xa nhau thế nào.

Kính cáo.

Số nhà 251 Rue Lagrandière.

Đây là bàn tay của M. Ngô-Kim-Thành (Bác-vật) ở Baclieu chết năm 28 tuổi về bệnh ho lao.

Đã có người đoán trước rằng năm ấy bị đau mà chết. Ấy là M. Nguyễn-Thượng-Hiền, vậy anh em nên đến đó mà hỏi thời vận về bước đường tương-lai: Tình, Tiền, Họa, Phước, Sống, Chết ra sao, còn ở xa cứ in hai bàn tay vào giấy gửi đến nơi, nội trong năm ngày thì có lời đoán (Note) gửi đến cũng như mình đến nhà coi vậy.

M. Nguyễn-Thượng-Hiền là người coi tay coi tướng theo tây ở số nhà 251 Rue Lagrandière Saigon.

GIÁ TIỀN
2 năm 1 đồng
10 năm 3 đồng
Coi tới chết 5 đồng

Lời thêm: Cách in miễn cho thật rõ, thì mài mực tàu cho sệt lại rồi thoa đều trong 2 bàn tay, lấy giấy in vào và để cho thật sát bàn tay, nên nhớ rằng nếu lần đầu in mà không thấy rõ chỉ tay là bởi có mực nhiều thì để vậy in luôn lần thứ hai song đừng thoa mực thêm, nên in vào giấy có hơi mỏng hoặc giấy trắng cũng được.

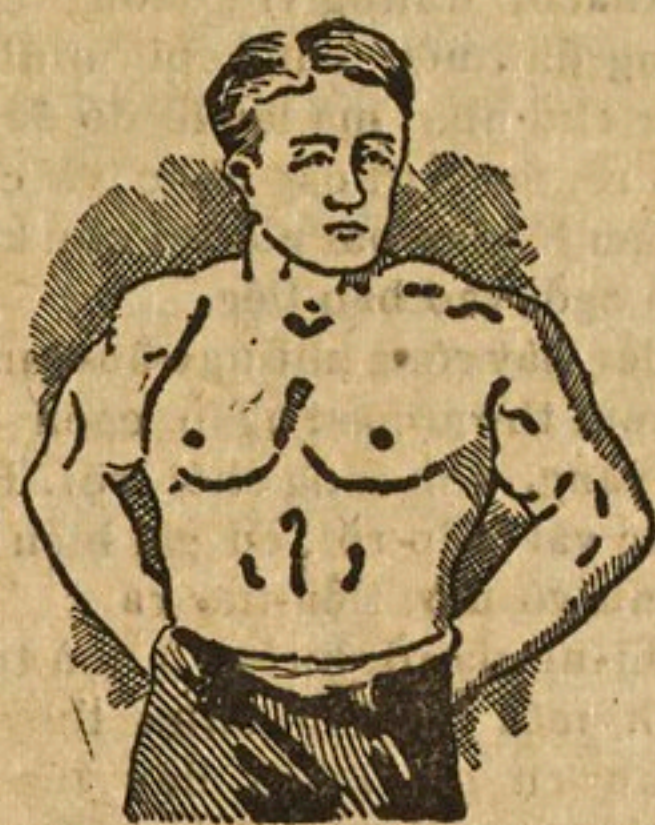
LÀNG CHƠI NÊN BIẾT!

Nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG Hanoi mới phát-minh ra được 5 môn thuốc phong tình rất linh nghiệm, vừa chóng khỏi, vừa tuyệt căn, không hại sanh dục, đã được nhiều bằng khen, và nhiều giấy cảm ơn của những người khỏi bệnh. Lậu mới mắc nên dùng thuốc Lậu số 3 giá 1 \$ 20, và thuốc Thụt số 32 giá 1 \$ 20, chỉ 3 ngày là khỏi. Lậu kinh niên nên dùng thuốc Lậu số 81 giá 1 \$ 50, khỏi rồi nên dùng thuốc chiết số 83 giá 1 \$ 00, Giang-Mai nên dùng thuốc Hoa-Liêu số 4 giá 2 \$ 00, và thuốc đồ ngoài số 48 giá 0 \$ 50, chỉ 7 ngày là khỏi, có bán tiệm Thanh-Thanh, 120 rue Bd de la Somme Saigon, Nguyễn-bá-Năng Bac-liêu, và các nhà đại-lý khắp các tỉnh xứ Đông-Pháp.

Giới thiệu giùm (Thầy thuốc Nam)

Nhà thuốc Nam-Thảo Đường của y-sĩ Nguyễn-văn-Báu ở đường Amiral Roze số 38 (gần chùa Bà-đen) Saigon có phòng coi mạch cho toa, hoặc cho thuốc trị bệnh như thương-hàn, sốt rét, ban sa, tê bại, phù thũng, phụ-nữ kinh-kỳ biến bệnh, phần nhiều được đảo ắt bệnh trừ, nếu thầy chỉ cho thuốc.

Ai là nhà mộ thể-thảo nên để ý!

Thể-thảo là một cuộc chơi cần phải có sức lực mạnh mẽ và bền lâu mới có thể tranh lẫn trên đường thể-thảo được. Anh em! Muốn thân mình trở nên mạnh mẽ mập mạp tốt đẹp, hãy dùng thuốc:

«SÂM NHUNG ĐƯỢC TINH» có hiệu « Ông già » là một thứ thuốc hay để nhứt. Uống rồi sẽ thấy hiệu quả chẳng sai: người yếu trở nên mạnh, người

già được thêm sức. Ai dùng rồi cũng đều công nhận nó thật hay; vậy nên khắp cả Đông-dương biết danh và đầu đầu đều có bán.

VIỆN ĐÔNG DƯỢC PHÒNG 115, Rue Paris CHOLON

Cô bảo người nhà, sáng đem gói. Rồi, cô ngã xuống giường khạc ra một hòn máu, ngắt đi. Phải hắng giờ sắn-sóc, mới tỉnh lần.

Sáng hôm sau người nhà đem thơ gói và đánh điện về cho cha cô, lên rước cô về.

Vừa bình yếu, vừa đường xa, cô về đến nhà đã mệt lắm. Phải mất đôi, ba, hôm thang thuốc, mới bớt.

Bệnh ho không giảm mà chứng thổ-huyết lại thêm. Dầu cho thầy hay, thuốc giỏi, lúc này cũng không làm sao được. Cha mẹ cô lo quá, trông con lòng như dao cắt; xót tình máu mủ, lắm lúc chỉ biết khóc với con mà thôi. Bấy giờ cô đã rần uống thuốc, nhưng thuốc vẫn vô hiệu.

Một hôm, mẹ cô than với cô rằng:

— Con ơi, phải trước kia, con nghe lời cha mẹ, chịu uống thuốc thì ngày nay thân con đâu đến đời này. Bấy giờ biết đến ngày nào con mới mạnh. Thật con tự làm khổ cho con đó.

Giọng nói mệt nhọc, cô Phương rưng rưng trả lời:

— Đối với cha mẹ con là đứa bất hiếu, đã không làm vừa lòng, lại còn làm thêm khổ cho cha mẹ nữa. Nhưng con cầu xin cha mẹ tha thứ cho.

Đau dây đưa được 6 tháng rồi. Cô Phương bây giờ trông như một bộ xương khô: mặt xanh, má sần, mắt thụt.

Một buổi tối, cô nghe trong mình yếu lắm, liệu sống không còn mấy ngày nữa, lên sai đưa ở đem giấy mực, cô rưng viết một bức thư.

« Saigon, ngày...

Anh San yêu dấu,

Em liệu em không còn sống mấy ngày nữa. Trước khi từ giả cõi trần, em muốn thấy mặt anh lần cuối cùng. Em Phương »

Tuồng chữ nghiêng-ngửa, nét có nét không. Viết rồi, cô bảo đưa ở lên đem gói.

5 ngày sau, về một đêm, vào độ 6 giờ, cô ho nhiều quá rồi làm mệt. Biết không còn sống được nữa, cô trời với cha mẹ:

— Hôm nay con yếu quá. Nếu có bề gì, xin cha mẹ đừng vì con mà thương nhớ lắm. Con là đứa

Lỡ Lắm.

Soạn-gia: TRUC-PHONG

bất hiếu, ơn sinh thành; công dưỡng dục, chưa chút đền đáp... Cha mẹ cô thương con, cha mẹ thứ lỗi ấy cho con, cho linh hồn con được nhẹ nhàng.

Một quá, nghỉ một lúc rồi tiếp:

— Con có chết rồi, cha mẹ cũng đừng cho anh con hay, để anh được an lòng học tập. Chuyện thần tình mộ khan, khi anh về, con nhờ ảnh thế cho.

Lại, nghỉ một hồi nữa:

— Thôi, con xin lấy cha mẹ ở lại... Con gửi một lạy cho anh con... Mấy lời cuối cùng, con xin cha mẹ nhớ cho, và đừng thương tiếc con làm gì..

Lúc ấy cô Phương mệt quá, không nói gì được nữa. Cặp mắt, ngó ngay cha mẹ, long lanh ha giọt lệ.

Cùng trong lúc ấy, đưa ở vào thừa có một thầy muốn thăm cô Phương. Ông, bà, chạy ra, nhìn biết cậu San, bệu-bạo.

— Thầy ơi! Con tôi chết mất!

Cậu San, không trả lời, vội và bước vô phòng bệnh.

VIII

Cậu San từ ngày tiếp được thư ở Longhải về, kinh hải lắm. Cậu không dè, cậu lại hay chết cô Phương. Chẳng ngờ mấy bức thư xin lỗi, lại chỉ kêu gọi thêm nỗi thương nhớ xưa, cho đến nỗi có rầu lòng mà mang bệnh.

Khi cậu tiếp được bức thư sau, cậu tái cả người Lật-dật cậu xin phép lên Saigon.

Cậu đến nhà vừa lúc cô đang trời với cha mẹ. Bước vô phòng trông thấy cô Phương dường ấy,

bất giác mà chảy nước mắt. Cô Phương thấy cậu vô nhích miệng gương cười rồi nhìn cậu, không nói năng gì được nữa. Bốn mắt trông nhau như hồi-hàn, như than-thở, như giải cho nhau những nỗi đau đớn lạ thường.

Vài phút sau, cô thở hơi lên mạnh quá, rồi bỗng dịu dịu lần, cô tắt nghỉ, một giấc nghỉ ngàn thu! Hôm cất đám, cậu San đưa tận huyết. Chôn cất xong xuôi, cậu từ-giã về HongChong.

Cậu San, từ ngày trở về, buồn bực vô cùng. Cô Mai, vợ cậu, cũng không hiểu vì đâu. Một đôi khi to nhỏ, hỏi cậu, cậu không nói. Lại hay rầy rà. Ngày hai buổi đi làm về, ăn xong, cậu lên giường nằm, gát tay lên trán, có khi thở dài, có khi khóc. Cậu đỡ đọc lại mấy bức thư cũ của cô Phương, và nhìn tấm ảnh yêu quý, di-tích một đời tài-hoa thác-oan vì cậu. Một ngày nói chuyện với vợ bai tiếng là nhiều. Cô Mai, từ đó, cũng sanh lòng khác với cậu. Cô nghĩ cho cậu có tình với ai, nên mới buồn bực, lạt lẻo với cô. Một hôm cậu đi làm, bỏ quên tấm ảnh cô Phương trên bàn. Cô Mai bắt được.

Hết giờ cậu San về, cô Mai hỏi:

— Tấm ảnh có nào ở trên bàn viết của mình đấy? Cậu giết mình, biết có Mai đã thấy ảnh cô Phương đáp:

— Ảnh người quen.

— Vì người quen mà mình buồn bực và sanh ra rầy rà phải chăng?

(Còn tiếp)

Ai muốn học chụp hình

... với M. Antoine Giàu, chủ nhà chụp hình Studio Antoine Giàu, 45, Bd. Bonnard Saigon, thì hãy mau lại báo quán Tân-Văn mà ghi tên mua một năm báo. Học chụp hình với M. Antoine Giàu có nhiều điều lợi bằng thập bội số tiền mua báo.

Ông hé mắt dòm : thấy một người bận áo xanh, cầm cây đèn lồng. Người ấy vùng ngó thấy ông nằm ngủ thì sợ hãi lùi bước lại, nói với người đi phía sau rằng :

— Có người phạm trần nào lọt vô năm kia.

Dưới lầu có tiếng hỏi : — Ai đó ? Người trên lầu trả lời rằng không biết là ai. Một lát, có một cụ già bước lên, đi tới gần chỗ ông nằm, đứng ngó vô mặt rồi nói :

— Đây là quan Ân-thượng-thor mà ! Ngài đang ngủ say, vậy các người cứ lo việc sắp đặt của các người đi. Quan lớn là người có độ lượng rộng rãi, có lẽ ngài không quá trách đâu mà lo.

Mấy người kia nghe lời, bèn kéo nhau vào trong lầu, mở hết các cửa ra, dọn dẹp láng xang.

Cách sau một lát, người đi lại lên xuống càng đông, và trên lầu thấp đèn sáng rực như ban ngày.

Ông cự mình và tăng háng một tiếng. Cụ già kia nghe ông tỉnh giấc, liền bước ra quý thưa rằng :

— Kể già hèn mọn này có đứa con gái, đêm nay làm lễ vu-quy ; không dè làm rộn quý-nhơn, xin quý-nhơn tha lỗi.

Ông lật đật chối dẫy đỡ cụ già đứng lên và đáp :

— Tôi không biết đêm nay nhà cụ có lễ lành, nên không sắm sửa được lễ mừng, thật lấy làm hổ thẹn quá.

Cụ già đỡ lời :

— Được quý-nhơn tới chứng-giám, thế là may mắn cho nhà tôi lắm rồi. Vậy sẵn đây xin mời quý-nhơn ngồi vào tiệc rượu, để cho già được hầu chén, thì lễ mừng

càng thêm vẻ vang biết mấy.

Ông mừng lắm, xin vâng lời ngay. Vô thấy trong lầu, bày dọn rất là trang hoàng rực rỡ. Có người đàn bà lối 40 tuổi ở trong bước ra chào khách. Cụ già nói : — Đây là vợ hèn của tôi. Ông đứng dậy xá lễ đáp lễ.

Chợt nghe tiếng đàn nhạc nổi lên vang tai. Có người ở dưới chạy lên nói : — Tôi rồi.

Cụ già liền chạy ra đón rượu. Ông cũng đứng dậy mà chờ. Một lát, bốn người bưng quả phẩm lễ vật, dẫn chú rể bước vô. Chú rể lối 17, 18 tuổi, mặt mũi xinh xắn. Cụ già bảo chú rể chào hỏi quý khách trước đã. Chàng thiếu niên tân-lang liếc mắt ngó ông ; ông đầu là khách, nhưng vì nề lòng cụ già trọng đãi, nên cũng coi mình gần như chủ nhà mà lấy lễ đó đáp lại chú rể. Sau tới ông nhạc và chàng rể làm lễ giao-bái rồi thì chủ khách mới ngồi vào bàn tiệc.

Tiệc bày rỗng những trần-cam mỹ vị, mùi thơm ngát ngào, chén ngọc đĩa vàng, ánh sáng chói rọi. Rượu được vài tuần rồi, cụ già biểu con thị-nữ vô mời tiểu-thor ra.

Thị-nữ dạ rồi bước vô nhà trong. Cách một lúc lâu chưa thấy ra, chính cụ già đứng dậy vén màn cửa lên mà kêu gọi thúc hối.

Bấy giờ mấy người tớ gái vú già mới phò tân-nương bước ra ; vàng

ngọc chói mắt, mùi hương nức nhà. Cụ già dạy nàng cúi lạy bề trên rồi cho đứng dậy, lại ngồi ở bên cạnh bà mẹ.

Ông Ân ngồi đưa mắt ngó nàng, thấy nàng xinh đẹp tuyệt trần. Kể nàng vàng lịnh cha dạy, chằm rượu đây một cái chén vàng thật lớn mà dâng quý khách. Ông tiếp lấy chén rượu uống và nghĩ thầm trong bụng rằng ta lấy trộm món này đem về chắc có thể làm chứng cho anh em phải tin. Bởi suy tính như thế, nên khi uống cạn chén rượu thì ông liền giấu cái chén vàng vô trong tay áo rộng của mình, rồi làm bộ quá say, ngó gục xuống hên ghê mèm. Mọi người thấy vậy nói nhỏ với nhau :

— Chắc là tương-công say lắm rồi.

Sau đó một lúc, nghe chú rể đứng lên từ biệt ra về, tức thời có tiếng đàn nhạc lại nổi lên inh ỏi, rồi mọi người lao nhao xuống lầu mà đi.

Khách đi hết rồi, gia-nhơn dọn dẹp mâm chén, thấy thiếu hết một cái chén mà kiểm cũng mọi nơi không ra. Họ nói thầm thì với nhau, nghi chắc ông khách đang ngó gục kia lấy trộm chứ không ai. Cụ già lật đật ra dấu cho họ phải im, không được nói bậy ; xem ra ý cụ chỉ sợ lời nói của gia-nhơn lọt vào tai ông chàng.

Một lúc sau, nghe trong ngoài đều êm lặng đầu đó rồi ; ông mới đứng

dậy, nhưng lúc ấy đèn lửa trên lầu đều tắt hết, làm tối cam tối mòm, ông không biết đằng nào mà đi, chỉ ngửi thấy mùi dầu thơm và hơi rượu, còn thơm tho phưởng phất đây nhà. Chừng đến hừng sáng, ông mới thấy đường, hung dung đi ra, rồi thử cái chén vàng thu giấu trong tay áo vẫn còn.

Ông ra ngoài cửa, thấy bốn anh em đã tới trước đứng đợi từ hồi nào rồi. Vì họ sợ ông trốn ra ban đêm rồi sáng vô sớm để gạt anh em, khoe mình bạo dạn chẳng. Ông lấy cái chén vàng đưa ra cho anh em coi. Ai nấy sửng sốt kinh hoàng ; ông kể chuyện đầu đuôi cho anh em nghe. Họ nghĩ cái chén vàng này là đồ báu, chắc thắng học trò nghèo không làm gì có được, nên chỉ chynghen ông gấp gờ mà thuật lại đó, anh em đều phải tin là thiệt có.

Về sau ông thi đậu tiến-sĩ, được bổ làm quan ở quận Phi-châu. Trong quận này có nhà thế-phiệt họ Châu làm tiệc mời ông. Chủ nhà sai đầy tớ vô lấy thử chén lớn ra rót rượu đãi quan. Người nhà vô trong rất lâu mà chưa thấy ra ; mãi sau có tên đầy tớ bước ra nói nhỏ chuyện gì bên tai ông chủ ; nét mặt ông chủ lộ ra sắc giận.

Tiệc bày ra, ông thấy rượu chằm vào thử chén vàng lớn ; xem kỹ lại chén này to lớn và kiểu cách chạm trổ y như thử chén mà ông

đã lấy trộm được một chiếc ở đám cưới con gái nhà hồ năm xưa. Nhon vậy ông lấy làm lạ lắm, bèn hỏi chủ nhà về lai lịch kiểu chén này từ đâu mà có. Họ Châu đáp :

— Bẩm, bộ chén này cả thấy có 8 cái ; nguyên trước ông thân tôi hồi làm quan trong trào, tìm được thợ khéo, ra kiểu mượn làm mới được. Ấy là vật thể truyền của nhà tôi, cất giấu không dùng đã lâu ngày rồi, nay nhơn có quan lớn có lòng yêu mến hạ cố đến nhà tôi, tôi mới lấy bộ chén đó trong kho ra để dùng. Không dè lấy ra, chỉ còn lại có 7 cái chén, tôi nghĩ là người nhà lấy trộm ; song xét lại bộ chén gói cất kỹ lưỡng, 10 năm nay dấu tích vẫn còn y nguyên, thế mà một cái chén mất đi đằng nào, thật là không sao hiểu được.

Ân-công nghe rồi cười nói :

— Chắc chén vàng nhà ông có cánh đã bay đi mất rồi chứ gì ? Song một vật báu gia-truyền trọn bộ mà thiếu đi hết một, thật uổng biết mấy. Thôi sẵn ở nhà tôi có một cái chén cũng hơi giống với bộ chén này, để rồi tôi đem tặng ông cho đủ cả bộ.

Mãn tiệc, ông trở về dinh, lấy cái chén vàng, sai lính cỡi ngựa chạy lại đưa cho nhà họ Châu. Họ Châu xem kỹ cái chén rồi sợ hãi hoảng hồn, mau mau tới dinh Ân-công để cảm tạ, luôn dịp hỏi cho biết vì sao cái chén này lại lọt được về tay ông.

Ân-công đem chuyện xưa kể lại gốc ngọn, mới biết rằng một vật ở cách xa ngàn muôn dặm, giống hồ cũng có thể lấy trộm được, nhưng nó không dám giữ lại lâu ngày vậy.

(Còn nữa)

LIÊU TRẠI CHI ĐI

QUÁN-CHI dịch

Số 7

NHIỀU NGƯỜI BỊ

PHÒNG-TÍCH

Đàn-ông đàn-bà sức yếu thường hay bị, khi cơn no, rượu say với ham tình dục hoặc khi ăn đi ngủ hay đi tắm ngay nên thọ bệnh gọi là bệnh « PHÒNG-TÍCH ». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi tức cổ, tức ngực, cơn không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng gầy.

Mỗi bệnh uống 1 liều, lần 2, 3 liều ; uống không công phát, dùng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi liều hai bậ-nướng giá : 0\$40

VŨ-ĐÌNH-TÂN

178 Bis, Route Lachtray HAIPHONG

Ăn-từ Kim-Tiền năm 1926. Đại-lý trong Nam-kỳ : — Saigon Thanh-Thanh 120 Bd de la Somme. — Cholon Phùng-gia-Viên được-phòng. — Cantho Đại-Đông rue Tribunal. — Rachgia Nguyễn-ngọc-Thoại 3 rue d'Annam. — Bacliên Nguyễn-văn-Được Commerçant.

THIÊN NGUYỄN HIỆU
82, Rue Vannier

THIÊN HOA HIỆU
122, Boulevard Bonard — Saigon

Bổn hiệu chuyên làm và bán các đồ vàng, bạc. Thiên nghệ nhận hột xoàn, đồ nữ trang, đúng kiểu kim-thời.

Hình khắc trong báo này đều làm tại tiệm :

Nguyễn-chí-Hòa

83, Catinat, Saigon, 83

L'HOMME CHIC SHABILLE

CHEZ

Bayard Mod

TAILLEUR

CORDONNIER

CAO-NHƠN

TÍN-HƯNG

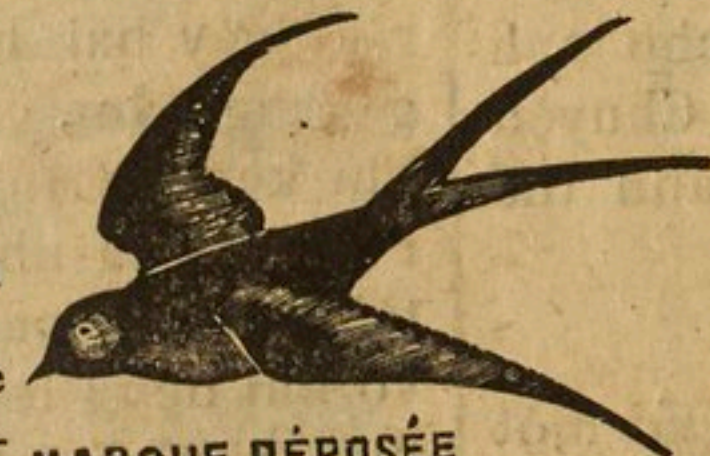
224 rue d'Espagne Saigon.

HỚN-ĐƯỢC-ĐƯỜNG

Gia truyền thần hiệu linh được của ông thầy HỚN

Gốc ở Chợ-quán để lại chữa bệnh con lít và nguời lớn.

Sơ phát hành tại số nhà 74 (bis) ruelle Colonel Grimaud và tại Mad: me Tran-thị-Y N° 45 Rue Aviateur Garros Saigon.

MARQUE DÉPOSÉE

HỌC CẦM BÁNH XE HƠI

Mau giỏi :- Thi mau
Giá rẽ hơn các nơi

TRƯỜNG XE HƠI

95 bis, Đường LAGRANDE - SAIGON

TRINH-HUNG-NGÀU

Chủ trường lãnh dạy

« TRƯỜNG CỦA TRINH - HUNG-NGÀU TỐT VÀ DẠY GIỎI HƠN HẾT » LỜI KHAI CỦA ÔNG CHÁNH

:: :: SỞ XÉT XE NƠI TOÀ :: ::

Học trò Lục-tinh có nơi ăn ở tại trường

Công-ty FORVIL

VÀ

Docteur PIERRE

Bán đủ các thứ dầu thơm

Savon rửa mặt

Nước súc miệng

Savon đánh răng

✕ ✕ Phân ✕ ✕

Bán sỉ và bán lẻ :

Đại-lý độc-quyền :

Indochine - Import

C. HUCHET

40 - 46, Rue Pellerin

SAIGON

PIERRE MANH
DENTISTE

Spécialiste des maladies de dent et prothèse, couronnes, bridges et dentiers etc...

Chuyên trị răng đau và trồng răng đủ cách theo y-khoa. Chữa răng đau cho học-sanh không tính tiền. Ngày chữa-nhật và thứ năm từ 9 giờ tới 11 giờ và 16 giờ tới 18 giờ, trong 3 tháng, kể từ ngày 25 Octobre 1934. 286, Rue Paul Blanchy (en face de l'Eglise de Tandinh)

CAO MIÊN

CHÚNG TA CẦN PHẢI CÓ TẠI NAM-VANG

TRU'ONG DAY BÚT-TOÁN

Tình cảnh học-sanh Việt-kieu ngày nay ra sao, một bài trước tôi đã kể sơ lược qua rồi. Nay nhắc lại nữa chính e chỉ khêu gợi tấm lòng uất ức của dân ta mà thôi, chứ chẳng bỏ ỉch vào đâu cả. Xứ là xứ của người, ta nên nói nhỏ với nhau thôi. Than thì với nhau thì được mà bản đi nói lại om sòm e chạm đến nền móng chánh-trị của chánh-phủ, rồi ra cái kết quả cũng chẳng hay ho gì cho ta.

Ty học-chánh không thấu nhận học-sanh Việt-kieu một cách dễ dàng như trước nữa là vì lẽ, mà chánh-phủ bảo hộ tiếm phương hạn-chế học-sanh ta lại cũng là vì lẽ.

Không ỷ lại nơi người, biết lo tự lập, biết đoàn kết, biết nghĩa-vu là hay. Ấy là con đường dắt ta đến chỗ rực rỡ, sáng suốt, tránh khỏi sự cực khổ, sự bị khinh khi, bạc đãi.

Dân ta, vì tình thế xui nên, vì sinh kế bắt buộc, đã lìa nhà xa xứ nơi Cao-miên trên 177.000 dân đinh, kể ra cũng đông hơn hết các sắc dân cư ngụ xứ này. Chỗ này ta nên mừng, mà ngó lại quyền ta ở đây thì ta càng không nên vui mới phải.

Người ta hạn-chế sự học hỏi của mình thì tự mình nên lo học-tập lấy. Ba cái trường tư của người mình tại Nam-vang vừa làm cho kẻ viết bài này vui mừng cho đám trẻ thơ ngây. Mà khi nhớ lại bạng học-sanh, thầy thất nghiệp thì lòng riêng chỉ xiết nỗi buồn. Học-sanh xuất thân do trường sơ-học, trung học hiện nay tại Nam-vang nhiều lắm, nhưng, than ôi ! Có mảnh văn-bằng chưa để đã làm việc được ; có xách hai cái : Diplôme và Brevet đi xin chỗ này, chỗ nọ cũng không tìm ra chỗ thay, nói chi đến cái văn-bằng như sơ-học là cái văn-bằng mà hiện nay rẻ hơn trâu. Anh em ai không tin tôi cứ xách thử cái bằng thành chung đi đến khắp hết các hãng buôn xin sở làm có rồi sẽ rõ. Anh em đến đó đầu tiên họ sẽ hỏi anh em có biết đánh máy chữ chẳng, có bằng-cấp đánh máy chữ chẳng ! Có biết gõ về ngừ bút toán hay là có cấp bằng bút toán hay không. Nếu anh em có bằng cấp đánh máy chữ và bút-toán thì họ sẽ thâu nhận anh em nếu lúc họ cần người giúp hay là họ sẽ biếu anh em đánh máy chữ, làm công táp thử. Cái bằng thành chung đối với họ là vô giá trị,

họ chỉ dùng người làm được bốn chục đồng hồi năm 1930 là một học-sanh xuất thân nơi trường ông Thịnh đó. Qua năm sau (1931) xứ Cao-miên không có người nào đậu, mãi đến năm 1932 có được mấy người, mà có Nguyễn-thị-Thìn đậu số hai và M. Ly-Peng cũng là học nơi trường tư ông Thịnh mà nên cả. Ta nên nhớ có N. T. Thìn này là người gái đầu tiên của người Việt-kieu mà cũng là của xứ Cao-miên đậu được cấp bằng bút toán.

Từ ấy đến nay, kẻ viết bài này không biết ông Thịnh còn ở Nam-vang hay là đã dời đi nơi nào khác mà trường tư dạy bút toán của ông thì lại không còn nghe thấy đâu nữa. Vậy ngày nay đây, hỏi ai đầu là người giữ về khoa bút toán, hỏi những ai dám chắc mình có thể dạy lại đoàn em hậu-lân nên liệu cách nào dựng lại trường dạy khoa bút toán để tùy cảnh ngộ giúp đám học-sanh mới ra trường, để dạy đám dân thầy thất-nghiệp hay là hết thấy những ai đã có chí muốn học nghề bút toán.

Nghề bút-toán cần cho anh em lao-động trí-thức đường nào, cái giá trị của nó ra sao anh em cũng dư biết. Anh em đã biết, người giỏi nghề ấy đã biết thì không nên vì một lẽ gì thôi thoát không chịu ra đảm đương giúp ích cho đám người nghèo đương muốn học. Người ta sợ tiền phổ chăng ? — Không ! Phổ xá bây giờ đã sụt giá xuống nhiều rồi. Mướn một căn phố sạch sẽ hạp vệ-sanh, sắm bàn ghế chút đỉnh đủ số người học ngồi với một tấm bản đen, thế là trường ấy dạy được vậy.

Đã là mục-dịch giúp ích cho đám nhà nghèo thì quý hồ người dạy cho tận tâm, người học cho chuyên cần, giá tiền học phí phải cho phải phải, phân phân đối với kẻ có tiền, đối với người có chí thì ta hãy cho học không. Mềng sao mỗi tháng số thù vô đủ trả tiền nhà tiền đèn là được. Ai?... Nam-vang này ai là người hay đề tâm đến đám người trí-thức thất nghiệp ; ai là người muốn cho dân Việt-kieu ta mau mau tiến bộ trên mọi phương diện, thì công cuộc dựng nên trường dạy đánh máy và bút-toán cũng là chuyện nên làm lắm mà lại làm gấp trước.

Đi tìm phương đã có ông Nguyễn-duy-Thịnh rồi mà nay

hỏi chỉ dùng người làm được bốn chục đồng hồi năm 1930 là một học-sanh xuất thân nơi trường ông Thịnh đó. Qua năm sau (1931) xứ Cao-miên không có người nào đậu, mãi đến năm 1932 có được mấy người, mà có Nguyễn-thị-Thìn đậu số hai và M. Ly-Peng cũng là học nơi trường tư ông Thịnh mà nên cả. Ta nên nhớ có N. T. Thìn này là người gái đầu tiên của người Việt-kieu mà cũng là của xứ Cao-miên đậu được cấp bằng bút toán.

Từ ấy đến nay, kẻ viết bài này không biết ông Thịnh còn ở Nam-vang hay là đã dời đi nơi nào khác mà trường tư dạy bút toán của ông thì lại không còn nghe thấy đâu nữa. Vậy ngày nay đây, hỏi ai đầu là người giữ về khoa bút toán, hỏi những ai dám chắc mình có thể dạy lại đoàn em hậu-lân nên liệu cách nào dựng lại trường dạy khoa bút toán để tùy cảnh ngộ giúp đám học-sanh mới ra trường, để dạy đám dân thầy thất-nghiệp hay là hết thấy những ai đã có chí muốn học nghề bút toán.

Nghề bút-toán cần cho anh em lao-động trí-thức đường nào, cái giá trị của nó ra sao anh em cũng dư biết. Anh em đã biết, người giỏi nghề ấy đã biết thì không nên vì một lẽ gì thôi thoát không chịu ra đảm đương giúp ích cho đám người nghèo đương muốn học.

Người ta sợ tiền phổ chăng ? — Không ! Phổ xá bây giờ đã sụt giá xuống nhiều rồi. Mướn một căn phố sạch sẽ hạp vệ-sanh, sắm bàn ghế chút đỉnh đủ số người học ngồi với một tấm bản đen, thế là trường ấy dạy được vậy.

Đã là mục-dịch giúp ích cho đám nhà nghèo thì quý hồ người dạy cho tận tâm, người học cho chuyên cần, giá tiền học phí phải cho phải phải, phân phân đối với kẻ có tiền, đối với người có chí thì ta hãy cho học không. Mềng sao mỗi tháng số thù vô đủ trả tiền nhà tiền đèn là được.

Ai?... Nam-vang này ai là người hay đề tâm đến đám người trí-thức thất nghiệp ; ai là người muốn cho dân Việt-kieu ta mau mau tiến bộ trên mọi phương diện, thì công cuộc dựng nên trường dạy đánh máy và bút-toán cũng là chuyện nên làm lắm mà lại làm gấp trước.

Đi tìm phương đã có ông Nguyễn-duy-Thịnh rồi mà nay

Nghe.....Chạy

Nghe các tiệm mua bán (hay là cầm cũng được) đồ cũ đã sụt giá tiền lời rồi, còn có một tiệm kia ở xóm đạo thì phải—chưa sụt. Thuận-Phong cầu xin tiệm ấy nói tay giùm không thì phải cậy anh Chánh-Thiện kêu thêm.

Thấy cầu tàu số 7 đầu mất, hỏi ra mới hay rằng khuya bữa 26 Octobre đang lúc tàu « Tion Hanat » cập bến, cầu ấy chìm. May là chưa có bộ hành lên cầu. Nhà chuyên trách đã cho lính trực lên.

Nghe tại bãi cát Beng Déchor, gần hội Ping Pong Club có một đứa trai ngộ nghĩnh, chừng một tháng, nằm trong hộp lá, có úm khăn bằng sạch sẽ chết đầu hồi nào. Con ai bỏ đó tội nghiệp vậy. Đầu xanh có tội tình gì.

Thấy đầu sãng và than được vừa sụt, muốn mừng, kẻ gặp củi lên giá 1\$ hay 1\$10 một thước nay đã lên đến 1\$90 rồi.

Tại cái đời cũ quế gạo châu chấu ? Không. Chắc tại liên đoàn Huế kiêu mà.

Nghe ghe xuống hồ đậu gần cầu đồ Chui Changvar đều bị chủ đồ góp 2 cái rưỡi. Thước gì đây không hiểu mà bọn dân nghèo hết sức kêu rêu.

Thấy thiên hạ bu đen trước nhà số 103 đường An Duong. Cũng là chết nữa. Chủ từng Liu-Thủy mới 16 tuổi buồn đời chẳng, lấy giấy treo cổ Chưng hay mở xuống thì linh hồn chủ đã về Triều-châu hồi nào.

Nghe nước mắm Phan-thiết lên giá nữa. Tuần trước 2 cái, tuần này 3 cái rưỡi. Liên đoàn huế kiêu chăng ? Không, nghe nói ghe bần lóng này ít vô mà.

THUẬN-PHONG

Một lần thứ nhứt
ở Nam-vang

TRƯỜNG

Institution Khmère

94, Rue Prince Sothéavong

Thầy hay — Dạy giỏi

Rành nghề

Có lớp 1ère Année

cái con đường đã vạch sẵn ấy ai là ông Nguyễn-duy-Thịnh thứ nhì hãy mau mau ra góp sức vào công cuộc lợi ích này đi.

Ông Nguyễn-duy-Thịnh giờ này ông ở đâu ? Còn tại Nam-vang hay là đã đi nơi nào rồi ? Vì lẽ gì mà trường dạy bút-toán của ông đương giúp ích được cho đám Việt-kieu mà ông lại thôi đi ? Tại lẽ là chẳng ? — Không lẽ ! Một cái trường mà mấy cuốn « Procès-Verbal » của phòng thương-mại mỗi năm có nhất đến, một cái trường mà mỗi năm học-sanh đi thi người nào lại đậu cao người nấy thì lý nào lại không nhờ đồng bào hoang nghinh, đề đến lẽ là.

Cũng như trăm ngàn việc ích chung khác, chúng tôi có lòng trông mong sao trường dạy bút-toán do người Việt-kieu ta chủ-trương nên mau mau xuất hiện tại Nam-vang lần thứ nhì nữa ?

NGHIỆT-THÀNH

de 8 à 12 PHONG TRỒNG RĂNG de 2 à 6

Tại đại lộ Bonard số 52

Chuyên môn trị bệnh trong miệng và răng

LÊ VĂN TRU'ONG

DENTISTE

de la Faculté de Médecine de Paris ancien élève de l'Ecole Dentaire et de Stomatologie de Nantes.

Ex-Assistant au laboratoire Municipal d'Hygiène de Nantes.

BỒ DI TINH

ĐỨC-TRỌNG Một gói 1\$00

Giúp ăn ngon, ngủ được nhiều và trừ tuyệt chứng bệnh đi-tinh, mộng-tinh, huyết-tinh hế, đau lưng.

THUỐC ĐAU RUỘT

ĐỨC-TRỌNG Một gói 0\$60

Trị đau bao-tử, ruột, đau bụng lâu năm no hơi ăn không tiêu ợ chua thường chảy nước vãi.

THUỐC BAN

VÀ NÓNG LẠNH

ĐỨC-TRỌNG Một gói 0\$10

Trị các chứng bệnh ban, nóng, rét, rất công hiệu.

THUỐC BỒ CON NÍT

ĐỨC-TRỌNG Một gói 0\$10

Trị bình của trẻ em còn trong tháng cho tới 5-6 tuổi, đêm ngủ giật mình nóng đỏ mồ hôi, ho ọc sủa, ăn không tiêu, đau bụng sần bị cam-tích là trước.

Nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG ANNAM, số 353, đường Cây Mai (gần Đồn Cầu Mai) Cholon.

Đề hán Nguyễn-thị-Kính và máy nhà đại lý ở Lạc-tĩnh.

DOCTEUR

F. NG-V-NGUYỄN

Cựu sanh viên đường-đường, PARIS

Chuyên trị các bệnh :

Trái-tim, bao-tử và gan

Phòng khám bệnh :

81, đường Mac-Mahon - SAIGON

Đói ăn rau, đau uống thuốc

... là lẽ tất nhiên ! Nhưng lúc kinh-tế phải lựa chỗ mua được giá rẻ. Mme Trần-thị-Y 45 Rue Av. Garros Saigon có trữ bán các hiệu thuốc trữ danh ba kỳ : Võ-văn-Vân, Võ-dinh-Dần, Ông-Tiên, Đầu Răng, và Nguyễn-an-Cư. — Bất kỳ mua thuốc một thứ hay nhiều thứ, từ 5\$ sắp lên thời bớt cho 10%. Ở xa lại được khỏi tốn tiền gói.

NEM NU'ONG

TRU'ONG-XUÂN

Ở đại-lộ số 26 Gallieni

(gần gare Arras)

Đền ơn tri ngộ trong mùa một, trót hai năm trường, nên kể từ 15 Octobre tới 31 Décembre, mỗi buổi chiều từ 6 giờ đến 8 giờ sẽ hiến không cho chị em phụ-nữ (khách của bốn hiệu), một món thuốc nước, trị chứng Bạch - Đái - Hạ (huyết trắng).

XEM QUA TÌNH THẺ CỦA Phụ-nữ Việt-kieu ở Kim-biên

« Muốn cho rộng đường dư luận,
« bốn báo mở ra mục này để thu
« thập ý-kiến nào có ảnh hưởng đến
« sự ích lợi chung đôi chút. Ý-kiến
« tỏ ra trong bài, riêng đã có kỳ giả
« chịu trách-nhiệm. Chỉ em ai muốn
« trả lời (cộng kích hay tán thành)
« bốn báo cũng vui lòng đăng cả,
« miễn lời lẽ thông suốt và giọng
« văn thanh nhã là đủ ».

T. S. K. B.

Hội Phụ-nữ chức nghiệp

Chị em Việt-kieu ta ngụ ở Kim-biên phần đông là dân lao-dộng. Tuy là lao-dộng nhưng chưa mấy ai được có cái chức nghiệp chắc chắn vững vàng. Có nhiều chị em cũng hiểu, cũng biết rằng ý-lại vào gia-đình là hèn là hổ, muốn ra tự-lập lấy thân, nhưng trong tay không có nghề nghiệp gì được thông-thạo để cơ thể mưu cầu lấy sự sống, để lo cho mình, thì biết làm thế nào? Buồn gánh bán bưng chẳng? Cũng có thể được nhưng về hạng trung-lưu có chút đỉnh học-thức, hay là vợ, con của ông thông ông phán nào ít ai chịu chạy đầu này, đi đầu nọ vừa rao vừa mời được! Tôi thiết-tưởng ở Kim-biên nên có một hội « Phụ-Nữ Chức-Nghiep ». Lập hội « Phụ-Nữ Chức-Nghiep » để chỉ bảo cho nhau có cái nghề để giúp ích chút đỉnh cho gia-đình chồng con. Phải lập hội Phụ-Nữ Chức-Nghiep để chị em Việt-kieu ở Kim-biên cùng nhau nối gảy liên-lạc, gây tình đoàn-thể, và để cho người ta thấy chị em đã bước vào đường tân-tiến. Từng nghe chị em họ-hào phụ-nữ giải-phóng cùng là binh-vực quyền-lợi cho phụ-nữ nhưng phần đông chị em vẫn còn ý-lại vào gia-đình chị em họ-hào một đường nhưng chị em đi một ngã. Tôi có hỏi ý-kiến vài chị em trong số ấy, họ nói vì sống dưới cái chế-độ nho-giáo của gia-đình, dầu có họ-hào cũng không thể vượt ra khỏi cái phạm-vi chật-hẹp ấy để ra tranh đấu để lo đến việc ngoài xã-hội. Tôi không dám khuyên chị em đánh đổ chế-độ gia-đình nho-giáo, tôi chỉ mong chị em nên nghĩ đến sự mưu-cầu chức-nghiep mà thôi vì đời cạnh-tranh này không có nghề gì là hèn cả. Muốn giải-quyết vấn-đề giải-phóng một cách xác đáng thiết-tưởng nên nghĩ ngay đến vấn-đề chức-nghiep. Nếu ta có một nghề gì vững vàng để mưu-cầu lấy sự sống của ta, để có thể làm chủ lấy một mình ta, ta không còn phải ăn bám vào gia-đình, vào chồng con, ta không còn phải chịu đòn, chịu cùi để nhờ để sống thì ta đã bước lên con đường giải-phóng một cách chính đáng hoàng. Có một số chị em, tôi không

dám nói chung cả vì cũng đã có nhiều người lo đến chức-nghiep như học Bút-toán, đánh máy chữ, may và thêu thùa cùng là làm trong công-xưởng v. v. . . Tôi chỉ trách mấy chị em tự cho là ra khỏi bếp núc, nồi cơm, trách cá, cũng là vá may dọn dẹp trong nhà để ra ngoài trò truyện với ai một cách là lợi không đúng đắn, nay diện « một » này mai đổi « kieu » khác là giải-phóng một cách hoàn toàn lầm rồi. Chị em có biết đâu chữ giải-phóng đi theo một con đường khác, một sự hành-dộng khác! Tôi không dám bàn đến vấn-đề giải-phóng một cách xác đáng vì vấn-đề ấy không phải ở trong phạm-vi bài này. Tôi chỉ xin chị em nên nghĩ ngay đến chức-nghiep! Muốn có chức-nghiep thì cần phải lập hội Phụ-nữ chức-nghiep, vì có đây ta mới có thể có một nghề tùy theo sức, tùy theo ý muốn của ta có thể dắt ta đi trên đường đời một cách vững chãi không lòn cúi nhờ nhờ ai, và cũng nhờ đây mà chị em Việt-kieu ở Kim-biên mới mong có thể cùng nhau tương-thân, tương-ái, dắt dìu khuyên bảo nhau, chỉ về lẫn nhau nghề này nghiệp nọ.

Ái là người để tâm đến thời cuộc ở Kim-biên? Ái là người sốt sắng lo đến tương-lai của Việt-kieu phụ-nữ? Ái là người họ-hào vấn-đề giải-phóng? Há chẳng biết lập hội Phụ-nữ chức-nghiep là có ích ư? Thế thì còn chần chờ gì nữa mà không hưởng ứng tân-thành theo? Bà Phan-tùng-Long, bà Trần-kim-Phụng, bà Thái-châu-Nghiep, bà Phan-huy-Thai và các bà các cô ở Kim-biên há không đồng lòng mà nghĩ đến hội Phụ-nữ chức-nghiep để binh-vực quyền-lợi cho phụ-nữ lao-dộng Việt-kieu ư? chị em lao-dộng ở Kim-biên có lẽ hiện đương mong mỗi đời chờ. Vậy việc gì có ích chung mà đã khởi xướng lên thì nên tán-thành một cách sốt sắng vì để lâu rồi ngày qua tháng qua... câu chuyện đã bàn tính để thi-hành sẽ vì thời-gian mà tiêu tan phai nhạt.

NHƯ-BĂNG

MUỐN TIẾT - KIEM

M.. tránh sự mất mỗ.
U.. dùng món ăn thiết ngon.
O.. có cơm đem đến nhà.
N.. ăn và ở tại chỗ (có lau riêng)

CAFÉ DES SPORTS

Số 6 Doudart de Lagrée, P. Penh
Là nơi
thanh-tĩnh, mát-mẻ, sạch-sẽ.

Sĩ-Lao-Bổ-Tạng-Hoàn ? ? ?

Chẳng có chi làm cho tôi vui lòng toại chí hơn là ; yếu trở nên mạnh, bình trở nên lành... Nói đầu gì bà con anh em bảy tám năm trở lại đây, tôi mừng đưa chen trong cuộc thương trường, dậy sớm thức khuya lao tâm nhọc trí hình thể một ngày gầy ốm tức ngực đau lưng, ngày ho một vài tiếng hay thao thao mệt ăn ngủ không yên. Ma da hết sức tằm thay tam thuốc co dưng nhiều hiệu thuốc bỏ trôi bấy lâu nhưng bao giờ cũng không được thấy hiệu quả! Mỗi năm tháng nào trong mình được khỏe mạnh, an ngon ngủ ngon hình thể trạng kiện có đa, có thịt là tôi chỉ nhớ có một thứ thuốc (Sĩ-Lao-Bổ-Tạng-Hoàn) của nhà thuốc Tạo-Nhơn-Đường gò vấp Giadinh. Thật tôi hết lòng đa tạ lương-y Annam (a là ông Trương-Minh-Y nhà chuyên-môn tạo, tuyền chế Giao-Thực cho nên môn thuốc Sĩ-Lao-Bổ-Tạng-Hoàn mới được chất bổ lao hay rất đáng khen, thuốc bổ lao, thật đại tài... tôi hằng nhớ câu; cỡi) vì nhọc-chỉ ; từ vì sanh chi). Giam nhờ cốt nhục từ sanh ; còn nhiều kết cở ngậm vàng về sau ; riêng phần tôi tặng cho hiệu thuốc (Sĩ-Lao-Bổ-Tạng-Hoàn) của nhà thuốc Tạo-Nhơn-Đường gò vấp Giadinh. Xin giới-thiệu tam-kỳ đồng-bào là Thanh-Du-ợc.

M. TÔ-VĂN-GIẢI dit Cựu-trưởng
tri-paù honoraire
GIADINH THUDUC

— Có người hỏi tiệm hớt tóc XUÂN-CHƯƠNG ở góc đường Ohier và G. Guynemer dọn đi đâu mất?

— Thưa, không đi đâu xa, dời về bên cạnh nhà cũ, cách một căn phố. — Chúng tôi đã chỉnh đốn lại rất sạch sẽ, mát mẻ, hạp vệ-sinh. 1 thợ rất cần mẫn. Đủ các thứ dầu thơm, mà giá chỉ có 0\$10.

Xin quý khách yêu mến bấy lâu, chiếu cố giùm cho. Rất đợi Ơn.

XUÂN-CHƯƠNG
123, George Guynemer

Xin giới thiệu đồng bào

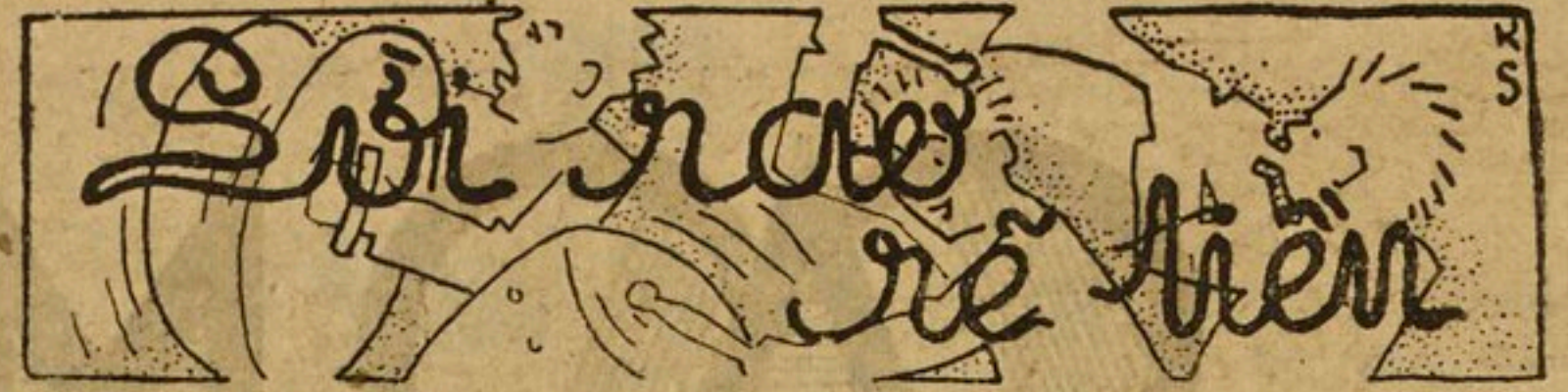
Ông y-học-sĩ Trần-đức-Tâm chủ nhà thuốc THAM-THIÊM-ĐƯỜNG, ông là người Việt-nam đã qua Tàu và Nhật-bổn học nghề làm thuốc. Ông có công học tập đã lấy được hai bằng cấp tốt nghiệp, ông về nước có xin chánh phủ lập trường dạy học thuốc tại tỉnh Hải-phong Bắc-kỳ. Đến ngày 1er Novembre, ông vào tới Saigon, đi cùng lục-tinh, vậy quý ông, quý bà xa gần thân chủ của ông nên để ý, ông có đem theo nhiều thứ thuốc rất thần hiệu. Vậy xin kể sơ mấy môn thuốc thuốc trị bệnh quý bà như:

Kinh huyết không điều, khi hư huyết-kém hoặc bị gốc nọc bệnh Phong-tinh, Bạch-đái-hạ, Bạch-dâm, Bạch-trước và thuốc Thiên-kim an-thai, để mấy bà trong khi có chứa đòng rất hay đã nổi danh khắp Đông-pháp.

Thuốc trị bệnh quý như Lao-thương khái-huyết, chuyên trị lúc tuổi trẻ lao-thương dâm dục quá độ cùng là Tiên thiên bất túc, khí huyết kém, lỡ gặp lúc làm công việc nhiều sanh nhọc-óc, đau gan, ho lao, hư-tổn, dùng rất công hiệu là thường.

Thuốc Bổ-huyết khu phong, trị bệnh phong thấp, đau mỗi gân xương, như thịt hay là lùn, tiêm la, uống thuốc lỡ nhâm chất độc hoặc hay còn nọc độc bệnh Phong-tinh, ấy là thứ thuốc hay có một. Xin mời lại nhà Đức-Thắng No 148 150 Bd Albert 1er Dakao chuyên môn bán các thứ thuốc trị bệnh Phong-tinh hiệu Hồng-Khê và Nam-Hưng, là chỗ của ông Trần-đức-Tâm ngụ mà lấy sách thuốc về coi.

D. V. C.

« Nên đọc báo Tiếng-Dân là tờ báo có giá-trị, đã 7, 8 năm nay được đồng-bào hoan-nghinh. Mỗi tháng có 2, 3 tờ phụ-trương có nhiều bài rất hứng thú. Giá báo một năm 5\$, 6 tháng 2\$80, và 3 tháng 1\$50. Mandat và thư gửi cho M. Huỳnh-Thúc-Kháng, Tiếng-Dân ở Huế (Annam) ».

GIẤY ĐÁNH MÁY (Papier pelure)
Một rame 500 tờ cỡ 21x27 giá 1\$00.

Một rame 500 tờ cỡ 20x31 giá 1 05-
Một rame 500 tờ cỡ 44x66 giá 400.

Gửi thư mua nơi M. Lý-Công-Quận chủ nhai ở tại Soctrang.

M. PHAN-VAN-THIẾT, luậtk-hoa cũ-nhơn chuyên lo những việc thừa kiện đơn từ và cắt nghĩa luật. Mỗi lần bồi luật : 10\$ 00.

N° 45, Rue Aviateur Garros, Saigon

« Adam Mode » CHÍ-TRƯỜNG

TAILLEUR 18 RUE PIQUET Phnôm-Penh
Coupe impeccable — Travail soigné Prix modéré
LÊ-VĂN-THAO Propriétaire

TIN VĂN TẮT Con nít đau

Con nít đau BAN và NÓNG-LẠNH, xin nhớ kiếm mua thuốc CHÍ-LINH là thứ thuốc đã cứu được muôn ngàn trẻ nhỏ rồi (hết sức hay) trị ban và nóng lạnh. Khắp cả Đông-Pháp có bán, các gare xe điện, các nhà buôn Saigon nơi tiệm cô Nguyễn-thị-Kinh chợ mới giá 0\$12.

Annam thắng Sơn đông

Thuốc dán hiệu CON-RÂN hay hơn thuốc dán Sơn-đông thập bội. Thuốc dán hiệu « con-rân » trị tức ngực hay lắm. Trị ghê rất tài. Trị nhứt đầu, nhứt mắt, đờn bà đau vú, nước ăn chơn, nhọt sởi, ngứa, lạt v.v. Khắp cả Đông-Pháp có bán, các gare xe điện, các tiệm buôn có bán. Saigon trừ bán rất nhiều. Nơi tiệm cô Nguyễn-thị-Kinh chợ mới Saigon. Hộp nhỏ giá 0\$12. Hộp lớn 0\$20.

Ghê ngứa.... Ghê ngứa

Ghê ngứa là bệnh khó trị, và hay lây. Nhớ kiếm mua thuốc ghê ngứa hiệu (Nhành mai) hay lắm. Ghê nhiều thế nào, thoa thuốc này vào thì tuyệt. Chỗ nào có thoa thuốc này, thì chỗ đó ghê không còn mọc được, giá mỗi gói 0\$10. Có bán khắp nơi, nơi các chỗ bán thuốc xổ Nhành-mai đều có bán. Ở xa muốn mua, do nơi Nguyễn-văn-Lượng directeur de la pharmacie Nguyễn-văn-Phổ boite postale N° 63 Saigon.

Dầu cù là TAM-ĐA là dầu thiết, hay lắm, khắp nơi có bán giá 0\$10

Mua báo năm có được thưởng không?

Nhiều vị độc-giả viết thư hỏi câu ấy nên xin trả lời chung : mua báo Tân-Văn-tiền năm mà trả tiền trước (5\$20+0\$36 tiền gởi) thì được thưởng một cái đồng hồ montre-pendulette (muốn thứ coi giờ ban đêm được « heures lumineuses » thì trả thêm 5 cái, hay thứ « heures sautantes » thì trả thêm 6 cái). Đồng hồ ấy do nơi Grande-Fabrique d'Horlogerie de Besançon chế tạo, máy và kiến không khi nào hỏng (mouvement et verre incassables), máy kiểu à ancre, bảo kiết ba năm (Mỗi cái đồng hồ thưởng sẽ đính theo một cái bulletin de garantie). Muốn cho vui lòng một số đồng độc-giả, bốn-báo nhận cách trả làm ba lần : 1. gởi liền 2\$20 và 0\$36 (cong 2\$56) 2. đúng một tháng trả 1\$50. 3. đúng một tháng kể đó trả 1\$50 nữa. (Xin nói trước cho những vị xin trả cách này rằng nếu tới kỳ mà không trả y theo trả trên đây thì bốn báo sẽ ngưng gởi báo.

Mandat xin để tên bốn-báo quản-lý. M. Phan-văn-Thiết.

PHỤ NỮ

SAU KHI NHỰT-BỒN BỊ NẠN BẢO LỚN MỚI RỜI

DÀN-BÀ CẢ NƯỚC LO VIỆC CỨU-TẾ

Từ bà lớn cho tới mấy chị
buôn gánh bán bưng

LÀU nay ở Nhựt-bồn có phong-trào phụ-nữ vận-động, không thua gì đàn-bà Âu Mỹ.

Họ hoạt-động hẳn hoi, chứ không phải chỉ hô đòi bình-quyền bình-đẳng ở lỗ miệng như chị em nhà mình đâu.

Coi họ đối với nạn gió bão cách tháng rồi thì biết.

Mấy nơi Đông-kinh, Đại-bàn, Thần-hộ, Cang-son v. v. bị nạn gió bão chuyển này lớn lắm. Gió bão êm rồi, tức thời phụ-nữ toàn-quốc hô nhau lo việc cứu-tế. Tôi muốn được kể các đoàn-thể phụ-nữ Nhựt-bồn lo việc cứu-tế ra sao cho chị em nhà ta thấy rằng phụ-nữ vận-động nghĩa là phụ-nữ công-tác, nào phải hô-hào đòi hỏi quyền lợi bằng lỗ miệng lời nói mà được gì đâu.

Tướng sĩ phụ-nhơn hội

將士婦人會

Kỳ này bị bão, ở chung quanh Đông-kinh thành ra trong số người bị nạn, có gia-quyền của hạng quân-nhơn đông lắm.

Hội «Tướng sĩ phụ-nhơn» (hội vợ con của nhà binh) liền ra tay cứu cấp, nào là vợ con các ông đại-tướng cũng thân-hành đi thăm hỏi giúp đỡ những dân bị nạn, nào là đi quyên tiền các nơi để cứu giúp.

Kiểu-phong-hội

矯風會

Ấy là một đoàn-thể phụ-nữ lo giữ gìn phong-hóa tốt đẹp cho xã-hội.

Bão rồi thì hội-viên hội này phần đông là phụ-nhơn và tiểu-thơ của hạng trung-sản trong nước, tự bỏ tiền túi của mình ra phân phát cứu giúp nạn dân.

Ngoài việc cứu cấp miếng ăn manh áo, hội Kiểu-phong còn chú ý về tinh-thần của người bị nạn nữa, cho nên hội phải các bà có đi thăm nom an ủi từng nhà và đem cho đồ đạc đủ thứ. Hội lại đặt ra 3 sở dục-anh để riêng cho con nhà bị nạn, mỗi ngày hội phải ra mỗi nơi 3 có hội-viên tới sở dục-anh chăm nom ăn uống và tắm rửa trẻ nhỏ, rất là tử tế.

Sân-bà-hội

產婆會

Hội Sân-bà tức là hội các cô bảo-sanh.

Từ ngày 27 Septembre tới nay, hội này dự vào công cuộc cứu-tế một cách hăng hái lắm. Ngoài giờ làm việc của họ ra, họ chia nhau đi khắp các chỗ bị nạn, để coi ai bệnh thì thuốc men bằng bó, ai đẻ thì đỡ cho.

Ái-quốc phụ-nhơn hội

愛國婦人會

Đoàn-thể này đông nhứt, rộng nhứt. Trong hội gồm đủ các hạng người, từ bà thượng-thơ tới vợ con thường-dân.

Từ bữa có nạn bão tới nay, mỗi đêm nào cũng có 70 hội-viên nhóm hội tới sáng, không biết mỏi mệt; nhóm hội đăng bàn định các phương lược cứu tế.

Hằng ngày hội này bố thí 15 tấn gạo, và từ bữa cứu tế đến nay, hội đã phân phát cho nạn dân 5009 bộ áo, 3000 chiếc chiếu, 7000 cái mền.

Một mặt, hội cũng phải người đi cùng các nơi bị nạn để lập ra những nhà gởi con và nuôi nấng con trẻ của dân bị nạn.

Đó là kể mấy đoàn thể phụ-nữ lớn. Ngoài ra còn lắm đoàn thể khác nữa: hội Nữ-học-sanh, hội Nữ-lao-công, hội Quốc-phòng phụ-nhơn v.v... hội nào cũng tận lực với việc cứu tế và quyên giúp bạc muôn hết thảy.

Nói tóm lại, đối với nạn bão này, khắp các đoàn thể phụ-nữ lớn nhỏ trong nước Nhựt đều ra công hoạt động cứu tế hết sức hết lòng; đến đôi người ta gọi là một cuộc «Phụ-nữ tổng-động-viên» (mobilisation générale de Femmes), cũng như lúc trong nước có giặc, mà toàn quốc tráng đinh phải đăng tên ra trận để hộ vệ nhà nước vậy.

Coi gương này rồi chị em ta thử hỏi nhau: những lúc trong nước ta có thiên tai địa biến gì, ví dụ như cơn nước lụt, cháy nhà v.v. chị em ta có hoạt động cứu cấp được hăng hái sốt sắng không?

X.Y.Z.

Lời Bàn Gai

Nhơn bài «Ý kiến của tôi đối với vấn đề Phụ-nữ» có nhiều bạn đồng-nghiep viết bài công-kích, mà bôn-báo chũn

nhơn cũng cứ một mực làm

thinh, nên ngày kia tức quá

em mới đến hỏi người vì duyên

có chi mà lạ vậy?

Cô chũn-nhơn mới trả lời như

vầy: «Chị đừng lấy làm lạ.

Trước khi bước vào trường

ngôn-luận, tôi đã có tự nguyện

không hề dă đồng tới cái đời

tư hay việc cá-nhơn của ai cả.

Đồng-nghiep nào công-kích

một cách đường-hoàng, công-

kích ý tưởng thời tôi mới trả

lời, còn nếu nói động tới cá-

nhơn thì không hề khi nào tôi

đáp lại. Chị nghĩ coi: nếu trong

trường ngôn-luận, trong trận

giác ý-tưởng mà cứ nói việc

riêng nhau hoài thì có khác

gì hàng tôm hàng cá và làm sao

mà phân biện phải quấy cho

được? Người ta công-kích tôi

vì không phải ý-tưởng của tôi

mà là vì tôi sanh trưởng nhằm

một nhà: «trần anh quyền

qui», vì tôi ở trong một cái

«gia-đình trưởng-giã» thời

tôi mới trả lời làm chi?» Chị

T.T.H. nói vậy, tôi phải cho

rằng chị nói có lý.

Ý-kiến của chị em đọc «Tân-

Văn» phần nhiều là «em ai

mà làm việc», chẳng có

tranh đấu, mà chẳng có giải-

phóng chi cả! Tranh đấu với

ai, giải-phóng những gì?

Đàn-bà Âu Mỹ họ nói đến

giải-phóng là vì họ đã tới một

cái trình-độ cần phải giải-

phóng. Còn phụ-nữ xứ ta vì

thấp thỏi quá, nên bây giờ chỉ

nên lo làm việc, lo học tập cho

được tới trình-độ đó đã.

Lo học tập cho có một cái

nghề nuôi thân, không bước

minh phải làm con trùng ký

sinh đối với chồng, đều đó có

phải là chương-trình giải-

phóng đâu! Nếu hiểu nghĩa

giải-phóng là vậy đó thời

chúng tôi (và chắc cả thảy đàn-

bà xứ này) cũng đều giải-

phóng hết.

Có được một vài nghề để tự

lập, đó là giải quyết cái vấn-

đề đánh đổ sự gia-đình chuyên

chế hết hai phần ba rồi. Minh

không cần sống bởi cha mẹ

hay chồng con thời cha mẹ

hay chồng con có làm sao mà

chuyên-chế mình được?

Ấy đó, như chị T.T. Hiệp

đã kết luận trong bài nói trên

Chị em ta cứ làm thình mà

làm việc, cố tâm đi tới mà

trong trường học-vấn và lập

thân thời có ngày cái sự thể

tất nhiên nó cũng làm cho chị

em ta được như nguyện vậy.

Trong làng kia, có một cô (hiếu-nữ, nhan sắc cũng dễ coi, mà có hai người cùng muốn gả ghê: một anh học trò, và một anh làm vườn.

Bữa nọ hai anh tới nhà cô. Cô hiểu ý, liền nói với hai người rằng:

— Tôi là tên Chín, vậy hai người ai nói được những tiếng sau này, mà đừng có nói tới tên tôi thì tôi ưng lấy làm chồng.

Hai người đồng thanh hỏi: — Vậy câu chi có nói đi?

Cô Chín nói:

Thưa cô Chín, cho lãnh Chín đồng tiền mua Chín trái thanh-yên, về cùng Chín ông phạt. Cấm không được nói tới tiếng Chín.

Anh học trò đáp:

— Tôi thưa cùng cô Bát-nhứt, cho lãnh Thất-nhi đồng tiền, ra mua Tứ-ngũ thanh-yên, về cùng Lục-tam ông phạt.

Anh làm vườn nói:

— Dám thưa cô Uôm-xôm, cho lãnh Hoáp-hoáp đồng tiền, ra mua Hươm-hươm thanh-yên, về cùng Dốt-dốt ông phạt.

Mích

Ông tổ Áo-thuật là ai ???

Hãy đến số nhà 263 Rue d'Espagne Saigon thì rõ. Trên 5.000 trở ao-thuật sáng lòng dạy rành nghề cho ai là người mộ học. Tại đây ngày thứ bảy và chúa nhật có diễn ao-thuật cho xem không mất tiền. M. Vạn-lý-Minh chỉ thôi-mạnh-thuật bảo kiết không thành trả tiền lại y-số học thơ 9\$ đến nhà 40\$. Có bán sách dạy ao-thuật và thôi-miên. Vui lòng cất nghĩa rành-rẻ cho ai muốn hỏi đều gì về thần học.

Thơ từ gởi cho (đính có trả lời)

Siêu-Thần-học-Viện

263 Rue d'Espagne Saigon

Chẳng phải với sữa mẹ mà thôi
Cũng cần phải thường cho chúng nó uống thuốc

THỐI - NHIỆT - ĐƠN

Để giải nhiệt, khử phong, huột huyết, hành khí

Làm cho chúng nó chóng lớn và mạnh khỏe

Hiệu nghiệm vô cùng nhưn phải nài cho dạng thuốc

THỐI - NHIỆT - ĐƠN

của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG - Cholon

Xin coi chừng kẻo làm phải thuốc giả mạo

Contre les périls du sevrage

OVOMALTINE

ALIMENT NATUREL TONIQUE

aide à la croissance

L'Ovomaltine n'est pas un simple cacao composé. Elle concentre sous forme de paillettes homogènes solubles tous les éléments pour la formation des os, des muscles et du sang: hydrates de carbone, phosphates, sels minéraux, graisse etc, extraits scientifiques du malt (orge germée), du lait, du jaune d'oeuf, traités à l'état frais et aromatisés de cacao.

Văn Bình Luận

NHÀ VĂN-SĨ TÂN-ĐÀ

VÀ VĂN THƠ TÂN-ĐÀ

của Nguyễn Tiên Làng

Sách tây có câu: « On dit que le public a la passion d'admirer là où existent des grands hommes; je crois volontiers que les grands hommes naissent là où le public a la passion d'admirer ».

Léo FERRERO

(Paris, dernier modèle de l'Occident), dịch là: « Người ta thường nói: ở nơi nào có lắm vĩ-nhân, công thì chúng mới biết say mê mà sùng bái; tôi thường ưa nghĩ rằng ở nơi nào công chúng có biết say mê sùng bái nhân-tài, thì nơi ấy mới có vĩ-nhân xuất hiện ».

Có sùng bái nhân-tài thì mới thấy vĩ-nhân xuất hiện. Nếu chỉ đem lòng đố-kị, lấy lòng chê bai, mà đối đãi với những người xuất chúng, ấy tức là phá hoại những cái tài mới nở mà sau này có thể khai hoa kết quả, hoặc làm sứt mẻ chí khí của nhà văn đang lúc hoạt động.

Biểu-dương cái hay của một nhà văn trong lúc sanh bình, của một áng văn đang ra đời, dù ai lấy làm lạ, song đối với những người yêu văn và nhất là có hiểu những cách người Âu-tây dùng để cổ-động cho văn học thì coi là một sự rất thường.

Vậy tôi xin nói chuyện về ông Nguyễn-khắc-Hiếu, tức là Tân-Đà, một nhà văn sĩ mà tôi có thể nói rằng: tôi đã hiểu được tâm tính và văn chương của ông đôi chút.

PHẦN THỨ NHẤT

Nói về thân-thể nhà văn-sĩ

Thân thể nhà văn-sĩ Tân-Đà, từ lúc lên 18 tuổi trở về trước, trong khoảng đồng-ấu không kể. Xin nhắc lại, ông thân-sinh là Ân-sát, mất tại chức ở tỉnh Ninh-bình, từ năm 11 tuổi trở về sau tới nay, có thể chia làm ba thời-kỳ lớn:

1. Thời-kỳ học-vấn; từ năm 12 tuổi đến năm 24 tuổi (1900-1912).

2. Thời-kỳ lãng-mạn; từ năm 25 tuổi đến năm 32 tuổi (1913-1920).

3. Thời-kỳ tiến-đạt; từ năm 33 tuổi (1921-...)

Trong ba thời-kỳ ấy, cảnh-ngộ và tình-hoài của văn-sĩ, thực đều khác hẳn nhau, có thể xét nhận ra như dưới:

1. — Thời-kỳ học-vấn

Trước đây là năm 11 tuổi về trước, sự học của văn-sĩ mới nhóm đầu, gặp sao hay thế. Đến năm 12 tuổi, văn-sĩ có ông anh ruột, là Phó-băng, đương làm tri-huyện ở Vũ-bân (Nam-định) vì việc bị triệth hồi, nhân cư ở quê là làng Khê-thượng, huyện Bất-bạt Sơn-tây, mới đem Tân-Đà về, tự dạy cho

học. Thân-thể của văn-sĩ, chỗ đó là đệ-nhứt c-quan. Nếu ông anh kia cứ thuận đường chánh-chức bước mãi đi, thời văn-sĩ Tân-Đà không hẳn có ở trong văn-giới hiện nay vậy.

Sau hồi nhàn-cư đó mấy năm ông anh được bổ về làm Giáo-thụ phủ Quảng-oai (Sontay); rồi đi chấm trường thi hương ở Nam-định; rồi về sung một chức ở tòa tu-thư Hanoi; rồi lại về giáo-thụ phủ Vĩnh-trường (Vinh-yên). Trong khoảng mười mấy năm trời, sự học của Tân-Đà kể không có lúc nào gián-đoạn. Không cứ những thời-gian dài rộng như hồi ở phủ Quảng, phủ Vĩnh; đầu lúc chấm trường ở Nam-định, tu-thư ở Hanoi; Tân-Đà lúc nào cũng đều theo anh mà học tập. Không cứ trong những khi ngồi giảng sách, lúc chấm văn, mà cả đến như buổi uống nước, lúc ăn cơm, đều là những cuộc gia-đình giảng-thụ. Vì sự học của Tân-Đà thật có chút công-phu như vậy, cho nên những nghĩa-lý về Hán-văn, văn-sĩ biểu biết được có phần tinh-tế, không những chỉ là sự học để đi thi mà thôi.

Trong thời-kỳ học-vấn của văn-sĩ lại có đoạn cảnh-ngộ hơi khác nhau, mà uyên-truyền an-bãi, nếu nhận kỹ ra, sẽ thấy như dưới đây:

Từ 12 tuổi đến 14, là một anh học-trò trẻ con ở thôn-quê, khi ra sông tắm mát, lúc chơi ruộng thả diều, chữ quốc-ngữ bắt đầu học ở trong lúc ấy. Sự học lúc ấy, riêng ở trong gia-đình.

Năm 14 tuổi, văn-sĩ mới theo ông anh về phủ Quảng-oai, nghe giảng sách, tập làm văn, đã cùng có những học trò hàng phủ. Năm 16 tuổi, thơ phú đã có bài được bình. (Sự học ở các trường to khi xưa, mỗi kỳ các bài của học trò, bài nào được phê hơn, thời được đem bình cho công chúng nghe biết. Việc đó cũng là một sự vui trong cảnh học thừa trước). Nghe văn-sĩ tự nói là học-vấn tiến ích nhứt ở trong hồi ấy, không cứ chữ Hán, mà cũng mới bắt đầu học sang Pháp-văn. Cảnh ngộ thời rất là nghèo nàn, ngoài áo mặc cơm ăn, kiếm được ngồi bút sắt, tờ giấy tấy, thật lấy làm khó quá. (Vì khi đó, lương giáo thụ của ông anh mỗi tháng có 14 đồng bạc, mà nuôi các con em ở học thật đông, nhân-khẩu trong nhà cả tôn ty, trưởng ấu, lúc nào cũng trên số 20 người; gặp những khi kém đói, hào bạc một đấu gạo, thật là cảnh huống khó khăn.) Một đoạn cảnh ngộ ấy, từ năm 14 đến

cuối năm 18 tuổi.

Cuối năm 18 tuổi, văn-sĩ theo ông anh về chấm trường thi Nam (Nam-định), là khoa thi năm Bính-ngọ. (Thành-thái 18). Quả năm sau, theo ông anh về tu-thư ở Hanoi; ra học trường Qui-thực (Ecole modèle). Một đoạn cảnh-ngộ ấy, chỉ chừng gần hai năm, sự học, tuy cũng không tấn-ích được là bao, song mà bước đường thân-thể của văn-sĩ mới từ đây mở rộng. Trong hàng bằng-bối, mới giao-du cùng học-trò các tỉnh ở Bắc-kỳ. Hạng người bề trên, như các bạn của ông anh và như cụ Phan Tây-Hồ, văn-sĩ thường hầu tiếp nghe truyện. Bài văn 歐亞二洲現勢論 Á á nhị châu hiện thế luận. (Luận về hình thế hiện-tại của hai châu Âu Á.) được có giá-trị ở trường học qui-thực, và có in lên báo chương. (Bài này nghe đăng ở Đăng cổ tùng báo của ta, mà rồi báo-giới Tàu có trích lục, đề là 越文 (Việt-Văn) (văn của người Việt-nam). Ba chữ « Nguyễn-khắc-Hiếu » từ đây đã một phần tỏ lộ ở văn-học-giới nước nhà, mà là năm văn-sĩ 19 tuổi vậy. (1907: 成泰十九年維新元年.)

Tòa Tu-thư ở Hanoi đã bãi, Tân-Đà theo ông anh về phủ Vĩnh-an học. Sự học ở trong khi đó, thực là chuyên chỉ ở khoa cử. Năm 21 tuổi, mới bắt đầu đi thi ở trường Nam-định, đó là khoa 己酉 kỷ dậu. vào kỳ đệ-nhứt mà hồng kỳ thứ hai. Sau rồi lại về phủ Vĩnh-trường chuyên tâm về sự học. Năm 24 tuổi, khoảng tháng ba Annam, thi đầu Ấm-sinh; khoảng tháng năm, thi hồng o-ral Hậu-bổ; khoảng thu, thi Nam-định, ấy là khoa 壬子 nhâm-tử, hồng ngay kỳ đệ-nhứt. Từ đây văn-sĩ thôi sự thi.

(Cứ việc thi ở trường Nam-định, còn một khoa sau nữa là khoa 乙卯 Ất-mão. Song Tân-Đà nghĩ sự thi-cử lúc đó đã như không còn có giá-trị, cho nên thôi việc thi).

AN-CU

ĐẦU PHONG: trừ ghê-chốc, u-nần, thói tai, thói mũi, no hơi, sinh bưng, cam-tích, v. v., hết thấy chứng bệnh của trẻ con.

RUỘU NGÁI: trị té, bại, nhứt-mỏi gân cốt, thủng, bị té, bị đánh, sưng, trặc. Mỗi nhà nên mua để lưu trữ.

Sĩ và lễ: TRẦN-THI-Y, 45, rue Aviateur Garros, Saigon

TÂN-THÀNH Ý-KIỆN LẬP LAO ĐỘNG-TUONG-TẾ-HỘI

Đoàn-thể ! Một điều cần thiết cho sự sống

Tôi rất lấy làm may mắn mà đọc bài « Nên lập hội Lao-động Tương-tế » của anh bởi D. V. Lộc đăng ở báo này, số 10 ngày 6 Octobre 1934.

Trong bài ấy, anh bạn bày tỏ rằng anh em lao-động cần phải có hội tương-tế để làm chỗ đi lại, trao đổi ý-kiến, bàn tính điều hơn lẽ thiệt. Cơ-quan ấy lại sẽ có thơ-viện, phòng đọc sách đọc báo, chỗ chơi thể thao, để vừa trau dồi cho anh em về cả hai phương-diện: tinh-thần và vật-chất.

Một ý-kiến hay, tôi rất biểu-đồng-tinh và mong toàn-thể anh em tán-thành.

Thử nghĩ mà coi, còn cái cảnh nào thiết-thời cho bằng cảnh của anh em lao-động xứ này.

Ở xứ văn-minh như nước Pháp, quyền công-dân (droit civique) là một cái quyền sở-hữu tự-nhiên, người lao-động được bao học và có lợi ích đủ thứ. Pháp-luật đã bảo-hộ họ cho khỏi sự bóc-lột của bọn chủ-nhơn, họ vẫn còn chưa cho là thỏa-mãn. Họ lại còn biết lợi-dụng lực-lượng đoàn-thể làm một cái khí-giới để chống lại với bàn tay sắt tư-hần.

Ở đây, anh em chúng ta làm việc chi-xác, làm từ lúc mặt trời chưa lên cho đến lúc đỏ đèn. Tối về thân thể mỏi mệ, ăn sơ ba miếng rồi nằm chúi ra ngủ. Nay vậy, rồi ngày mai cũng vậy, rồi cứ mãi vậy cho đến khi sức cùng hơi mòn, trong nhà thương thì nằm chờ thần chết đến đem đi. Thế là xong đời!

Kiếp sống ấy nào hơn gì thú vật đâu?

Thân như thú-vật, người như bộ máy, trí não không chút mở mang, sống khổ, thác đau, đó là cái cảnh chung cực của chúng ta vậy. Thế mà, đối với nghịch-cảnh, chúng ta lại còn lãnh xa nhau, không biết nắm tay mà giúp đỡ nhau. Đáng buồn hay không? Đáng tủi hay không?

Anh em! biết bao giờ anh em mới tỉnh-ngộ. Còn đợi chừng nào nữa? Ta hãy chung sức mà lập nên « Lao-động-tương-tế-hội ».

Nên biết rằng hạng người như chúng ta đây là rường cột của xã-hội. Ta hãy tự-phu rất phải rằng xã-hội thịnh hay suy, phú-cường hay liệt-nhược cũng chỉ nhờ sức của chúng ta. Chúng ta là cái giai-cấp có công-cán nhứt trong việc sản-xuất xã-hội. Biết như thế, tức cũng là biết rằng ta có hưởng đủ mọi điều như những người khác ở xã-hội. Biết quyền mình để mà bình-vực lấy quyền mình. Hãy lập L. Đ. T. T. H. để bình-vực quyền-lợi người lao-động.

Ngoài ra những điều hữu-ích, hội-quản L. Đ. T. T. H.

sẽ là nơi cho chúng ta thường ngày được tiếp xúc nhau, để nối dây thân-ái. Ai là người hiểu ta, thương ta cho bằng ta? Đồng một giai-cấp, đồng một cảnh khổ, ta sẽ hiểu nhau, thương nhau, giúp đỡ nhau. Ta lại sẽ nhờ sự dạy lẫn nhau mà mở mang trí tuệ, sẽ cùng nhau kiếm cuộc chơi giải-trí cho khuây khỏa bớt sự lao-lực lúc buồn ngày.

Auh em! Cuộc phấn-đấu cho sự sanh hoạt một ngày một thấy khó khăn. Trong cuộc phấn-đấu này kẻ yếu thế, đại-khờ, bao giờ cũng bị sa-thải.

Muốn sống còn, muốn tranh-đấu! Ta hãy lập L. Đ. T. T. H. Muốn sống dễ dàng, muốn được thư-thải, ta hãy lập L. Đ. T. T. H.!!

Hãy hưởng-ứng!!!

CHIỀU-ANH-KẾ
Contrôleur du
« Ciné-Majestic »

Chồng.—Sao hồi đó mình nói với tôi rằng cha mẹ mình có đến 12 đứa con mà chỉ có con một thôi?
Vợ.—Tôi nói lộn, cha mẹ tôi có đến 12 đứa con mà chỉ có một căn phố ở đó thôi!

Cùng các vị mua báo chưa trả tiền

Xin mau mau gởi trả tiền báo để bản-báo khỏi phải nhờ nhà dây thép đòi hỏi hao tổn. Rất cảm ơn.

Cùng chư vị thông tin và cổ-động của Tân-văn

Vì chúng tôi không muốn có sự gì có thể xích-mích với các đồng-nghiep nên xin chư vị nào đã lãnh làm thông tin và cổ-động cho các báo khác thời xin đừng làm thông tin và cổ-động cho TÂN-VĂN. Rồi đây bản-báo sẽ điều-tra về việc ấy, những vị nào trái điều lệ thì bản-báo sẽ thu quyền thông tin và cổ-động lại.

T.V.

Ai là người yêu mến
TÂN-VĂN xin cổ-động
cho nó có nhiều độc-giá
:: :: mua năm :: ::

nhị đồng

LÀM CHA MẸ PHẢI LO NGHĨ ĐẾN

ƯƠNG LAI CỦA RẺ CON SAU NÀY

Hai chục năm nay, ở xứ này kẻ làm cha mẹ khỏi phải lo nghĩ đến tương lai của con : những học-sanh thi đỗ bằng cao-đẳng thời tức thì sau khi ra trường, nhà nước liền bổ cho làm ông huyện, ông commis, ông thầy thuốc, ông đốc công, lương hưởng từ 90p. đến 100p., 110p. còn có tiền phụ cấp các hạng khác.

Những sinh viên thi đỗ bằng tú tài thời cũng có thể thi mà vào ngạch huyện hay commis các sở.

Những sinh viên thi đỗ bằng cao đẳng tiểu-học thời cả thầy đều được có chỗ làm : thợ kỹ, thông ngôn, thầy giáo văn vãn.

Cho chí những trẻ em thi đỗ bằng sơ học cũng được bổ đi trợ giáo hay làm một chức nhỏ trong các hảng buôn.

Mấy năm sau này, tình cảnh nguy khốn quá làm cho các hảng thanh-niên từ trên tới dưới đều phải bị thất-nghiệp : bậc sơ-học có giỏi lắm thì kiếm được một chun biện làng biện tổng, bậc tiểu-học thì có kẻ phải xin vô ngạch lính cảnh sát, làm planton đi giấy các ty các sở nữa. Còn bậc docteurs hoặc tốt nghiệp các trường cao-đẳng Bắc-kỳ thì ngồi nhà đọc sách, chỉ có một đôi người may mới kiếm được việc làm trong nhà nước, ăn tiền ngày vài đồng bạc là cùng.

Thế mà mới đây, chánh-phủ có tuyên bố mấy cuộc thi chức thợ kỹ soái phủ làm cho hàng thanh-niên trong xứ hèn lùn thất-vọng vì quan trường thời nay lại dường như hăm hờ phần chẵn... Ai nấy cũng vững lòng rằng cứ học, học cho đỗ đạt, thế nào cũng có thể vào làm việc nhà nước chẳng không.

Trước cái tình cảnh ấy, kẻ viết bài này vì con ma « lo đời » mãi vẫn vương theo, nên không nệ tài sơ tri siển, lật-đật viết mấy hàng thô kịch, xin nhà báo Tân-Văn ấn hành để dâng cho hết thảy phụ huynh trong nước.

Không đâu ! Còn rất lâu, ít nữa cũng mười, mười lăm năm nữa, nhà nước không cần dùng người như hạng thợ lại (làm việc giấy), xưa nay nữa. Mỗi một tờ đều có sổ quan hạn chế (effectif), chỉ có người chết hay hưu trí thời mới có thể bỏ người khác vô được.

Ấy vậy, cho nhà nước có cần dùng đi nữa, số cần dùng ấy cũng ít ỏi lắm, tiêu thụ không hết một phần mười số người trí thức trong nước.

Bởi lẽ ấy nên ai là người làm cha anh có cái trách-nệm chăm nom tương-lai cho trẻ em, xin phải khuynh hướng trẻ em về một cách học mới. Hãy bỏ cách học khoa-cử đi, nghĩa là học cho có bằng nọ bằng kia mà vào quan trường. Từ nay về sau, hãy học cho có tài nghề đủ tự lập lấy thân, hay cùng cực đủ nuôi sống lấy mình mà chờ cơ hội.

Xứ mình là một xứ ruộng nương, lẽ tất nhiên mình phải để ý đến việc cày cuốc làm đầu. Lâu nay toàn cả xứ chỉ trồng có một món lúa, mấy năm lúa được giá thì không nói chi, đến khi lúa hạ giá quá tẻ thì nguy cấp cả đám. Nếu từ nay trở đi, có người nghiên cứu trồng những giống thóc gì mới thời không những riêng mình được lợi mà lại còn phụ ích cho cả xứ sở.

Về kỹ-nghệ, tưởng nên cho trẻ em chnyên về các môn thực-nghiệp, hề học thành tài rồi thời có thể nhẩy ra tự làm mà nuôi thân, khỏi phải cầu cứu nơi ai nữa hết.

Cái vấn-đề khuynh-hướng chức-nghiệp là một vấn-đề rất cần thiết cho con trẻ, chúng ta ai là kẻ phụ huynh có trí-thức không nên coi là thường.

Phải in sâu vào trí não trẻ con rằng mục-đích cái học không phải là có bằng-cấp cao-đẳng mà làm thầy làm ông là măn nguyện. Trái lại, học cho có thể tự lập thân mới là xứng đáng với tư cách người ham chuộng độc-giã.

Vả lại, phải làm như thế mới có thể tranh đấu mà sống nổi trong cái đời khốn khổ sau này.

THANH-CHUNG

Artiste portraitiste **KHUÔNG**
Đến tận nhà **QUÍ-NGAI**
NGO NGƯỜI VẼ GIÁ TÍNH RIÊNG
VỀ THEO HÌNH CHỤP
5.50 x 6.60 "BU/TE"
VỚI VẼ VỎ BỎ MÀU ĐEN VẼ GIẤY
9.50 2.70
Hình Rời 0.30 x 0.40 = 2.00
NGUYỄN VĂN KHUÔNG
Artiste portraitiste
440 QUAI 1 CHO QUÁN 440
(E.R.) "EN FACE GARE JACCARÉO" CHOLON

TÂN VĂN Lời Ban Trê

Chiều thứ bảy, trò Giáp đi học về, bước vô nhà mặt mây hơn hờ. Chưa kịp để cặp xuống mà miệng đã nói :

— Thưa má ! Tuần này con được thứ tư. Trong lớp có 20 học trò mà con được đến thứ tư là còn hơn tới 15 đứa lận.

— Còn thằng Ất, con ông Hộ ở xóm mình nó được thứ mấy ? Má Giáp hỏi.

Đạ, nó tới thứ 6 lận. Dở hơn con nhiều quá ! Thằng ấy ngu một hơn con, mỗi môn mỗi thua con cả.

Nghe nói, má Giáp vội vả rầy : « Con sao phách lối quá ! Con thứ tư, Ất thứ 6, có cách xa là bao nhiêu mà con khinh khi nó dữ vậy. Con nói con hơn được 15 đứa mà con lên về tự đắc, sao con không nói con còn thua 3 đứa trên con ? Tuần này, Má đã không ban khen con mà Má lại còn phạt con không được đi coi hát nữa ! »

Má trò Giáp rầy con như thế thật là phải lắm. Nay con nhỏ mà còn tự phụ phách lối như vậy, nếu không sửa thì ngày sau đứa trẻ ấy có thể oào không như hàng trăm ngàn bọn thiếu niên tài thi ít còn khua môi múa mỏ thì nhiều mà ta thường gặp kia đâu !

Kìa ! Bà con hãy coi ! thầy thông kia, tuy chỉ có là thầy thông như kẻ khác mà đi trong làng trong xóm cứ chưng minh là đầu phòng, là thợ kỹ riêng mãi. — Anh văn-sĩ trẻ tuổi nọ, tuy vẫn là một tay viết báo rất tầm thường mà đi đâu cũng chưng minh là làm chủ bút tâm chín tờ báo (!) — Một anh chữ báo này tuy báo mình chỉ có vài trăm độc-giã mà đi khoe cùng khắp rằng có đến mấy ngàn, và mình là thân thiết với quan toản-quyền Robin, và quan phó-soái Pagès, tờ báo mình chánh - phủ rất kiên-nể, v v.

Tuy đã biết, họ nói khoác là có ý lợi-dụng cái nói khoác ấy mà gạt người, nhưng đầu sao đó cũng không khỏi là cái ảnh-hưởng của tánh phách lối kiêu căng mà ra. Tánh ấy là trái nghịch với đức khiêm tốn, nó làm cho con người có một mà nói tới mười lời nói rất khác xa với sự thật.

Những kẻ ấy, ai tin lời họ mà giao phó việc gì cho họ thì nguy. Trong sử tàu, có một chuyện làm vi dụ cho lời nói này rất đúng : ông Lưu - Bị thường nói với ông Khổng-Minh rằng Mã-Tắc là tên tướng nói khoác lắm, dùng nó phải coi chừng. Ông Khổng không tin lời, dùng nó trong một trận đánh nhau với Tư-mã-Ý. Nó làm cho thất thủ tại chỗ Nhại-dinh, may ông Khổng bày chước « tọa lâu » mới thoát

TRẺ CON NHỰT-BỒN

Từ nửa thế-kỷ nay, văn-minh Âu-Mỹ đã thâm nhiễm trong phong-tục và tập-quan của người Nhựt nhiều lắm và cũng đã sửa đổi đi bộn. Tuy thế không những trong thôn-quê và ngay ở thành-thị, di-tích phong-tục xưa hầy còn nhiều. Sự hủy còn như mấy chục năm trước, người Nhựt trọng đãi trẻ con lắm vì họ hy-vọng nơi chúng nó để mà làm cho chủng tộc Nhựt một ngày một thêm hùng-cường phát đạt. Nhựt là con trai thì được cha mẹ yêu cũng hơn hết.

Cha mẹ coi con trai như một nhân-vật quan trọng lắm. Họ kêu nó bằng « Chú con trai » (Monsko-san), tây dịch là Monsieur le bébé). Mẹ và mấy chị nó săn sóc nó kỹ lưỡng lắm và cho nó ăn mặc rất sang trọng.

Từ hồi nhỏ xiểu, đứa trẻ Nhựt đã tập ham nước lạnh rồi vì mẹ nó tắm cho nó mỗi ngày. (Ai cũng biết sự ăn ở sạch sẽ là một tánh tốt của dân - tộc Nhựt). Thuở xưa, đàn ông và đàn bà mỗi ngày

xuống sông mà tắm và lặn hụp cả buổi. Ngày nay, nội một thành Đông-kinh có đến 1.000 bãi biển tắm rất sang trọng còn mỗi nhà tư nào cũng có một phòng tắm hay cùng cực cũng một bồn tắm (baignoire).

Đứa con trai lớn lên thì phải cho đi học. Các trường tiểu và trung học ở Nhựt chương trình cũng giống như ở Âu-châu. Trong giờ chơi thì đứa trẻ trai phải tập thể thao hay vật lộn. Trẻ gái hiền hậu hơn, thì chơi bằng vô hộp quẹt hay sỏi đá, hoặc cất nhà chòi, lập cảnh vườn v.v.

Trong năm, con trẻ có nhiều lễ : lễ Búp-bê (cho con gái), lễ Cờ hay lễ Tết (cho con trai), lễ Đền (cho các con hát).

Được mẹ săn sóc kỹ lưỡng, thương yêu vị vôi, con trẻ Nhựt-bồn luôn luôn thông thả vui chơi. Từ thành thị tới thôn quê, chúng nó đi rong khắp chốn, một ngày làm cho thêm đông đảo cái số thần dân hùng dũng chí khí của đức Thiên-Hoàng.

LA-NHON thuật.

Tha toán đồ

I. — Đáp bài cũ số 13

1. — Thai Nghĩ mình nhặc mắt nhiều bề, Sĩ kinh chẳng thuộc, thơ đề chẳng xong.

Xuất quã : Trái me dốt.
2. — Toán « Sắp bạc đồng » : Ông phú-hộ có hết là 817 đồng bạc.

II. — Bài mới

1. — Khổ tăng gia khổ.
(Chiết Túy-kiền nhứt cú)

3. — Đồ chữ quốc-ngữ

Bỏ đầu về am-mây,
Bỏ đuôi tìm trái cây.
Quê ở gần đất Việt,
Nhìn la-bàn, thấy ngay.
Là chữ gì ? VÂN-HẠC

khỏi, không thì nguy tới tánh mạng ông mà cũng mất luôn nước Thục nữa.

Tôi có thấy một ít kẻ nói khoác ấy được chúng làm tin mà trao cho nhiều địa vị quan trọng. Nhưng tôi chẳng hề thấy chúng nó làm-tròn bộn phận và nhứt là không hề thấy thiên hạ vì cái chức phận địa vị của chúng nó mà trọng vị khâm phục chúng nó bao giờ.

BẠCH-ĐIỆN

Bắt đầu trong 2 số báo nữa, mỗi kỳ Tân-Văn sẽ có 2 trương nguyên hình thời sự Thế-giới. Xin độc-giã các nơi chú ý.

2. — Toán « cây quet »

Các em hãy lấy 25 cây quet, rồi các em hãy sắp 24 cây theo hình đây, còn một cây để trước mặt các em. Các em hãy kiểm cách thế sửa nội trong 4 cây quet thì cái hình này trở nên ba cái hình vuông vức (carré). Các em hãy kiểm coi.

S	Q	P	O
T			N
	R	A	
U	X	B	M
V	C	G	H L
		F	
I	D		J
		E	K

Nên hỏi người trứ thuộc trước khi mua thuốc

— Hỏi chuyện chi ?
— Hỏi vậy chớ trong các thứ thuốc ông bán, hiệu nào hay nhứt, có danh nhứt, thân chủ thường khen nhứt.

Hỏi như thế rồi thì dám chắc trăm người như một, sẽ trả lời như vậy : Chỉ có hiệu thuốc Võ-dinh-Dần là ra đời trước nhứt, được khen ngợi nhứt. Thuốc đã đẹp để tinh-khiết uống vào thấy mau hay mà giá bán thì vẫn rẻ hơn người.

— Hỏi chuyện chi nữa ?
— Hỏi vậy chớ các thứ thuốc hơi thứ nào hay ? Hỏi như thế thì mướ, người như một, sẽ trả lời rằng : Chỉ có thuốc Ho Võ-dinh-Dần là được nhiều thân chủ ngợi khen. Giá 1 hộp 12 hoàn bao sấp 1\$00 thì thật rẻ nhứt trong thiên-hạ.

Người đi mua thuốc nên hỏi trước người bán thứ thuốc nào hay rồi sẽ mua. Hỏi như thế mình mới khỏi lầm, bịnh mình mới mau mạnh.

Tâm vật

Sau vụ ám-sát ở Marseille

Sau cuộc điều-tra để tìm trách nhiệm về ai trong vụ ám-sát ở Marseille, Chánh-phủ đã cho ông Berthoin giám đốc sở trình-thám hải chức tạm, còn quan tổng kiểm-sát viên ở sở mật-thám là ông Sisteron cũng bị huyền chức và sẽ đem ông ra hội-đồng kỷ luật phân xử có nên bãi chức luôn hay không?

Chánh-phủ Y-pha-nho đối với người dị-quốc

Quan tổng giám-đốc sở Công-an ở Madrid có dạy các quan chủ tỉnh bên ấy nên đuổi cổ ra khỏi nước những người ngoại-quốc ở trong nước Y-pha-nho mà không có bề thế sanh nhai vững-vàng hoặc là bị tình nghi đi lại với những người chống với Chánh-phủ.

5 phi-công Xiêm sang Singapore.

Mới đây 5 nhà phi-công Xiêm được lệnh sang Singapore để học hỏi về cách thức tổ-chức và tập-trận của đoàn máy bay Anh ở tại đó.

Quan Tổng-trưởng bộ-thuộc địa chia buồn với dân bị bão ở Trung-kỳ

Sau khi hay tin ở Trung-kỳ bị bão, quan Tổng-trưởng bộ-thuộc địa Pháp là ông Rollin có đánh điện tín phân ưu cùng người bị nạn.

Bức điện tín này quan toàn-quyền có trao cho quan Khâm-sứ Trung-kỳ để tuyên bố cho công-chúng biết.

Ông Tardieu bị mổ đùi

Quan Khách-khánh Tardieu bị một cái mũi lớn nơi đùi nên mới đây ngài phải vào đường-đường cho thầy thuốc mổ.

Sức khỏe ngài vẫn được như thường nhưng có điều phải tịnh-dưỡng trong ba hoặc bốn tuần lễ mới được.

Tổ lòng nhớ ơn người giúp nước

Ngày 3 Novembre quan tổng trưởng thuộc địa Rollin có đến Nogen-sur-Marne cầm bông thấp nhạn trước đài kỷ-niệm chiến-sĩ Annam bị tử-trận tại Pháp-quốc.

Trong bài diễn-văn Ngài đọc trước đài kỷ-niệm, Ngài nhắc công-lao chiến-sĩ Annam trong lúc Âu-châu đại-chiến. Ngài nói rằng không bao giờ

nước Pháp quên ơn ấy và vẫn lo chăm nom mồ mã chiến-sĩ với lòng lễ nhấc nhớ tới luôn.

Ngài còn đến nhà thờ ở Nogent để dự lễ cầu hồn hằng năm cho chiến-sĩ có đạo tử-trận.

Người và thuốc phiện lậu bị khám phá

Có tin ở New-York cho hay rằng nhà chuyên-trách ở New-Jersey mới khám phá nơi một cái nhà hoang nọ ở Keansbur 17 người Tàu, một người mọi da đen và 240 ki-lô thuốc phiện.

Theo sự điều-tra thì số người Tàu kia có đến 39 chịu cho chở lậu họ sang Mỹ với một số tiền công là 1500 đô la. Dọc đường có người nào bị bệnh đều bị liệng xuống biển, còn bao nhiêu thì nằm trốn trong bao đựng khoai tây do tên mọi da đen trên kia canh giữ. Không nghe nói người nào bị trách nhiệm nặng nề việc này.

Cộng-sân bị đánh bại ở Phúc - kiến

Tờ báo « Times » ở Thượng-hải báo tin rằng quân Cộng-sân bị binh chánh-phủ đánh bại nhiều trận và bị giết rất nhiều tại biên giới Phúc-kiến.

Binh Cộng-sân còn dư sót bao nhiêu đều rút chạy ẩn nơi miền non núi ở phía bắc Quảng-dông.

28 người Đức bị mất quốc-tịch.

Vừa rồi quan thượng-thor nội-vụ nước Đức có ra lệnh lột quốc-tịch 28 người Đức bỏ xứ ra ngoài. Trong số này có những văn-sĩ Leonhard, Frank, Klanss, Mann con trai của nhà văn - sĩ đã đoạt được phần thưởng Nobel độ nọ.

Trong số người trên kia lại có Otto Strasser vào đảng xã-hội quốc-gia lâu rồi.

Hội liên hiệp

Địa phương Saigon - Cholon bị sửa đổi chánh

Chúng tôi có hay tin rằng quan toàn-quyền Robin và quan Thống-đốc Pagès đang sắp đặt một đạo nghị định để đổi Địa phương Saigon-Cholon làm một thành phố lớn do một ban Hội-đồng thành phố duy nhất quản-trị.

Cách tổ chức phỏng theo như những thành phố lớn ở Pháp, nghĩa là chánh phủ sẽ

phái một viên đại-biêu ở bên ông Đốc-ly để thi-hành những sự quyết định của Hội-đồng thành-phố.

Ông Marty đi ông Grand Jean qua thể

Ông Eutrope khâm-sứ Lào cuối tháng rồi đã về Pháp nghĩ Ông Marty lâu nay làm chức giám-đốc sở chánh-trị và liêm-phóng Đông-dương sẽ lên trên ấy thể cho ông Eutrope. Chỗ ông Marty thì ông Grand Jean sẽ thế vào.

Ông Grand Jean bên Pháp đã sắp tới đây rồi.

Cựu du học-sanh thiếu nợ hội S.A.M.I.P.I.C. tới 70 ngàn đồng.

Lâu nay có nhiều học-sanh ta được hội « Nam-kỳ Đức-Trí Thể Dục » cho mượn tiền sang Pháp học.

Khi mượn tiền thì có làm giấy là sau khi thành tài, trở về nước nhà họ sẽ kiếm việc làm mà trả tiền lại cho hội.

Số học-sanh vay tiền đi học hiện nay có người trở về nước chiếm được địa-vị về-vang mà không chịu trả tiền lại cho hội để hội giúp cho học-sanh khác có chí muốn học.

Số tiền ấy nghe nói tới 70 ngàn đồng!

Hội liên hiệp nhà lúa mì bên Pháp hiệp-tác với nông-gia Nam-kỳ

Ngày 21 Octobre ba ông Mathieu, Long, Chiếu có thay mặt cho nông-gia điền chủ ở đây gửi thư cho Hội liên-hiệp nhà trồng lúa mì bên Pháp ngõ ý muốn liên-kết với họ.

Vừa rồi hội có đánh điện tín sang cho ông Mathieu biết rằng họ rất vui lòng hiệp-tác cùng nông-gia Nam-kỳ để bình vực quyền lợi về canh nông của hai bên.

Bị rắn cắn chết

Biênhoa. — Chiều bữa 30 Octobre. vợ chồng chị tám Cà xách giỏ mang thùng xuống rạch bà « sái » (Kiếp-Hòa) tát địa bắt cá. Vừa tát xong một cái đĩa, anh chồng thấy một cái hang lớn, định chắc là bang cá trẻ nên thọc chơn để nung cho cá chạy ra.

Nhưng vừa thọc vô nửa chừng, anh bị một con rắn gì cắn nơi bàn chơn rất nhức nhối. Chị tám Cà lật đặt diu dắc chống về nhà. Đi được lối 500 thước, tới một cái nhà quen, đem trào lên chặn cổ. anh ngã ra chết liền. Người ta định chắc anh phải bị rắn « hồ lai » là một giống rắn rất độc.

T. D.

Bốn tên lính mặc đồ xi-vinh đánh chết một tên dân.

Bốn giờ chiều ngày 31 Octobre sau chùa Tân-uyên (Biên-hoa) có cuộc mả-vô của Sơn-đông nên thiên hạ bu tới coi rất nhiều.

Cái xe máy của anh Cà dựng gần xe của lính Thế bị đưa nhỏ đụng nên ngã vào xe của lính Thế.

Lính Thế ý quyền mắng chửi anh Cà và còn đánh anh này nữa. Anh Cà thấy lính Thế mặc đồ xi-vinh nên lầm tưởng một người dân như anh, chờ nếu anh biết là lính, nhứt là lính làng, thì anh có buồn nói đi nói lại làm gì.

Lính Thế đánh anh Cà chưa chắc anh Cà chống cự nổi vậy mà ba tên lính khác cũng mặc đồ xi-vinh bu tới đánh anh này thêm. Đánh xong họ lôi anh Cà vào công-sở giam lại và đánh cho đến chết.

Sau khi giở thủ đoạn dã-man rồi bốn tên lính hiệp với một người đội xếp tên Đạt đi hăm dọa không cho người ta làm chứng trong vụ này.

Qua ngày 1er Novembre nhà chuyên-trách mới đến đó làm ăng-kết. Quan Thống-đốc Nam-kỳ có phái một viên thanh-tra lên điều-tra cho kỳ vụ này. Riêng phần Ngài có đánh điện tín phân ưu cùng cha mẹ anh Cà.

Mong rằng cuộc điều-tra sẽ vén màn bí-mật trong lại.

vụ này, nhứt là vì sao mà lính làng, lính quận được tự-do búng hiệp dân lành như vậy.

Con đường Saigon Hanoi đã đi lại được

Sở Công-chánh ở Trung-kỳ đã sửa đổi con đường thuộc địa số 1 từ Vĩnh tới Đồng-hới lại rồi. Nhờ đó mà số hỏa-xa đã bắt đầu cho xe tốc-hành chạy từ Hanoi vào Saigon như thể lúc trước vậy. Nghĩa là mỗi tuần có 3 chuyến xe. Khoản đường từ Vĩnh tới Đồng-Hới thì có xe đò đưa.

Cách thức đi như thế này: Hành khách ở Hanoi muốn vào Saigon thì đi chuyến xe 9 giờ rưỡi tối. Qua ngày sau lối 5 giờ sáng thì tới Vĩnh. Qua 6 giờ thì lên xe hơi tới Đồng-hới lối 12 giờ trưa. Ở đây ăn uống và đáp chuyến xe 1 giờ 15 mà vào Huế. Tới Huế vào 5 giờ chiều và tới Tourane lối 7 giờ rưỡi tối.

Từ Tourane vào Saigon thì theo thể lệ giờ khắc cũ mà đi.

Còn từ Saigon ra Hanoi thì khi đến Tourane xe bắt đầu chạy ra Huế lối 6 giờ rưỡi sáng. Tới Huế vào 9 giờ, tới Đồng-hới 12 giờ rưỡi trưa. Tới đây đi chuyến xe hơi 2 giờ chiều ra tới Vĩnh vào lối 8 giờ tối. Rồi từ Vĩnh đúng 10 giờ tối chuyến xe lửa chạy ra Hanoi như thường.

Giá tiền đi y như cũ. Cách thức đi đây chỉ tạm có một lúc vậy thôi, sau còn sửa đổi.

LA

PHARMACIE CENTRALE

J. MUS

Đường Catinat—số 195-197-199-201—Saigon

.....

Lấy làm hân hạnh cho quý khách hay rằng: Kể từ ngày này đã dọn dẹp hẳn hoi do nơi quyền của ông

R. BONNIOT

Ex-Interne des Hôpitaux de Paris
Pharmacien de la Faculté de Paris

« Thương-cuộc Đại-dược-phòng » kêu là Pharmacie MUS, sẽ hết lòng tiếp rước mỗi hàng người Nam.

Quý-khách sẽ được toại lòng vì thuốc của bồn-hiệu là tốt nhứt hạng.

Nhờ kho trữ thuốc của bồn-hiệu sắp đặt theo kiểu kim-thời, nên mấy món hàng của bồn-hiệu đều được toàn hảo.

Nhờ cách buôn bán nhậm lệ, nên mỗi kỳ tàu đều có thuốc lại, và toàn là thuốc mới cả.

Bồn-hiệu sẽ hết sức làm cho quý khách vừa ý vì đó là cách rao hàng của bồn-hiệu.

Bồn-hiệu kính mời.

R. Bonniot

Nhứt hạng bào-chế y-sanh

Người ANNAM
nên hút thuốc

“TAM-KY”

TIN ĐÁ BANH

Tranh vô địch năm 1934-35

NGÀY CHÚA NHẬT 11 NOVEMBRE

Tại sân Renault Cholon

Jean Comte với R. T. A.

Trận đá banh kịch-liệt

Chiều chúa nhật này tại vườn ông Thượng sẽ có cuộc giao phong giữa hai hội cử là: Etoile de Giadinh với

Etoile du Sud

Etoile du Sud là một hội banh rất hay, còn Etoile Giadinh từ khi tranh vô địch tới nay vẫn thắng luôn trong 4 trận.

Ngôi sao nào sẽ sáng hơn trong buổi đá đó?

Tận giáo đầu thì có hai hội:

L.U.C.I.A. và A.E.T.

Hội banh nào muốn gặp Etoile Giadinh?

Nghe tin hội Etoile Giadinh sẽ ra Bắc trong trung tuần tháng chạp tới đây, chúng tôi có đến viếng ông Triệu-văn-Yên, Hội trưởng rất sốt-sắng của hội Etoile Giadinh.

Theo lời ông tỏ với chúng tôi thì không những hội ông sẽ đá 4 trận tại Bắc-hà mà thôi, đến khi trở về dọc đường nếu có hội banh nào muốn đá với Etoile Giadinh thì ông cũng vui lòng lắm.

Ngoài ra anh em ai mộ thể-thảo hoặc muốn du-lịch ngoài Bắc thì cũng có thể đi luôn một lượt với ông. Giá tiền đi chỉ tốn chừng phân nửa thôi.

Vậy hội banh nào muốn đá với hội Etoile Giadinh lúc trở về và những ai ham mộ thể-thảo hoặc muốn du-lịch một lượt với hội E. G. trong lúc ra Bắc thì cứ gởi thư bàn tính với ông Triệu-văn-Yên chủ nhà buôn Nguyễn-văn-Trận ở đường Bonnard số 94-96. Saigon.

Tin ten-nít

Coupe « Huỳnh-văn-Giao »

Giải đánh đơn

Chúa nhật rồi giải đánh đơn đã về tay Tri (C. S. A.)

Tri ăn Cho ở Giadinh luôn hai ván 6-2 và 8-6.

Trận đánh đôi

Cuộc đánh đôi trong ngày chúa nhật 11 Novembre chỉ còn có 17 cặp tranh nhau trên sân C. S. A. C.W.O. và S. T. C. Những cặp thắng buổi sớm mới thì chiều sẽ gặp nhau trên sân C. S. A.

Qua tới tuần sau 18 Novembre mới đi tới độ chung-kết.

Cuộc đua xe máy rất lớn

Saigon — Lagna — Saigon

Đường trường 200 cây số

Sáng chúa nhật 11 Novembre tại đại lộ Norodom sẽ có một cuộc đua rất lớn Saigon — Lagna — Saigon, đường dài độ 200 cây số.

Có hết thấy 64 người dự đua, đều là tay giỏi. Trong số này có Xã là người đã nhiều lần đoạt giải nhứt.

THIẾ - THẢO

LUẬN VỀ NGHỀ VÔ

Ở XỨ NAM KỲ

TIẾP theo số Tân-Văn kỳ rồi, tôi xin giải rõ:

Bởi anh em, chị em đều nghĩ cho học Võ cũng như học Văn, hề học thuộc rồi là đem ra dùng được. Chớ nào dè học võ nó lại trái hơn và có thập phần khó hơn học văn. Học văn thì cái óc phải làm việc nhiều, còn thân thể lại chính-tề êm tịnh, nếu chẳng vậy thì khó được cách tư tưởng hay. Học võ thì cái óc cũng phải làm việc như học văn, nhưng có khác một điều thân thể và cả tứ chi phải vận-dộng, tấn thoái lẹ làng, đâm đá mạnh tợn, cả xác thịt và trí não đều phải chịu nhọc cả. Coi đó thì rõ hơn học văn rồi. Học văn thì được phần khoả xác một tí thể mà nhiều người còn phải mỏi ngay, huống chi học võ là một thí lễ tắc nhiên số người ham mộ nghề võ phải ít; số người hiểu võ có thể nào nhiều dặng.

Anh em, chị em trước kia có học Võ hộ-thân nhưng vì làm tướng các miền hay thế hiềm của thần truyền cho mình đó, nếu muốn xài đem ra xài liệu như su, bạc các vậy, chớ nào ngờ mình học thuộc nghề võ, mình ý mình biết võ đến lúc đem ra xài lại không hay. Có lẽ anh em, chị em lấy làm lạ và chắc trong trí rằng Nghề-Võ ta dở;... Trí ta phớt thì gọi rằng thuộc biết Nghề-Võ đã đánh nhưng thân-thể và tứ-chi của ta không khéo luyện thì khó xài, mà đầu có muốn xài đi

ra, (vì cây sức, thương-dải chơi cho biết đó biết đây), cũng phải bị địch-nhân đánh bại. Vì vậy nên có sự nản-chí, và cũng vì đó mới có lời phê bình, dở, hay, và lời khêu khích tầm ruồng quã. Cái bại nản chí đó do nơi Anh em, Chị em chưa biết cách lựa thầy và cũng chưa biết cách học Võ nữa. Vì trước khi thọ-giáo với một anh thầy Nghề-Võ nào thì Anh em, chị em có tất cây thầy mùa quyền cho coi; nếu mình có biết chút ít Nghề-Võ nào thì lại nài đánh thử ông thầy, nếu ông thầy thắng mình nổi thì cho là hay, cứ việc nhắm mắt học cang, chớ nào có suy nghĩ đến sự của mình đã gạt lấy mình rồi dẫu. Học Võ chưa rành, tấn thoái dạy trở chưa đúng thì làm sao khỏi anh thầy Võ bắt sống hoặc đánh đau. Cái tục thử ông thầy như vậy có phải là mình lại gạt mình không?

Anh em, chị em nên đọc tiếp Tân-Văn, nơi mục thể thảo sẽ có ghi rõ các cách tập luyện theo các điệu Á-châu và Âu-châu. Nếu Anh em, chị em không muốn học Võ thì cứ g nèn coi theo đó cho biểu để khi đi xem Võ-dải biết định tài Võ-Sĩ.

Tôi nói học Nghề-Võ phải tốn lắm công phu nhưng nếu rui mình gặp thầy không biết cách truyền giáo hoặc không sáng lòng thì phải thôi chi ngay. Người Võ ở xứ Nam-kỳ thật

chẳng ít nhưng ngoài ra ông thầy dạy Võ của tôi với các bạn cùng tôi đồng học Võ, thì ời chưa gặp gỡ bậc anh tài đáng yêu, đáng kính vậy. Chớ như hạng Võ - Sĩ thường tài của ta thì ngày nay thật có moi nản chí rồi, vì một phía thì gặp thầy phải dạy đối do sự chịu theo ý học trò, còn một phía thì vì các trận đấu thua Võ-Sĩ điệu Ẩng-Lê đó nên Anh Em chị em không còn muốn dùng Võ ta nữa.

Nếu Anh em, Chị em vì nản chí mà nói Nghề-Võ ta dở thì thật Anh em, chị em chưa biết học Nghề - Võ và chưa được biết Võ đó.

« Võ-hộ-thân » sánh với « Võ-chiến » thì có phần khác nhau xa.

Ái muốn làm Võ-Sĩ chuyên nghề đánh Võ-dải thì học Võ-chiến, cách tập dượt có điều độ, lúc đấu chiến có lễ-luật rành rẽ chẳng được phép trái luật.

Ái muốn che đỡ cho thân khỏi phải hung đồ cướp của hại mạng, cũng bị kẻ mạnh ý sức hà hiếp thì học Võ-hộ-thân. Học Võ này được dùng khỏi phải lễ luật bó buộc như học Võ-chiến.

Võ-chiến tuy là tập luyện thường, áp chịu đòn quen, nhưng không được định quyết hơn « Võ-hộ-thân », còn Võ-hộ-thân cũng không nên đem ra đấu với Võ-chiến được.

Vì lấy hạng thường tài mà

sánh thì Võ-chiến thắng Võ-hộ-thân mười trận hết tám. Bởi Võ-sĩ ta thường nói học Võ để giữ mình nên học thuộc rồi thì ít người chịu công tập dượt, nếu thua đây là thua cái sự mệt sớm vậy, còn nếu lấy chân Võ-sĩ có công phu mà nói thì tôi thú thật Võ-hộ-thân thắng Võ-chiến rất dễ.

Anh em chị em nên biết người viết truyện chỉ biết thuật sơ và tô điểm cái chuyện để cho mình giải-trí đó thôi, chớ không có chỉ rành cách tập luyện theo phép của võ-sĩ ở Á-châu. nên anh em chị em không biết được, lại có người nhẹ tênh coi truyện Tàu nhiều rồi mơ màng việc ấy, tôi không trách sự lầm dốt của họ làm chi, tôi chỉ nói sơ ra đây cho anh em, chị em xét và khuyên anh em, chị em nên học nghề - võ ta cho hiểu, thì đi xem võ-dải mới không tiếc công và phí tiền uống.

TINH ĐÀU

Muốn trở nên một cầu-tướng đúng đắn

Nên noi theo mười điều sau này

1. Yêu màu áo của mình.
 2. Không nên thối-chí.
 3. Nên chơi bằng cách thật thà (người hội khác không phải là một người nghịch của mình).
 4. Có thua cũng nên vui vẻ.
 5. Có ăn cũng đừng lên mặt.
 6. Lúc đá nên giữ đức tính táo.
 7. Không nên kiêu thế trã thù người khác hội chơi dữ hoặc lỗ lăm. Sự đá banh là một cuộc chơi chớ không phải một trận đánh giết nhau.
 8. Nên nghe theo lời khuyên của cầu tướng có kinh-nghệm giỏi gần hơn.
 9. Nên nghe lời vị thủ-quân của hội.
 10. Luân theo lệnh của trọng-lài.
- Thử hỏi trong 10 điều trên đây cầu-tướng xứ ta đã được bao nhiêu người tuân theo?

MỸ-NGHỆ PHỤ-NỮ

Dạy chạm nhung, chạm cây, chạm bò, khôi mua màu

Trường nữ - công THANH-TÂM muốn cho chị em phụ-nữ thấy đều biết thêm về khoa mỹ-thuật ép nhung, làm bông trên satin, chạm cây, chạm da, chạm bò, để mở mang thêm công nghệ; nên kể từ ngày nay trường dạy các khoa nói trên đây tính giá nhẹ mà lại cho luôn màu để làm. Trường dạy rất mau biết, qui có ham mộ mỹ-ngệ xin mời lại trường Thanh-Tâm số 227-231 đường Gallieni dặng xem chơi đồ của các em nữ-học-sanh đã làm.

Trường có rước bà Lê-thị-Ann ở Mỏ-cây, bà Lê-nguyên-Đang ở Gò-vấp, có Chung-bạch-Mai ở Sóc-trăng, chuyên môn dạy về khoa bách-mức. Quý cô, ai mến đức thương tại các bà được hoang nghinh trong cả kỳ hội chợ, xin mời lại trường chơi, bà sẽ vui lòng tiếp rước.

Trường có lãnh làm đại-lý máy và màu ép nhung, màu chạm cây, màu vẽ satin, kim thêu laine và cotton bán giá thật nhẹ. Ai mua sỉ lẽ viết thư cho cô THANH-TÂM 227 à 231 Boulevard Gallieni Saigon

— Anh Hội-dồng! Hồi hôm tôi năm chiêm bao lạ quá: tôi thấy anh cho tôi mượn ba ngàn đồng bạc.
— Thiệt sao ông Quận? Vậy thì tôi nay tôi xin ông hãy năm chiêm bao tiếp rằng anh đã trả ba ngàn đồng ấy cho tôi rồi.

TIẾP THEO

— Cảm ơn thầy !

Hoàng làm bộ cụ cựa rồi xit lại gần và nói nữa. Nhưng bây giờ có lẽ anh muốn chọc tức tôi vì anh chán biết có tôi đương chống mắt và vạch tai trên đầu vách tường, hay là đến đây là chỗ bí yếu của khoa « tán gái », anh không muốn cho tôi ăn cắp nghề nên anh nói rất nhỏ vừa có nọ nghe thôi; còn tôi thì vạch gần rách lỗ tai mà chỉ nghe hột đầu hột đuôi, không hiểu chút nào, thành thử như không nghe !

Bây giờ tôi chỉ thấy mà không nghe cũng như người đi coi chớp bóng câm vậy.

Tôi thấy anh xit lại gần có nọ... rồi xit lại gần thêm nữa.. anh Hoàng cười... có nọ cũng cười... anh Hoàng nắm tay cô không giết tay... anh đứng dậy... anh bước lại bàn... anh bước lại bàn... anh tất quách cây đèn !

Khốn nạn ! — Tôi rủa — tức như con bò bị đá, hay nói cho đúng như người đi coi chớp bóng đến đoạn hay nhất bị cháy phim. Tôi nhẩy xuống. Coi đồng hồ đã mười hai giờ rồi, sức nhớ ra tôi chưa ăn cơm, nhưng — khốn nạn nữa

— bởi bếp trong nhà hội đều ngủ cả. Tôi đành vượt dạ chịu kiến cắn !

Thế là đêm ấy tôi gặp chuyện xui xẻo : coi hát bóng bị cháy phim, ngủ một mình chịu lạnh và... ngủ đói.

Sáng ra lúc lên xe lại bị chảy nước miếng, vì anh Hoàng ghé bên tai tôi và nói nhỏ : « cái áo mưa bằng nhung màu sô-cô-la của cô nọ đắp ấm lắm ».

Từ ấy đến nay có một năm trời, về cái đêm ở Qui-nhon hai đứa tôi chỉ còn dành lại trong ký-ức mỗi đứa một thứ kỷ-niệm, anh Hoàng : « cái áo mưa bằng nhung màu sô-cô-la của cô ấy đắp ấm lắm », còn tôi : « ngủ lạnh và ngủ đói ». Chúng tôi tuy còn đi chung với nhau nhưng ít khi nhắc lại đêm đó, lẽ thứ nhất là anh Hoàng kể chuyện đó như một cuộc tình-duyên qua đường, lẽ thứ nhì là tôi không muốn nhắc đến vì chẳng vui gì cho tôi đó mà bồng nhấc.

Chúng tôi đi đi về về mãi, anh Hoàng cũng mãi gặp và gây nên những cuộc tình-duyên qua đường...

Thế rồi một hôm ở Nam-vang — tôi nhớ như cũng vào lúc sáu bảy giờ tối, cũng về tiết cuối thu, cũng mưa như cầm chính đồ — tôi và anh Hoàng có việc phải đi mưa. Gió và mưa dữ dội quá, hai đứa tôi tuy có áo mưa mà ướt như chuột lột áo. Chúng tôi muốn ghé vô tiệm nước đợi mưa tạnh sẽ đi, nhưng ngặt một nỗi trong túi đựng nước đá.

Vụt anh nói : « May, không thì tôi quên rồi, tôi có người bạn H.-v.-Phúc ở trường thân lắm, hiện anh ta ở đây... đề thử... 21, số nhà 21, đường Hoier. Tiện đây ta ghé tới, trước là đợi mưa sau thăm luôn thể.

Rồi hai đứa đi, rồi tới !

Phúc gặp Hoàng mừng rỡ. Ặn cần hỏi này hỏi khác, Nhưng anh Hoàng thì bỗng — trái hẳn với cái tính nói luôn

mồm của anh — chỉ trả lời tiếng một, đôi mắt lắt lảo nhìn... như một cái áo mưa bằng nhung màu sô-cô-la đã cũ treo trên sừng nai.

Anh nhìn tôi, tôi nhìn anh, hiểu !

Phúc nhìn hai đứa tôi, không hiểu !

Tôi nghĩ : « Ối ! thứ áo đó tui bơm-bay đem đi bán thiếu gì ai lại không có. Riêng gì mình có gặp ở Qui-nhon đó có thôi sao ! »

Anh Hoàng đoán hiểu tôi, hai đứa yên tâm, cười !

Phúc không đoán ra gì cả, nhưng thấy cười cũng cười !

— Chà ! anh em lâu ngày gặp nhau vui quá. Trông anh độ này mập chắc hơn nhiều... à, để tôi kêu vợ tôi ra chào cho biết. Năm ngoái tôi về, thăm nhà có đem vợ tôi về theo, nhưng tôi mắc việc phải vô trước, còn vợ tôi vô sau...

Thôi rồi, té ra...

— Xin lỗi anh, Hoàng hấp tấp đứng dậy, cho hai đứa tôi

xin kiếu đi có chút việc gấp.

— Ô hay ! thì để uống...

— Cảm ơn anh, tôi có việc gấp...

— Thì gấp, nhưng cũng...

— Dạ gấp lắm... gấp lắm...

— Để tôi kêu vợ tôi ra chào cho biết đã.

— Dạ thôi, thôi, gấp lắm...

Thiếu đều đâm đầu chạy,

hai đứa tôi lẫn nhau bước ra

dụng cửa một cái rầm rầm

rung bả va ! C. M.

Hàng nội hóa và công nghệ của ta có những gì ?

Quý vị đồng bào muốn biết hàng nội-hóa và công-nghệ của ta, xin mời quý vị lại nhà tư lỵ PHÚC-THỊNH ở số 49 E đường Colonel Grimaud Saigon

Có trữ sẵn rất nhiều các thứ hàng bặc, để bán sỉ cho các người mua buôn, và bán lẻ đều được giá thiệt rẻ không đâu bằng.

Có lò nhuộm hàng đủ các màu tân thời theo hóa học rất tài tình, tiền công tính thiệt hạ. Các nhà buôn đem hàng nhuộm sẽ tính giá riêng.

Có lãnh tây ô và nhuộm lại các quần áo tây, và quần áo ta cũ. Các đồ bằng tussor soie hay bằng lụa, bện lâu bị vàng có thể làm trắng lại như mới.

Quý vị ỡ lỵ tính muốn hỏi việc mua bán hay lấy kiếu hàng, xin viết thư cho M. Hoàng-kim-Phúc 49 E rue Colonel Grimaud Saigon.

Lạc cục sanh bi

Người thanh-niên trong buổi đầu vì muốn thỏa thích cái dục tình, nên chơi bởi quá độ, không nghĩ về sau, cho nên ai đã vướn nhầm bệnh độ phong-tinh, thì cả đời lấy làm nguy khổ.

Cái bệnh phong-tinh nó làm cho thân thể càng ngày càng xanh xao, ăn ngủ không dặng, âm-hộ nhứt nhối khó chịu, bứt rứt khắp cả trong xương, tinh thần đã đuối, phát nóng phát lạnh vô chừng, không lo sớm trị để lâu ngày sẽ nguy đến tánh mạng.

Nếu ai vương nhậm chứng bệnh phong-tinh đã nói trên đây, bất luận nặng nhẹ, hãy hỏi mua cho được hiệu thuốc ĐÀU-RỒNG, của ông Hồ-Minh-Khai và Nguyễn-văn-Thịnh bào chế tại Mytho mà uống, dầu bệnh nặng cách nào cách nào dùng trong tuần lễ là thấy công hiệu.

Thứ nhứt thuốc Độc-huyết-

hoàn, trị về giang mai đầu lậu.

Thứ nhì thuốc Tiêu - độc-

hoàn, trị về chứng giang mai.

Thứ ba thuốc Đông-cung-

hoàn, trị về các chứng đau lâu

hoặc mới hoặc lâu năm, và

thuốc dán hiệu Bạch-huê để

thoa các chỗ ghẻ lở. Cách

dùng có trong toa và tờ mục

lục có chỉ rõ.

NGUYỄN-THỊ-KÍNH, Saigon

Tổng Đại-lý nhà thuốc ĐÀU-

RỒNG, và các chi-ngánh sau

đây đều có bán :

BENTRE M. Nhan-văn-Ấp

BATRI M. Trần-văn-Đinh

MOCAY M. Ngô-văn-Thọ

TRAVINH Hiệu Nam - Thanh

M. Phạm-ngọc-Cần

CAUNGAN M. Trịnh - hữu -

Duyên

TIEUCAN M. Nguyễn-văn-Lục

MACBAC M. Tô-vinh-Trường

VINHLONG M. Nguyễn-thành-

Liễn

TAMBINH M. Trần - quang-

Minh

TRAON Hiệu Thuận-Quang

M. Lương-văn-Phương

CANTHO Thành-Phát Bazar

CANTHO Nhà thuốc Annam.

M. Trần-lương-Thiện

OMON M. Trần-Hưng dit Báo

CAIRANGM. Hứa-thành-Giám

PHUNGHIEM M. Lương-văn-

Huê

SOCTRANG M. Trịnh-kim-

Thịnh

SOCTRANG Nhà thuốc

Trường-Xuân

BACLIEU M. Lê-ngọc-Thành

dit Thần

CAMAU M. Phạm-văn-Được

NGANAM M. Lâm-tấn-Hưng

LONGMY M. Từ-bình-Sinh

RACHGIA M. Nguyễn-ngọc-

Thái

LONGXUYEN M. Đồng-văn-

Lân M^{re} Đồng-thị-Dôi

THOTHOT Tiệm Quảng-trường-

Thanh

CHAUDOC Bazar Toành-Phát

TANCHAU Tiệm Phú-Lập

TINHBIEN M. Mã-văn-Lợi

SADEC Co Nguyễn-thị-Linh

CAOLANH M. Ng-thành-Cự

CAITAUTHUONG Co Phạm-

thị-1 hân

CHOLON M. Phạm-văn-Thịnh

chợ Bình-tây

DUCHOA M. Lai-văn-Thường

TAYNINH nhà M. Nguyễn-văn-

Phòng

TRANG-BANG tại chợ

M. Vương-Trường

LOCNINH Madame Cần tiệm

Phụng-hoàng

TRANGBANG Thala M. Lê-

vĩnh-Trào

CHIPOU M. Nguyễn-văn-Đầu

SOIRIENG M. Trần-văn-Siêm

PHNOM-PENH Bazar Trường-

Xuân quai Piquet

TAKEO TiệmKiêm-Thành-Phát

KOMPONG - CHHNANG M.

Lâm-văn-Cáo

PURSAT Tiệm Nam - biệp -

Thành

SIEMREAP M. Nguyễn-văn-

Trọng

KOMPONG-THOM M. Nguyễn-

ngọc-Lâm

KOMPONG-CHAM Tiệm Nghĩa-

Lợi M. Lê-văn-Thông

PHANTHET M. Tạ-văn-Tu

NHATRANG M. Nguyễn-báo-

Văn Tiệm Phước-Mỹ

HANOI Hiệu MINH-Son, 52 rue

Jules Ferry

FAIFOO M. Hoàng-đắc-Vinh

Cù-là Nam Việt, chè tại Hà-thành bán rao hàng mỗi hộp 3 xu—Cù-là này thoa uông hết sức hay, giá từ 3 xu, 6 xu, 1 cắt. Trữ bán thiệt nhiều tại hiệu Nguyễn-thị-Kính - SAIGON.